

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai
ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre
6 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadási felelős: **Rubinek Gyula** az OMGE igazgatója.
Feloldó szerkesztő: **Buday Barna**.

Szerkesztőség:

Budapest, IX., Köztelek-utca 8.

Kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEL.

Gazdasági előadások a Közteleken.

Az OMGE. az idei közleleki gazdasági előadásokat 1912. évi január hó 20-án és 21-én rendezi.

Programm:

Első nap. Január 20-án, szombaton délelőtt:

9—11 óráig **Gyárfás József**: Ujabb tapasztalatok az Orsz. Növénytermelési Kísérleti Állomás köréből.

11 órától ifj. **Sporzon Pál**: Ujabb tapasztalatok a motorikus talajművelés terén.

Délután.

A Magyar Államvasutak Gépgyárának megtekintése.

Második nap. Január 21-én, vasárnap délelőtt:

9—10^{1/2} óráig **Weiser István**: Fejőstehenek takarmányozása.

10^{1/2}—12 óráig **Hutya Ferenc dr.**: A járványos elvetélés és a fertőző hüvelyhurut. 12 órától **Hetzel Henrik**: A tehének és üszök meddősége, annak okai és gyógyítása.

Az előadások ingyenesek; az OMGE. érdeklődő vendégeket is szívesen lát.

Az előadásokat megbeszélések követik, egy-egy főtársalás azonban öt percnél több időt nem vehet igénybe.

1912. évi XXVIII. tenyészállatvásár és gépkiállítás.

Az 1912. évi XXVIII. tenyészállatvásárt március hó 9. és 10. napjain tartjuk meg a fővárosi Tattersallban.

Bejelentési határidő február 15.

A vásár szabályzatát és bejelentési íveket megküldésére küld az OMGE. titkári hivatala, Budapest, IX., Köztelek-utca 8.

A rendező-bizottság.

A „Köztelek” pályázata.

A „Köztelek” szerkesztősége három, egyenként százkoronás aranyat tűz ki pályadíjként gyakorlati mezőgazdasági kérdéseket tárgyaló szakközleményekre.

A pályázaton résztvesznek mindazon dolgozók, melyeket 1912. évi május hó elsejéig olyan szerzők küldenek be a „Köztelek”-hez, kik mint földbirtokosok, bériók vagy gazdatisztek gyakorlati gazdáknak tekintendők.

Egy díjat a növénytermesztés, egyet az állattenyésztés köréből vett közleménynek szentelünk, a harmadik díjat a „Köztelek” valamely más szakrovata alá tartozó dolgozat nyeri el.

A közlemények értékét az előadandó tapasztalat vagy kísérlet eredetisége, illetve közhasznú volta és praktikus jelentősége alapján szakértő bírálóink döntenek el, a „Köztelek”-ben 1912. évi május hó végéig megjelenő s a feltételeknek megfelelő összes közlemények tekintetbe vételével.

Minden a „Köztelek”-be felvett közleményért külön írói tiszteletdíjat is fizetünk.

A pályázat eredményéről jelentést teszünk az OMGE. közgyűlésének és a díjnyertesek neveit az egyesület évkönyvében is megörökítjük.

A „Köztelek” szerkesztősége.

Pályázati hirdetés.

A földművelésügyi miniszter a néhai Csáky Petronella grófnő által magyarországi gazdasági tanintézeteken tanuló vagyontalan ifjak részére tett alapítvány kamataiból három egyenként 600 koronás ösztöndíjra az 1911/1912. tanévre pályázatot hirdet.

Ezen ösztöndíjra elsősorban a teljesen árva, másodsorban pedig oly szegénysorsú hallgatók pályázhatnak, akiknek atyjuk nem él.

A pályázni szándékozók kellően felszerelt kér-

vényeiket a m. kir. földművelésügyi miniszterhez címezve 1912. évi január hó 31-ig beárólag az illetékes gazdasági akadémia igazgatóságánál nyújthatják be.

Jelzett határidőn túl benyújtott kérvények figyelembe nem vétetnek.

II. számtartási tanfolyam a Közteleken.

Az OMGE. igazgatósága értesíti a gazdasági közönséget, hogy a II. számtartási tanfolyamot az egyesület székházában a Közteleken (Budapest, IX., Köztelek-utca 8. szám) folyó évi február hó 1—5. napjaiban fogják megtartani.

A számtartási tanfolyam célja a gazdasági közönséget arról tájékoztatni, hogy 1913-ban, amikor gazdaságok 1912-ik évi tiszta jövedelme után is megadóztatnak és így adózási tekintetben új helyzet áll elő, minő eljárást kell követniük, hogy károsodást ne szenvedjenek.

A számtartási tanfolyam előadója **Ormányi János** gazdasági akadémiai tanár, a délutáni gyakorlatokon pedig jelen lesz **Szilárd Ferenc dr.** ügyvéd, a „Köztelek” jogi rovatának vezetője is, aki a vita folyamán felmerülő jogi vonatkozású kérdésekre fogja a szükséges szakszerű felvilágosításokat megadni.

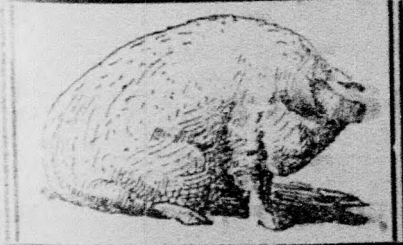
Programm:

Febr. 1. A számtartásnak az újabb törvény rendelkezéséhez való hozzáférése. Az új adónak figyelembe nem vétele esetén miféle anyagi kar érheti a gazdát az adóköteles tiszta-jövedelem kimutatásánál.

Febr. 2. A gazdaság év elején és végén történő vagyonmérték megállapításának a fontossága az új adótörvény és a valóságos tiszta-jövedelem kimutatásának szempontjából. A vagyonfelvétel módzata egyes gazdaságokban, uradalmak kerületeiben és a központban.

Febr. 3. A pénzzáradás közép-nagyobb gazdaságokban és az uradalmak kerületeiben és a központban. A lezárolási jegyzék vezetése egyes gazdaságokban, kerületekben és a központban.

Szövetkezeti bizományi sertéshizlalótelepének ismertetőjét

érdeklődőknek megküldi a
Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

Ugyanitt kizárólagos árusítása a
Monostori-féle miskarolást helyettesítő és a gyakorlatban jól bevált
„méhsőrétező” készüléknek.

Febr. 4. A termény-, anyag- és leltári számadás berendezése, vezetése és lezárása egyes gazdaságokban, kerületekben és a központban.

Febr. 5. Az évszámamérés elkészítése egyes gazdaságokban, uradalmak kerületeiben és a központban és a tisztajóvédelem helyes kimutatásának módjai.

A tanfolyamon az elméleti előadások délelőtt 10—12 óráig, a gyakorlatok pedig délután 4—6-ig tartanak. A hallgatók az előadások látogatásáról bizonyítványt kapnak.

A számtartási tanfolyam tandíja egy-egy hallgató után 30 K.

Tekintettel arra, hogy a tanfolyamra már eddig is 104 gazda jelentkezett s ezért újabb jelentkezőket csak korlátozott számban vehetünk fel, arra kerjük gazdatársainkat, hogy azok, akik ezen tanfolyamon még részt akarnak venni, ebbeli szándékukat sürgősen közöljék az OMGE. üzemosztályával s ezzel egyidejűleg a tandíjat szíveskedjenek az OMGE. pénztárának elküldeni.

Egyről-másról.

(Gabonapiaczi szemle. — Német birodalmi gyűlési választások. — Agráriusok proklamációja. — Megyei és községi adóink reformja. — Az él- és szeszhamisítók ellen. — A „Köztelek Olcsó Könyvtára”.)

A várva-várt hótakaró végre megjött. Nemcsak nálunk, hanem a kontinens valamennyi gabonatermő államában egy nyugaton, mint északon vékonyabb-vastagabb hótakaró fedti a vetéseket és így egyidőre megszabadultunk mi is és egyéb államok gazdái is a felfagyás veszedelemétől. A hőmérő hirtelen alászállása Amerikából indult ki és végigvonult az egész északi féltekén — itt-ott nyári zivatarok előzvének meg azt — meghozva a tényleges telet. Ily körülmények közt egyidőre megszűnt minden aggodalom, mely a vetések kitélelésére irányult és most már csak az a kérdés, meddig fog ez a szükséges időjárás tartani. A gabonatermés végre méltó figyelemmel kísérték az időjárás alakulását és a hét elején, illetve a múlt hét végén uralkodott hol tavaszi, hol téli, de hótalan időjárás aggodalmakat is keltett, melynek nyomán különösen a határidőüzletben erősebb szilárdulás jutott érvényre.

Most, hogy az időjárás tekintetében némileg rendben lennénk, újabb támasztékul szolgált a gabonapiaczi szilárdulásához egyrészt a termelők tartózkodása, másrészt pedig a nemzetközi helyzet. Termelőink, akikre az utak járhatóbbá válásával a tőzsde nagyon számított, egyre késnek, nem jelentkeznek az áru kínálatával, pedig a malinok — dacára annak, hogy amint ezt híresztelik, nyersanyaggal bőven el vannak látva — szívesen vásárolnának és ami megvehető, meg is veszik naponként 5—10 fillérrel magasabb áron. A termelők azonban nem jelentkeznek. Ez gondolkodóba ejtette a tőzsdét és e gondolkodás hatása alatt vásárolnak, egyre vásárolnak papirosbuzát. De a nemzetközi gabonapiaczi helyzete sem alkalmas arra, hogy a felszínen levő gabonának csak egy fillérrel is hanyatlásnak induljanak. A földmivélsügyi miniszter most kibocsátott világtermésbecslése ehhez támaszt nem nyújt, sőt éppen ellenkezőleg, mert kitűnik ebből, hogy a múltévi gabonatermés jelentékenyen mögötte marad az 1910.

évi termésnek és az összes gabonaféléknél kerek számban 62 millió métermáza hiány mutatkozik a jelentkező szükséglettel szemben. Argentína szintén csak a szilárdulást segíti elő, ahonnan egyre érkeznek a kedvezőtlen terméskülátásokat megerősítő hírek, melyeket a nemzetközi gabonapiaczi szempontjából csak még jobban megerősíti az argentinai vasutak sztrájkja, mely a learatott termésnek piacra hozását még jobban késlelteti.

Eppen midőn e sorokat írjuk, kezdődik meg a német birodalom 397 választókerületében a választási döntő ütközet. Történelmi jelentőségű datum lehet vajmi könnyen belőle, érdemes pontosan feljegyezni: 1912 január 12. délelőtti 10 óra. A mai mérkőzés ugyan aligha hozza meg a végleges döntést, mert a német pártok azétszakadozottsága folytán aránylag sok kerületben pótválasztásra kerül a sor, de nagyjából mégis kialakul ma este az új birodalmi gyűlés képe. Általános vélemény szerint ez a kép nagyon elűtő lesz elődjétől, mert kisebb-nagyobb balfelé való eltolódás várható. A múlt birodalmi gyűlés jobboldali többségi pártjaival, a konzervatívokkal és a centrumpárttal szemben évek óta a leghevesebb agitációt fejtették ki a szociáldemokraták és a velük nyíltan vagy titokban szövetezett szabadelvű pártok, most a gyűlölködő izgatás gyümölcse persze leginkább a szocializmus ölébe hull. A nagy városokban és a nagyobb ipartelepekkel bíró kerületekben szinte mindenütt bizonyosra vehető a szocialisták győzelme, mert a nagyszámú szervezett munkásság az ilyen választókerületeket annyira terrorizálja, hogy a nyers tömeg elfojt minden ellenvéleményt. Így lehetséges aztán, hogy Németország hirneves kulturális centrumait s a városok nagyszámú, magas értelmi színvonalon álló polgárságát a birodalom tanácsában egy-egy véresszájú „vörös” agitátor képviseli.

A választások eredményéről lapunk jövő számában adunk képet, ma még csak találgatás a kilátások mérlegelése. De mivel a polgári pártok a kancellár nyomatékos felhívása dacára sem tudtak egyesülni az állmrendet fenyegető közös ellenfél, a szociáldemokrácia ellen, sőt a konzervatívok és liberálisok a legelkeseredettebb harcokat vívják egymással — a két küzdő fél közt alkalmasint most is a harmadiknak lesz legtöbb öröme oka: az új birodalmi gyűlésbe alighanem 80—90 mandátummal bevonuló szociáldemokrata pártnak.

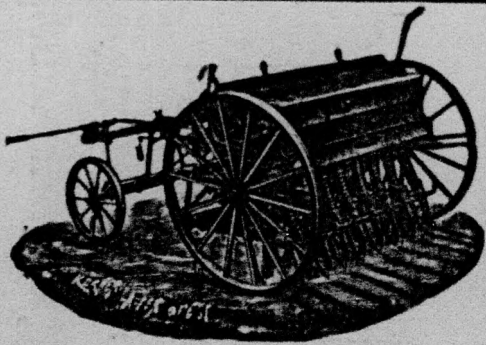
A Bund der Landwirte, a német agráriusok hatalmas politikai szövetsége, ugyancsak nehéz harcot vív most. Egyrészt a szabadelvűek és a szociálisták szorongatják a konzervatív tábor agrárprogramot valló jelöltjeit, másfelől pedig a liberális Hanzaszövetség kitarotta Bauernbund holmi talmi agrárius jelöltekkel állít velük szembe és megosztani igyekszik az agrártábor. A Bund választási kiáltványa nyomatékosan felhívja a gazdák figyelmét erre a csalafintaságra, az általa milliószámra kibocsátott agitációs képeslevelezőlapok pedig ötletesen mutatnak rá egyrészt a mezőgazdasági termelés nemzeti jelentőségére, másrészt az agrárprogram ellen

uton-uffélen hangoztatott vádak belső valószínűségére. A német középosztály létéről vagy nemlétéről fog e harc dönteni, mondja a gazdák kiáltványa s ezért minden gazdat, kisiparost, középosztálybelit összetartásra szólít fel a közös veszedelem ellen. Minő eredményeivel, holnapra majd elválnak.

A bécsi Neue Freie Presse hasábjain nagyérdékű tanulmány jelent meg e heten Wekerle Sandor dr. volt miniszterelnök és pénzügyminiszter tollából, helyi adóink reformjáról. A kiváló pénzügyi szakértelem fejtegetései abból indulnak ki, hogy egyrészt az autonóm szervezetre nevezendő állami feladatok sokasága, másrészt az egyes törvényhatóságok és községek helyi közigazgatásának egyre szélesebb körre kiterjedő tevékenysége, a gazdasági, élelmezési, közbiztonsági, közlekedési, egészségügyi, közjótékonyossági, kulturális és népjóléti téren reájuk háruló kötelezettségek nagy száma a helyi pótdadók fokozatos emelését vonta maga után. Míg a megyei pótdadó százaléka korlátozva van, addig a városokban és községekben a maximum nincs megszabva és a pótdadók sokhelyütt meghaladják vagy legalább nagyon megközelítik az állami adók összegét.

Ezen a bajon segíteni kell, mert a községek túlterhelése megakasztja azok kulturális fejlődését, de a községekben lakó mezőgazdasági népességet is súlyosan érinti. A falusi jótét annyira kívánatos emelésére nem maradhat ott erő, ahol 50—150 százalékos pótdadók terhet nyögi a falu népe csak azért, hogy a legszükségesebb közigazgatási és közoktatásügyi feladatainak eleget tehessen. Wekerle Sandor hármas irányban keresi a segítséget. Elsősorban a városi és községi közigazgatás egyszerűsítését, a községek vagyongazdálkodásának szigorúbb ellenőrzését, másodsorban a községeknek anyagi szükségletük jobb kielégíthetése céljából való körzetekbe foglalását, végül pedig azt ajánlja, hogy az állam részint közvetlen segéllyel, részint bizonyos (főleg fogyasztási adó) jövedelmek átengedésével lendítsen a községek sorsán, míg a községi adóbevételekből csak az egész lakosságot érintő kiadások találjanak fedezetet, a többi kiadásokat pedig az egyes érdekeltségek viselnek önadóztatás alapján. E nagyérdékű fejtegetésekre lesz még alkalmunk visszatérni, egyelőre csak annyit jegyzünk meg, hogy bár Wekerle következtetéseitől egyik-másik részletkérdésben eltérő véleményünk van, kétségtelen, hogy az állami egyenes adók reformja csonka építmény maradna a helyhatósági pótdadók újabb szabályozása nélkül. Minthogy pedig ez a kérdés elsősorban a falvak népét, a mezőgazdasággal foglalkozókat érinti, méltán lehetünk rá kíváncsiak, milyen álláspontot foglal el Lukács László pénzügyminiszter a reformtervvel szemben? Van-e idevágó javaslata s ha igen, mikor hozza nyilvánosságra?

Földmivélsügyi kormányunkat — mint jó forrásból értesülünk — élénken foglalkoztatja a mezőgazdasági termények, termékek és cikkek hamisítását tilalmazó 1895. évi XLVI. törvény-cikk revíziója, amelynek előmunkálatai immár befejezésükhöz közelednek. A szóban forgó törvény-cikk korszerű átdolgozását és kiegészítését

Szab. „Rekord II” sorvetőgép

a Losonczyi mezőgazdasági gépgyár r.-társ. gyártmánya.

Sorba vet — sorba trágyáz!

Kivánatra szívesen küldünk árjegyzéket.

A M. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége
Budapest.

elég megérelelték az életbeléptetés óta szerzett gyakorlati tapasztalatok, amelyekre ismételtent utáltak nemcsak egyes hatósági közegeknek és a minisztériumban létesített felülbírálati tanácsnak véleményes jelentései, hanem a gazdátársadalmi testületek, így kivált az OMGE. ismételt felterjesztései és legutóbb a IX. országos gazdaságkongresszus állásfoglalása is. A törvényhez kiadandó novella és végrehajtási rendelet tervezetével az OMGE. külön bizottsága foglalkozik, amely e tárgyban éppen holnap tart folytatós ülést.

A magunk részéről a készülő revízió sürgős életbeléptetését nagyon fontosnak és szükségesnek tartjuk s úgy hisszük, hogy az érvényben levő törvény hézagait kihasználó lelketlen visszaélések minél szigorubb megtorlása immár elodázhatatlan. Vagy nem felháborító-e, hogy éppen nálunk, ahol a természet és a mezőgazdasági termelés bőven gondoskodik a fogyasztásnak a legjobb minőségű élelmiszerekkel való kielégítéséről, a közönség, kivált a városi lakosság mégis annyi hamisított cikket kap drága pénzért asztalára. S míg a bor, pálinka, liszt, kenyér, fűszerek, tej és egyéb élelmiszereink hamisítói vigan gazdognak erkölcsstelen uton szerzett jövedelmükből, allandó veszedelem fenyegeti a fogyasztók millióinak egészségét, sőt életét. A nálunk ismételt előfordult s most Berlinben oly nagy pusztítást okozott faszeszmérgezések megdöbbentően világítanak be a lelketlen hamisítók boszorkánykonyhájába. Nem sürgethetjük tehát eléggé kormányunkat és a törvényhozást, hogy mielőbb a törvény teljes szigorával sujtson le erre a nemzetpusztító iparágra, az élelmiszerhamisításra, valamint a mezőgazdaságunkat szemérmertlenül zsaroló és károsító vetőmag-, abrakakarmány- és műtrágyahamisítókra.

Az OMGE. már 1909-ben füzetes vállalatot indított meg a „Köztelek Olcsó Könyvtára” czim alatt azzal a czéljal, hogy a mezőgazdasági ismereteket népszerűsítse. A vállalat évenként 12 füzetet bocsát a könyvpiaçra. Most jelentek meg a III. évfolyam füzetei s így a vállalat immár 36 füzetet adott közre. Valamennyi munkát elsőrendű szakferfiak írták, mert az OMGE.-nek éppen az volt a törekvése, hogy a legjobbkat adja, amit a mezőgazdasági szakirodalom egyáltalán nyújthat. Minden egyes füzete ára 50 filler, de évi 5 K.-val 12 füzetre lehet előfizetni, eszerint az idáig megjelent 36 füzetet 15 K.-ért bárki megszerezheti. Tekintve a művek tartalmát, terjedelmét és kiállítását, bátran elmondhatjuk, hogy a „Köztelek Olcsó Könyvtára” a jó könyvek legolcsóbb beszerzési forrását nyitotta meg.

Az Olcsó Könyvtár könyvei különösen a kisgazdák czéljaira íródtak, mert éppen ebben a körben van legnagyobb szükség a gazdasági ismeretek népszerűsítésére. Sajnos, ma meg mindig jelentékeny anyagi áldozatot és önzetlen fáradozást követel az a vállalkozás, hogy az alsóbb körökben a komoly és hasznos olvasmányoknak piacot hódítsunk. Ez a feladat azonban olyanoyira közérdekű és nagyjelentőségű, hogy megéri az áldozatokat, de egyuttal megéri a gazdaközönség ösztönös támogatására is.

Ajánljuk ugy a magánosok, mint a gazdasági egyesületek figyelmébe az Olcsó Könyvtár kiadványait, melyeket minden mezőgazdasági téren működő haszonnal olvashat, különös szükségük van pedig erre a szisztematikus kézi könyvtárra azoknak, akiknek népies gazdasági előadások rendezésével kell foglalkozniok. Az Olcsó Könyvtár öt év alatt összesen 60 füzetet fog kiadni s ezek az összes fontosabb mezőgazdasági ismereteket felölelik; az egész gyűjtemény 25 koronáért beszerezhető. Ilyen rendszeres könyvgyűjteménynek minden gazda általán helyet kellene foglalni. Az OMGE. irodalmi vállalatát kétségtelenül méltó arra, hogy iránta a gazdaközönség legmelegebben érdeklődjék.

NÖVENYTERMESZTES ÉS MŰTRÁGYÁZÁS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

Időszerű-e a műtrágyák használatának fokozása?

☞ Az OMGE. nagyobb szabású akcióra készül a műtrágyák használatának kiterjesztése czéljal. Minden gondolkodó magyar gazda jóieső örömmel látja az OMGE.-nek ezt a gyakorlati, közhasznú tevékenységét, amelynek tiszteletreméltó czélja az, hogy a magyar gazdát többtermelésre oktassa és serkentse. Nem kétlem, hogy a gazdaközönség értelmi erejének zöme lép majd sorompóba, hogy az OMGE.-nek ilyen irányu törekvéset komoly sikerre vigye. Kérdés csak az, hogy a többtermelési akciónak kiinduló pontja jól van-e megválasztva, vajjon ott van-e az ügy megfogva, ahol a legtöbb mulasztás történik és ahol így a legtöbb javítani való lenne. Legyen szabad e helyen erre vonatkozó szerény észrevételeimet megtenni.

Minden helyes fejlődésnek megvan a maga természetes logikus sorrendje. A gazdasági produktivitas fejlődésének alfája a helyes, az észszerű, a kor színvonalán álló talajművelés. A talajművelés hibáit vagy büneit aligha küszöbölhetjük ki még megannyi műtrágyával is. Az észszerűen megmunkált talaj nagy valószínűséggel megöozza termését. Hogy ezt a valószínűséget emelheszük, hogy a termést az elérhető maximumig fokozzuk, ahhoz kell és erre jó a műtrágya.

☞ *Csak az okészerű művelés által megfelelő kulturállapotba hozott talaj érdemes arra, hogy műtrágyával a legmagasabb termésre kényeztessük.* A műtrágya tulajdonképpen csak a helyes művelés által már megfelelő kulturállapotba került talajon érvényesülhet teljes mértékben. Hatványozottan áll ez a mi éghajlatunk alatt, ahol a termést elsősorban a vízkészlet szabályozza. Mit ér minden műtrágya addig, amíg a taljókészreit csak tavasszal szántogatják, amíg az őszi vizgyűjtő* melyszántásnak csak husvét táján ejük módját!

Mielőtt a német mezőgazdasági fejlődésének mai fokáig érkezett, amikor már holdanként 11 M. aru műtrágya felhasználása jó és biztos befektetésnek bizonyul, minden megöörtént ahhoz, hogy a kadineni láptölid csakugy, mint a lupitzi vasashomok lehetőleg kulturataljokká legyenek. Több ezer gözeke s több száz talajművelő

motor áldásos munkája ment elől, hogy a hatványozott számu, jól tartott iga-erőöl ne is szóljak. Pedig a német gazda kedvezőbb eloszlásu és mintegy 30%-kal több csapadékra számíthat, tehát nem annyira termésdöntő tényező ott a vizgyűjtő és vízkonzerváló talajmunkáknak időszerű, helyes végrehajtása, mint nálunk.

Mindenekelőtt azt kellene vizsgálat tárgyává tennünk, hogy a németekkel szemben hány hold szántóföld esik nálunk egy szántófogatra s hogy hány szántógép dolgozik Németországban és hány nálunk, ugyanolyan kiterjedéű területre átszámítva. Megfelelő statisztikai adatok hiányában nem hivatkozhatom összehasonlító számokra, de több mint valószínűnek vélem, hogy az arányszám jóval nagyobb lesz a németek javára, mint amennyivel több a műtrágyafogyasztásuk a miénkhez viszonyítva. Tekintetbe veendő itt, hogy a németországi csapadékviszonyok, különösen a kedvező megoszlás erősen leszállítják a műtrágyába fektetett tőke kockázatát.

Ha majd a talajművelés terén a német kultúra mértékét elértük, akkor se lesz még indokolt nyomban a műtrágyafogyasztás emelése. Logikus sorrend szerint — ugy tetszik nekem — *istállótrágyánk megbecsülésse* következnek.

Mielőtt az erősen fokozott mérvben importálandó műtrágyákért milliókat kigurulni engednénk, azokat a milliókat kellene megmentenünk, amelyek itthon trágyalében folynak el és az istállótrágya helytelen kezelése és nem gazdaságos felhasználása következtében veszendőbe mennek.

Ehelyütt kellene arányszámokat felállítanunk arra vonatkozólag, hogy minden porosz „Kleinbauer” udvarával szemben hány magyar falura esik egy jól megépített trágyatelep. Hány alföldi járásra esik egy jó és észszerű trágyaleszóró lajt? E kérdés igen nagy súlyának igazolására legyen szabad néhány idevágó kísérletre hivatkoznom:

1. *Schneidewind* „Volldüngung”-gal látta el kísérleti tábláját és pedig egyik felet a) tisztán ásványi műtrágyákkal, b) másik felet istállótrágyával kombinálva. Az uőbbi 1186 q repával, illetőleg 175 q cukorral és 859 q repalevéllel termett többet hektáronként. U őháta-ban pedig a II. parcella 10 q árpával és 14 q szalmával adott többet.

2. *Rény* kísérletében (Die Wirkung des Stalldüngers) a trágyafelhasználás mitén je szerint istállótrágya nyomban leszántva: gumóban 426 mázsával, keménytőben 46 mázsával, istállótrágya őszszel széjjeltergetve, de csak tavasszal leszántva: gumóban 233 mázsával, keménytőben 21 mázsával termett a burgonya többet hektáronként az istállótrágya nélküli parcellákkal szemben.

3. *Stulze* dr. 51 gazdaságban végzett több száz elemzés alapján megöapította, tisztán a nitrogén és káli piaci értékelésével, hogy a trágyalé pénzértéke 1000 literenként 084—1368 M.

4. A lauchsädti kísérleti állomás kimutatta, hogy még kifogastalan telepeken levő trágyákban is maga a trágyakezelés helyes mód a 20 M. hasznót hajt minden szamosmarha után évenként, csupán a nitrogénmegtakarúást értékelve. (Die Erzeugung und Behandlung des Stalldüngers.) Hol marad még a foszfor és a

KEMNA
szabadalmazott

FORRÓGŐZEKÉI

SCHMIDT mérnökdoktor hírneves füstcső-tulhevitőjével

Minden más nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhevitett rendszerért úgy teljesítőképesség, mint tartósság tekintetében messze felülmúlnak és lényegesen kevesebb szénét fogyasztanak.

KEMNA J. BUDAPEST, VI., Váci-körut 51. szám.
Sürgőnyczim: KEMNA, BUDAPEST. Telefon 91—21.

Referenciákkal, kimerítő felvilágosításokkal és költségvetésekkel készséggel szolgálunk.

káli értékelése s hol marad főleg annak a veszteségnek értékelése, amelyek a rossz telepeken való kezelése, a nem időszzerű kihordás, eltergetés és leszántás következtében előállnak. Nincsen annyi foszfor, káli, nitrogén a világon, amely a jó istállótrágya élettani hatásával felérne!

Mindent összefoglalva, a mezőgazdasági többtermelés fejlődésének sorrendjében a legelső helyre állítandó a talajnak kifogástalan művelése. Csak ha kellő kulturállapotba került a szántóföld, érdemes ez irányban továbbiakhoz nyúlni. Az istállótrágyának gondos kezelése és helyes, vesztelem nélküli felhasználása lenne a legközelebbi lépés. Ha e két terep már nem találokunk durva mulasztásokkal, akkor, de csakis akkor lesz időszzerű a műtrágyáknak szélesebb körben való és fokozottabb használatát felvetni. Egyelőre jutalmakkal kellene előmozdítani a kisgazdák számára a telepek létesítését és a helyes trágyakezelést.

A műtrágyák túlnyomó részét vásárló intelligens gazdáközönség így is nyilvántartja a műtrágyával elérhető eredményeket és ahol indokolt, rendes gazdasági üzembe beillesztette a műtrágyázást. A gazdak többi részének a helyes talajművelést és helyes istállótrágyakezelést kell befogadniuk, mielőtt műtrágyákra nagyobb arányokban költenének. Az általános kulturát előbb az elfogyasztott szappan mennyiségével mérjük és csak aztán lehet helyes mérték az elfogyasztott nyomdafesték. *Klár Sándor.*

Kísérlet a szárított magvu cukorrépával.

Az országos m. kir. növénytermesztési kísérleti állomás főlészlőltotta az uradalmunkat (Tavarnok, Nyitra m.), hogy a szárított cukorrépa mag kipurálását is vonjuk be a kísérleteink csoportjába. Mi vállalkoztunk is erre és a kísérlet elvégzése után a következőkben tehetem közzé a nyert tapasztalataimat.

A cukorrépa maggal való laboratóriumi kísérletek arra az eredményre vezettek, hogy a cukorrépa mag szárításával nagymértékben lehet fokozni annak csíráképességét, továbbá az ily magból kikelt növényke és annak gyökérzete erőteljes, ezért gyorsan, sőt rohamosan fejlődik és így szilárdan ellentáll a cukorrépa gyermekbetegségeinek: úgymint a fagykárnak, gyökérvésznek, a bolha és répa bogár kártételének stb. s ha netalán ezek föl is lépnek, semmi vagy csak csekély, kiheverhető kárt fognak benne okozni. Mindezeket figyelembe véve, a cukorrépa mag szárítása nagy figyelmet érdemel, mivel ha a laboratóriumi kísérletek a gazdaságokban is beválnak, akkor a terméseink biztosabbak és nagyobbak lesznek a mostaninál.

A kísérletet a következőképpen állítottam be:

Gazdasági répa		U t								Gazdasági répa	
		1. Szárított Rabethge és Gisecke mag	2. Ugyanez szártva	3. Szárított Strandos mag	4. Ugyanez szártva	5. Ismételve az 1.	6. Ismételve a 2.	7. Ismételve a 3.	8. Ismételve a 4.		

A tábla, amelyen kísérleteztem, jó erőben lévő agygtalaj; 1910/11. évben istállótrágyát, azonkívül hektáronként 200 kg. szuperfoszfátot és 100 kg. chilisátrómot kapott. A csapadék a répa elvetésének napjától kiáása napjáig 330 mm. volt; az átlagos hőmérséklet a kikelés idejében reggel 6° R., délben 18° R. és este 8° R. volt. A táblát — talajának kellő megművelése után — a középső részén 8 db 400 □-öl nagyságú kísérleti parcellára osztottam föl. Azután a tábla két szélét gazdasági répával, az

egy parcellákat pedig a fenti tervezet szerint a szárított és szártatlan maggal vetettük be. A vetést a „Columbia” répavetőgéppel végeztük. Amint a répa kikelt és alkalmas volt a sarabolásra, azonnal megsaraboltuk, amint 3—4 levele volt, megegyeztük, azután az első, később a második kapálásban részesült; minden eső után, hogy a talaj meg ne kérgesedjék, lókapákkal is megkapáltattuk. Ezután a répat pihenni hagytam július 15-ig; ekkor megegyeztettem átjártam lókapával, hogy a kéregtől főlészabadítsam. Ezzel megszűnt a művelés és a répa pihent annak kiáásáig. Az összes parcellák szedését egy napon, október 23-án végeztük el.

A gazdasági, a szárított és szártatlan cukorrépa magból kikelt répa fejlődésében a következőket tapasztaltam. A szárított magból előbb kelt ki a répa két nappal, mint a szártatlan magból, úgy a Rabethge és Gisecke, mint a Strandos feleségnél; azaz amíg a szártott magból április hó 26-án, addig a szártatlan magból csak április hó 28-án kelt ki a kis répanövény. A szártott répa magból kelt répa fejlődése igazán meglepő erővel volt, a szártatlan magból kikelt pedig közepes. Ezt a különbséget az egyezés alkalmával még a munkások is észrevették s én, ki a répat napról-napra figyeltem, határozottan merem állítani, hogy ez a különbség az egész fejlődésen keresztül tapasztalható volt. Felmagzott répa sem a szártott, sem a szártatlan, sem pedig a gazdasági répa magból kikelt répánál nem fordult elő.

A répa kikélese után — szokás szerint — megjelent a répa bogár, amely úgy a gazdasági, mint a szártatlan magból kikelt répában olymértvű kárt okozott, hogy utána is kellett vetni; ellenben a szártott magból kikelt répának már három levele volt, mikor a bogár jelentkezett és így a bogár ezt a többinél nagyobb, erősebb, fejlettebb répat csak kismértékben hántotta, úgy hogy utánvetésre vagy ültetésre nem volt szükség. A gyökérvész is pusztított kismértékben a gazdasági és a szártatlan magból kelt répában; mikor ezt észrevettem, tüstént pontosan megvizsgáltam a szártott magból kelt répat is, de ebben gyökérvész kártételt nem találtam. Ezeket kivül a földbolha is megjelent, de a szártott magból kikelt répa ennek felléptekor a fejlődés olyan állapotában volt már, hogy semmi kárt sem tehetett benne, ellenben a szártatlan és a gazdasági magból kikelt répat egy kissé megdézsmálta.

Mennyi sok ellensége van a fiatal répanövényeknek azonnal kikélese után s mindezeknek nagyszerűen ellenállott a szártott magból kelt répanövényke. Ezt a nagy ellenállóképességet én csakis a szártott magból kikelt növények gyorsabb és erőteljesebb fejlődésének tulajdonítom. Ezek az előbb említett ellenségek és bajok

A gyorsabb kikelés és a rohamosabban tovább fejlődés hatása a szártott magból kikelt répa javára a természetben is mutatkozott. Mint az alábbi táblázat mutatja, a szártott magból kikelt répánál nagyobb termést értünk el.

Parcella száma	A bevetett répa-féleség neve	Parcella nagysága	Összes termés	Összes termés hektáronként
I.	Rabethge és Gisecke szártatlan	400 □-öl	63.0	157.5
II.	Rabethge és Gisecke szártott	400 □-öl	65.4	163.5
III.	Strandos szártatlan	400 □-öl	67.0	167.5
IV.	Strandos szártott	400 □-öl	71.4	178.5
V.	Rabethge és Gisecke szártatlan	400 □-öl	65.2	163.0
VI.	Rabethge és Gisecke szártott	400 □-öl	67.0	167.5
VII.	Strandos szártatlan	400 □-öl	69.1	172.75
VIII.	Strandos szártott	400 □-öl	75.8	189.5

Ennél a kísérletnél szerzett tapasztalataim szerint tehát a cukorrépa mag szárítása erősen elősegíti a mag kikélesét és így kezdetben, mint a további fejlődést határozottan segíti. Ezért jobban tud az ellenségeinek is ellenállni és erősebben bír küzdeni a gyermekbetegségek ellen, ennél fogva a terméseket is biztosítja és nagyobbítja. *Pálya János.*

GAZDASÁGI ÜZEMTAN.

Rovatvezető: Hensch Árpád.

Számítások a hordási munkák körül.

(Vladár Endre a „Köztelek” az évi 1. számában megjelent cikkének kiegészítése.)

A számító gazda a gazdaság munkaerejének helyes beosztása folytán előálló költségmegtakarítással a jövedelmét jelentékenyen emelheti. Az egyes munkák költségei ugyanis nagyon különbözőképpen alakulhatnak a munka elvégzésének módja, a munkások beosztása, minősége, kora, a munka díjazási módja szerint. A gazda feladata ezeket a körülményeket figyelembe véve, a munkák elvégzésénél akként rendelkezni, hogy azok jól és a legkisebb kiadással legyenek végrehajthatók.

A különböző gazdasági munkák közt igen fontosak a hordási munkálatok, mert a szeméterményeknek mennyiségét és minőségét nagyban befolyásolják, de még tetemes munkaerőt is kívánnak és így a gabonatermesztés jövedelmezőségét is lényegesen érintik.

Helyesen akkor járunk el, ha a hordást minél rövidebb idő alatt igyekszünk elvégezni. Minél tovább hever kint a táblakon keresztben a termés, annál jobban ki van téve a szélviharok, esők kártételének, a különféle állatok károsításának, a tolvajlás veszélyének stb. Mivel azonban a legtöbb hazai gazdaságban a gabonaféléket természetben tulsúlyban és még hozzá a hordás a gabonatarlók feltörésének idejével is összeesik, az igáserővel csak kissé szűkebben rendelkező gazdaságokban ilyenkor feltétlenül munkatorlódás szokott bekövetkezni, amely miatt azután úgy a hordás, mint a tarlóérés csak nehezen halad előre. Ezen az igásfogatok számának szaporítása nélkül is sokat segíthetünk, ha az aratók után nyomban tárcsásbortákat vagy többtagu ekéket járattunk, melyekkel a munka szaporább. Ez esetben, amikor körülbelül 1 héttel az aratás után a hordásba fogunk, akkorra már a táblák jórészt a kesztek közén fel is törtük s a tarlóérés még hátralevő része nem fog a hordástól sok igáserőt elvonni.

A hordás gyors lebonyolításánál a leggyorsabb azon mulik, hogy kettes- vagy négyesfogatokkal

dolgoztatunk-e. Ha az egyszeri fordulás alkal-
mával behozott gabonamennyiséget tekintjük,
mind a négy gabonafelénél 1 négyesfogát által
behozott kereszték száma (m_4) 50%-kal több,
mint amennyit ugyancsak 1 kettősfogát behoz
(m_2), amit a következő tapasztalati képlettel
fejezhetünk ki:

$$m_4 = a m_2,$$

ahol $a = 1.5$ s így $m_4 = 1.5 m_2$.

Hogyha azonban számítást akarunk végezni,
hogyan legyen a hordás fogatöltségeinek
aránya, ha 1 négyes helyett annak megfelelő-
leg 2 kettősfogatot alkalmazzunk, akkor ennek
az aránynak ismerete nem elégséges. Igen jó
hasznát vehetjük azonban *Vladár* Endre ide
vonatkozó matematikai képleteinek, amelyek 1
négyesfogát és megfelelőleg 2 kettősfogát
munkavégzőmennyének és a munkaidőknek viszony-
nyát fejezik ki az egész munka tartama alatt.

A kettős- és négyesfogatok által ugyanazon
idő alatt behordott mennyiségek: M_2 és M_4
viszonyát a következő képlet fejezi ki:

$$M_4 = \left[\frac{a(t + \tau_2)}{2(t + a\tau_2)} \right] M_2$$

Hogy pedig bizonyos adott mennyiségnek
négyes, illetőleg még egyszer annyi kettős foga-
ton való beszállításához szükséges idők T_2 és T_4
hogyan aránylanak egymáshoz, azt a következő
képlet segítségével állapíthatjuk meg:

$$T_2 = \left[\frac{a(t + \tau_2)}{2(t + a\tau_2)} \right] T_4$$

Hogy ezekkel a képletekkel dolgozhassunk,
csupán a megfelelő értékeket kell ismernünk:
 $a = 1.5$, $t =$ egy oda- és visszamenet ideje,
vagyis km.-ként lónál 10 perc, marhánál 15 perc.
 $\tau_2 =$ egykettősfogát fel- és lerakodási idejének
összege. Megfigyeléseim szerint a felrakáshoz
keresztenként 3 perc, a lerakáshoz az asztagba
keresztenként 5 perc szükséges. Ezenkívül,
hogy a gyakorlati életnek megfelelő eredmé-
nyeket nyerjünk, minden fordulónál úgy a fel-
rakás, mint a lerakás idejéhez 10 percnyi időt
hozzá kell adnunk a rakomány leköltése, ille-
tőleg a kötelek megoldása s egyéb apró idő-
veszteségek czimén, amelyek a valóságban el-
nem kerülhetők.

A behelyettesítést a t és τ_2 változó értékeivel
elvégezve, úgy találjuk, hogy a kettősfogatra
felrakható kereszték számát átlagának megfelelő,
azaz 8 keresztés terhelés mellett

0.5 km. távolságnál, ahol $t = 15$ perc:	$T_2 = 0.52 T_4, M_4 = 0.52 M_2$
1.0 " " " " " " " " " " " "	$T_2 = 0.54 T_4, M_4 = 0.54 M_2$
1.5 " " " " " " " " " " " "	$T_2 = 0.56 T_4, M_4 = 0.56 M_2$
2.0 " " " " " " " " " " " "	$T_2 = 0.58 T_4, M_4 = 0.58 M_2$
2.5 " " " " " " " " " " " "	$T_2 = 0.59 T_4, M_4 = 0.59 M_2$
3.0 " " " " " " " " " " " "	$T_2 = 0.60 T_4, M_4 = 0.60 M_2$
3.5 " " " " " " " " " " " "	$T_2 = 0.61 T_4, M_4 = 0.61 M_2$

A növekvő távolsággal csökken a kettősfoga-
tók előnye. Mig 0.5 km. távolságnál 48% idő-
megtakarítás érhető el a kettősfogatokkal felényi
számu négyesfogattal szemben s a négyes-

fogatok a kettősfogatok által behordott termés-
nek csak 0.52%-át tudják beszállítani, addig
3.5 km.-nél a kettősfogatok javára csak 39%
időmegtakarítás mutatkozik s a négyesfogatok
a kettősfogatokkal szemben ez utóbbiak által
behordott termésnek már 51%-át tudják be-
hordani.

Ha közepes hordási távolságnak 1.5 km.-t
veszünk s a t értéket ehhez képest állandóan
45 percznek tekintjük, míg a felrakott kereszték
számát, illetve a τ_2 rakodási idő nagyságát külön-
féle gabonaműeknek megfelelőleg változtatjuk,
akkor: ha egy kettősfogatra 6 kereszt gabonát
rakunk fel $T_2 = 0.57 T_4$, ha egy kettősfogatra
8 kereszt gabonát rakunk fel: $T_2 = 0.58 T_4$, ha
egy kettősfogatra 10 kereszt gabonát rakunk
fel: $T_2 = 0.59 T_4$.

Mivel több keresztet visz 1 kettősfogát, a
négyesfogát munkaidőjének annál kisebb része
szükséges 2 kettősfogát számára. 6 kereszt
felrakásánál 43% az időmegtakarítás, 10 kereszt-
tes terhelésnél pedig 45% az időnyereség a
kettősfogatok javára. A kettősfogatra felrak-
ható kereszték számát tehát csak igen kevésbé be-
folyásolja a T_2 és T_4 viszonyát.

Miután a munkaidők viszonyait már ismerjük,
még a két kettős (2 M_2) és az egy négyesfogát
(M_4) munkaköltségeinek viszonyát kell meg-
állapítanunk. Ha 1 kettős fogat napi munka-
költsége: 4.52 s ugyanakkor 1 négyesfogáté:
7.20 K., akkor:

$$M_4 = 0.79 (2M_2),$$

vagyis: 1 négyesfogát munkaköltsége 21%-kal
kevesebb, mint 2 kettősfogáté.

Ezzel szemben egy határozott esetet, mond-
juk 700 kat. holdas középbirtokot véve fel, ahol
a tábláknak a szertüskertől való átlagos távol-
sága 1.5 km., a kettősfogatok átlagának meg-
felelő, azaz 8 keresztés terhelést véve fel:

$$T_2 = 0.56 T_4,$$

vagyis a hordás elvégzésének ideje a kettős-
fogatok javára 44%-kal kevesebb.

Ha a felvett gazdaságban 350 kat. holdon
átlag a 30 kereszt összesen 10,500 kereszt
gabona terem, kérdés, hogy ezek után mennyi
lesz 1 kat. hold, illetőleg 1 kereszt hordási foga-
töltsége kettős, illetőleg felényi számu négyes-
fogát alkalmazása esetén? Adott viszonyok közt
megfigyeléseim szerint 13 óras nyári munka-
napon egy kettősfogát hatszor fordulhat s így
a hordást a rendelkezésre álló 20 kettősfogát
elvégez 11 nap alatt, vagyis $T_2 = 11$ nap.

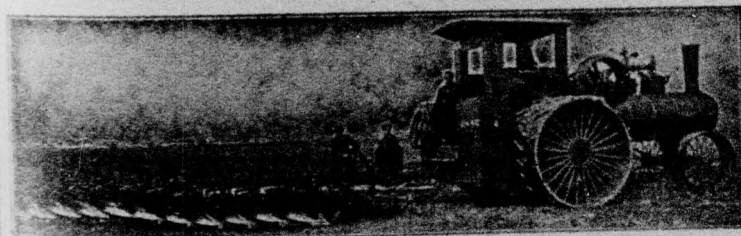
$$\text{Mivel } T_2 = 0.56 T_4,$$

$$T_4 = \frac{T_2}{0.56} = \frac{11}{0.56} = 19.6;$$

vagyis a 20 kettősfogatnak megfelelőleg 10
négyesfogát munkaidője 19 és 1/2 nap. A kettős-
fogatok munkaköltsége 11 nap alatt a 4.52 K. =
99.40 K., a négyesfogatoké 19 és 1/2 nap alatt
a 7.20 K. = 140.4 K.; eszerint összesen 409.60 K.,
kat. holdanként 1.17 K. megtakarítás mutatkozik
a kettősfogatok javára. Ehhez jön még az, hogy
a kettősfogatok időben is 8 és 1/2 napot nyer-
nek, ami 20 kettősfogatnál a 4.52 K.; összesen
768.40 K., kat. holdanként 2.19 K. nyereséget
jelent. A jelen esetben tehát a hordásnál mind-
összesen 1178 K.-t, kat. holdanként 3.36 K.-t,
keresztenként pedig 11 fillért takaríthatunk meg,
ha négyesfogatok helyett kettősfogatokat alkal-
mazunk. Ez az összeg a valóságban még több,
mert a nyári dologidőben fogataink többet érnek,
mint amekkora a jelen számításunkban felvett
átlagos napi fogatöltség. Ilyenformán csupán
abnormálisan rossz, hegyesvölgyes utakon, vagy
igen messze eső területekről való hordás esetén
lehet helyénvaló a négyesfogatok alkalmazása.

A gabonát részint asztagba, részint közvet-
lenül a cséplőgépre hordhatjuk. Az asztagba
hordott termés általában kevesebb kárnak van
kitéve, míg másrészt tűzveszélyesebb és drá-
gább a közvetlenül a cséplőgépre hordásnál.
A kétféle hordásmód költségeinek összehasonlí-
tásánál úgy találjuk, hogy a táblán való rakodás,
az ut megtétele oda-vissza mindkét esetben
egyforma időt vesz igénybe, lényeges időt nyer-
nek azonban fogataink a gépbeszállásnál az
asztagbarakáshoz szükséges idővel szemben.
A cséplőgépre hordás esetén 1 kereszt lerakása
átlag 2 perczet vesz igénybe, ezenkívül a gép-
hez érkezéskor és elindulás előtt a rudazó
kötelek eloldása, összeszedése, várakozás stb.
miatt minden fogat körülbelül 10 percnyi időt
veszt. Ezen az alapon a géphehordásnál egy
8 kereszt gabonával terhelt szekér $8 \times 2 +$
 $10 = 26$ percnyi időt tölt a lerakodás alkalmá-
val. Az asztagba hordásnál 1 kereszt le-
rakásához szükséges idő nem egyenletes,
hanem az asztag magasságával arányosan
növekedik. Mig ugyanis egy 7 m. magas
asztagnál 1 keresztnek a fenébe rakásához
alig 3 percnyi idő szükséges, addig az asztag
dereka táján, mikor már „ablakot” kell hagyni
álláshely gyanánt, 5 percnyi idő, az asztag
tetőzésénél pedig 7.5 percz szükséges ugyan-
ehhez. Egy 7 m. magas asztagnál tehát az
asztagban levő összes kereszték lerakási idejét
összevetve, egy keresztre közeparányban 5 percz
lerakási időt számíthatunk. Ezenkívül itt is
minden szekér lerakodási idejéhez különféle
apró időveszteségek miatt 10 perczet hozzá-
számíthatunk. Ilyenformán az előbbi esetnek
megfelelőleg ugyancsak egy 8 keresztrel terhelt
szekér lerakásához az asztagnál átlag 50
percnyi idő szükséges. Minden fordulónál tehát
24 percnyi időt nyerünk géphehordás esetén
az asztagbahordással szemben.

Ha 1 kettősfogatnapot átlag 4.52 K.-val
értékelünk, akkor 1 munkaóra értéke 45 fillér.
Ezt az értékegységet véve alapul, úgy találjuk,
hogy a cséplőgépre hordásnál minden forduló-
val 24 perczet, vagyis 18 fillért takarítunk meg.
Ami napi átlag hatszori fordulónál is fogaton-

Tények és tapasztalatok igazolták

a **CASE** járvaszántó gőzekék

feltétlenül praktikus, gazdaságos és üzembiztos működését.

Munkabírási óránként 2-3 hold. ❖

Előkelő magyarországi refe-
rencziák mindentéle talajra.

Vezérképviselet: **Hahn Arthur és Társai** Budapest, VIII.,
Üllői-ut 52/K

ként 1'08 koronát tesz ki. — A gépbehordásnál ezenkívül esik az asztagrakók munkaköltsége. Egy szekérnek asztagbarakodása az asztagon középarányban három embert vesz igénybe, akiknek munkaidejéből az átlagos terhelésnek megfelelő 8 kereszt gabona lerakodásánál átlag 50 perc telik el, úgy hogy 3 K-s férfinapszám mellett 13 munkaóra napokon 8 kereszt asztagbarakodása 58 fillérbe, 1 kereszté valamivel több mint 7 fillérbe kerül. Az asztagon levő kővehányókra sincs szükség a direkt gépbehordás esetén. Ha tartálékban tartjuk is őket, más munkát, pl. a rostálást végezhetik a gép körül. Ezáltal is kévéként átlag 3 fillért takarítunk meg a gépbehordás esetén. Részeseplés esetén ez az utóbbi előny természetesen elcsúsz.

Tudom, hogy adataim és számításaim eredményei, mint általában az üzemi számítások, nem illenek bele minden gazdaság viszonyai közé. A tanulságot mindazáltal levonhatják belőle azok, akiket illet és figyelemzetnek bennünket arra, hogy a különféle munkák elvégzésénél számításainkkal nagyban csökkenthetjük a munkaköltségeket. *Reichenbach Béla.*

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Kovácsy Béla.

A „német-lengyel” sertés.

(Együttal válasz több kérdéskérdésre.)

Mióta a földmivélségi minisztérium akciója folytán a felsőmagyarországi vármegyékbe néhány ezer darab galicziai lengyel koczat hoztak be tenyésztési célokra, azóta az ország más vidékein élő gazdák is figyelmet fordítanak a „lengyel” sertésre és mint egy ujdonság iránt érdeklődnek utána még az alföldi gazdák is. Én nem vagyok hivatva arra, hogy eme miniszteri intézkedés helyességét itt e hasábokon tovább hirdessem, de magamban *értem*, hogy az okos és bölcs intézkedés, mert hiszen *nem egy új fajta „bepántálásáról”* van itt szó, hanem a fölvidéki tót népnél már évszázadok óta ott tenyésztett, de már különféle vérkeverés folytán — vagy éppen a vérkeverés hiánya folytán — elváltozott régi lengyel sertésfajta *fölfrissítéséről*.

A fölvidéki tótság már évszázadok óta tartja a régi Lengyelországból oda beszármazott és a határozott *hussertés* jellegű „lengyel disznót”, melyet bemutattam a pozsonyi országos gazdasági kiállításon is és sertéskönyvemben is közöltem eme kisigényű és az *ottani sanyaruságokhoz* kitűnően hozzászokott állatnak ősi, a keskeny, hosszú, fehérszörű juhászoktyához hasonló alakját és a javított, azaz yorkshire, meissen, mecklenburgi, német „Marsch” s más fehérszörű és bőrrű modern sertésekkel keresztezett alakját is.

A kassai hentesipar, ha jó hírnévre tett szert, úgy azt *kizárólag* ennek a „nyersanyagnak” kö-

szönhetette. (Sajnos, ma már legyőzte a prágai élénkebb ipar ezt is.)

Galicziában ugyanezt a sertést tenyésztik, de miután *ott több az uri birtokos*, mint nálunk Felső-Magyarországban, nagyobbak és sűrűbbek az uradalmak, több a sík terület és (talán szabad kimondani?) mozgékonyabbak és *kereskedelmibb* szelleműek a gazdák, így jobban is tudtak a piaci viszonyokhoz alkalmazkodni, mint mi a Felvidéken és a lassan fejlődő, vékony, kistestű, gyenge szaporaságú primitív sertésanyagokat, a régi lengyel disznót *erélyesebb* tenyésztéssel, gyorsabban és *egyöntetűbben* javították meg külföldről behozott hussertés-kanokkal, úgy hogy a bécsi piacon a „német-lengyel” néven „jegyzett” sertés ma ismert, kedvelt anyag és alig hasonlít a régi lengyel anyaghoz.

A magyar gazdaközönség tehát, noha az eddig elmúlt száz és egynéhány év alatt ez iránt a fölvidéki viszonyok között kitűnően bevált és „*begyökerezett*” sertésanyag iránt nem igen érdeklődött, most egyszerre kezd érdeklődni és kinyújtja kezét ez „ujdonság” után. Én nem akarok senkit jóra irányuló szándékáról lebeszélni és azt sem mondhatom, hogy nem okosan teszi, ha valaki hussertések után indul, mert hiszen előttem ezt már sokan és 10 év előtt (midőn a sertésdolgok iránt jobban érdeklődtem) magam is eleget letárgyaltam, hogy ha a gazdasági és értékesítési viszonyok az ilyen — a magyar *magolcica* sertés tenyésztéstől teljesen eltérő — tenyésztési irányzatnak kedveznek és a gazda meg tudja adni a tartásra, istállóra, etetésre, gondozásra stb. vonatkozó feltételeket, úgy nagyon helyesen teszi, ha hussertést tenyészt.

Sajnos, azonban a tapasztalatok e téren nem valami fényesek és az ily „kezdők” nagy százaléka 1—2 év után beadja a kulcsot, mert vérmes reményei nem teljesedtek és okolja a szegény disznót, pedig a valóságban mindig másban van a hiba, nem az állatban.

Ez a lengyel sertés épp úgy, mint bármelyik másféle fajta, beválik mindenütt, csak az ő *természetének megfelelő elhelyezésben* (száraz, tiszta ól), *tartásban* (kevés, de jó legelő, kevés szemes elegendő, akkor is nem kukorica, hanem árpa, sok ivós, moslékos takarmány, sok fehérje, tehát korpá, árpadara, tejhulladék, burgonya, zöld here vagy luczerna), *gondozásban* (gondos szelid bánásmód, tisztaság, megkímélés az égető nap melegtől, a hidegtől, a malacozás és szoptatás alatt gondos ápolás és segédkezés), *intenzív etetésben és legeltetésben* (jó füves és közeli gyepelgélő) stb. *részesepljen*.

Egyszóval igényei ennek is olyanok, mint a többi más gyorsan nő, szapora, kitűnő takarmányértékítő kultursertésnek, így a yorkshirenek, lincolnnak, a cornwallnak, berkshirenek és a westfaliainak nevezett német „Marsch” disznónak. A *lengyel sertés speciális tulajdonsága az, hogy a fölvidéki szegény tótnál már ósapától belőrlött jellemévé vált a sok sanyarusághoz való hozzászokás*. Ha egy „uraságnál nevelt” tisztavérű yorkshireit adnánk oda az ily tót „családhoz”, az az ilyen tartást nem bírná ki.

Mondhatná erre valaki, hogy akkor hogyan hozhatnak a fölvidéki tóthoz a gazdasági felügyelők értékes tenyészanyagot? A válasz erre az volna, hogy a behozott anyagot ők csak olyan *kválogatott értelmesebb gazdánál* osszadják ki, hol a kényesebb anyag jobb „helyre” kerül, tehát megmaradása és szaporodása biztosra van. A lengyel disznó azután még azért is becses anyag, mert még a tót viszonyok között a sok sanyaruság mellett is kifejti jó tulajdonságait. Ezt pedig *csakis* egy, az ottani speciális viszonyok között „*hegyőkeresedett*” anyag képes megtenni és azért jöhet szóba ez a sertésfajta fölkarolása nem éppen a legjobb viszonyok között is, ahol esetleg egy másik, *igényesebb* kulturfajtának tenyészfeltételeit megadni nem igen tudnánk.

Azokra a kérdésekre, hogy a galicziai lengyel sertést hol lehet beszerezni, válaszul a következő. *Elmer Jenő* kir. gazdasági felügyelő tudomásom szerint szép galicziai *felvér lengyel* anyagot vásárolt: Alexander Fodorovitz ná! Bogdanovkán (vasutállomás Chlebanovka) Tarnopol vidékén. Galicziában az orosz határ felé. Ezenkívül felvér lengyel tenyészanyag kapható még a következő tenyésztőknél: Felix von Domanski Ubina, vasuti állomás: Zadwovcze (Lemberg vidékén); Maria von Irsay Lipniki, vasuti állomás: Mosziska (ennél van szép anyag, de drágán tartja); Gustav von Szaszkievitz Rzemien bei Mielicz (itt westfaliai keresztezés); ezeknél mindig van eladó anyag.

Lehet azonban *Lembergbe* vagy *Krakauba* a gazdasági egyesületekhez is fordulni, hol megadják a további utasításokat, sőt a közvetítésre is vállalkoznak. Az anyag olcsóbb, mint például nálunk a yorkshire, de nem lényegesen, sőt fuvar stb. mellékes költségekkel majdnem annyiba jön, mint ahogyan azt nálunk kaphatjuk. Ma már vásárokon is lehet parasztoktól Galicziában elég jó anyagot összeszedni (tavaly 110—130 fillér volt elősúly kg-ja, míg nálunk majdnem krajczárban volt ilyen az ár), mivel az osztrák földmivélségi minisztérium hatalmasan fölrendítette Galicziában a sertésenyésztést. Erre feltűnő bizonyíték az, hogy tavalyról az idénre *egyszerre 250,000 darabbal* több süldő jött a bécsi piacra, melynek nagy százaléka galicziai „német-lengyel” anyag. Hogy ott a tenyésztés mily expanzív képességű, mutatja az, hogy még belőle magyar piacokra is jut (hallomás szerint a fővárosba is). *e. Dörner Béla.*

LÓTENYÉSZTÉS.

A loértékesítés előmozdítása.

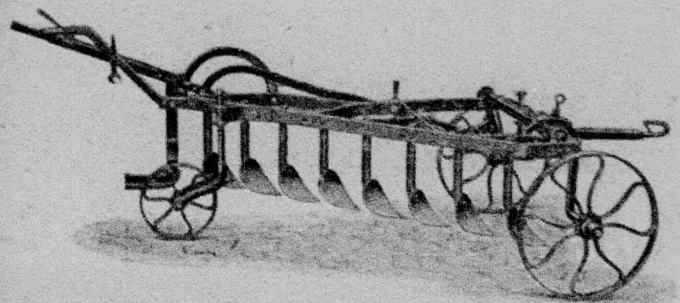
Az az állam boldog, melynek polgáraiban annyira ki van fejlődve az önfenntartási ösztön, hogy tevékenységük, munkálkodásuk és szorgalmuk által megkeresik azt, miből az állammal, községgel és embertársaikkal szemben fennálló kötelezettségüknek eleget tehetnek, valamint feleslegüket takarékpénztárakban, bankokban és

Tavaszi munkára

az őszi szántások vetéselőtti porhanyítására ajánlunk: nyolczvasu kultivátorokat, rugalmas fogu kultivátorokat, grubbereket, extirpátorokat, hullámos tárcsás boronákat, fogasokat, sima hengereket a legmodernebb szerkezettel, elsőrendű anyagból, olcsó árakon. ■■■■

BÄCHER RUDOLF kizárólagos eke- és talajmivélszerek GYARA

Vezérképviselő: Szücs Zsigmond, Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

Allampapírokban gyümölcsözteszhetik. Ez a felesleg előmozdítja a belterjesebb gazdálkodást, ipart, kereskedelmet stb., mi a szegény embernek munkát ad és az állam jó hírnevét, valamint hitelképességét növeli. Az önfenntartási ösztönnek azonban csak tisztességes korlátok között lehet mozognia és nem szabad annyira elfajulnia, hogy mások szorult helyzete, tehetetlensége, ügyefogyottsága, tájékozatlansága stb. kiaknáztassék és ezáltal az embertársak megélhetése megnehezüljön.

A lókereskedésben az utóbbi időben nagyon is észlelhető volt, hogy egyes közvetítők a szegény lótenyésztők mostoha helyzetét nagyon is kiaknázták, úgy hogy ezek, eltekintve attól, hogy esikőkat fáradsággal 3-4 évig és még tovább gondozták s 10 közül talán 1-2 sikerült nekik, kénytelenek voltak jó lovaikat az előállítási áron alul, tehát veszteséggel eladni, hogy pénzhez jussanak. Főleg 1900-ban lehetett ezt észlelni Szabadkán, midőn 11.000 lovat vettek az angolok és vagy 4000 darabot Páris részére, holott úgy az angolok, mint a párisiak elég tisztességes árakat fizettek.

Ugyanezt a panaszt lehetett már régen hallani a tenyésztőktől ama lovak összevásárlásánál, melyeket a közvetítők és kereskedők a hadsereg részére szállítottak. Érdekes esetet beszélt el egy jó barátom is, ki évekkel ezelőtt egy alföldi kis város országos tavaszi vásárján szemtanuja volt ily helytelen eljárásnak:

„Egy gazda egy 5 éves, csaknem 16 márkos, jó pej kanczát hozott a vásárra, mely nagyságánál, testalkotásánál és járásánál fogva kitűnő hatásúnak ígérkezett. A közvetítők ezt a lovat meglátva, a szó teljes értelmében megostromolták a szegény gazdát és erőszakkal akarták 300 koronáért elvenni a lovat, melyért 400 K.-t kért. Ezt látva barátom, odament a gazdához és ezt mondta négy szemközti neki: Ez a ló testvérek között megér 500 K.-t, ha nem lesz vevője, úgy megtartom én és ezzel elment. Midőn a közvetítők megtudták, mit mondott barátom a szegény lótenyésztőnek, ráförmedtek és ha nem lett volna a vidéken jól ismert tekintélyes uriember, talán meg is feledkeznek magukról. A szegény lótenyésztőtől azután megvették 500 K.-ért a jó kanczát, mert kényszerítve voltak reá. De még így is elég jó üzletet csináltak. Hol talál a szegény tenyésztő mindig ilyen emberbaráttra?

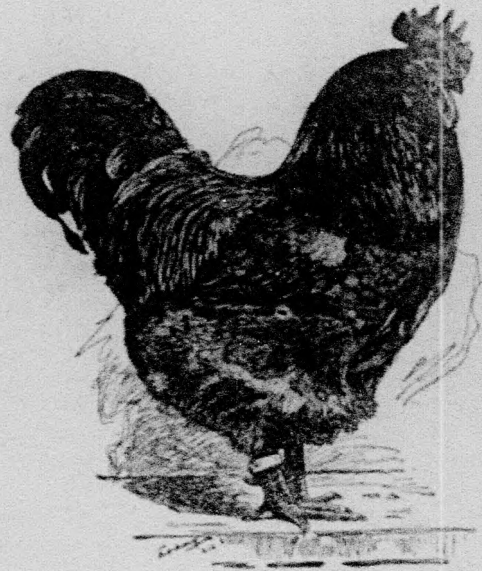
Ezzel azonban semmiképp sem szándékom a lókereskedők jó hírnevét csorbát ejteni, miután ismerek többet, kiknek úgy a hazai lókereskedés, mint a katonai lovak szállítása terén érdemük van. Sőt tudom azt is, hogy évekkal ezelőtt sok uri ménes szívesebben adta felállított fiatal lovait a kereskedőnek, mint a lovató-bizottságnak, mert jövedelmezőbbnek találta, mivel azok az egész felállítást (évjáratot) elvitték.

Tudtommal ma a lovató-bizottságok mindent elkövetnek, hogy szükségletüket közvetlenül a tenyésztőktől szerezzék be. De azt is tudom, hogy remontáikat legnagyobb részben az uri tenyésztőktől vásárolják és a kistenyésztők érdekében

előre hirdetett vásárokon alig sikerül nekik a lóvétel. A még hiányzó részt pedig nagyobb lókereskedőknél fedezik.

Természetesnek találom, hogy a jobb kanczától származó és szabadban nevelt csikókat szívesebben veszik, mint a kistenyésztő bizonytalan származású és kevésbé jól nevelt fiatal lovat. De a következményekkel is kellene számolni, t. i. ha a kistenyésztőtől csak keveset vesznek, úgy ez elkedvetlenedik, mert nem találja meg számadását és így azután nem remontaminóséget nevel, hanem vagy erősebb nagy félvert, vagy átkivánczók a hidegvérű ló tenyésztésére, mert mindkettő jövedelmez neki. Példa reá Somogy megye. Ennek azután az a következménye lehet, hogy egy hadjárat alkalmával nem lesz az országban a szükséges mennyiségű — lovas alá való — katonaló.

Nézetem szerint a hadsereg lószükségletének zömét a kistenyésztőnek kellene előállítani, az uri tenyésztéseknek pedig tisztai és luxuslovakat nevelni. Továbbá kellene az országnak lenni egy igazi „lótenyésztés emelésére alakult részvénytársaságnak”, mely nagyobb külföldi bevásárlásoknál a tenyésztők lovait közvetíti és jogos követeléseiket megvédi, nehogy más alkalmakkor

10. Ábra. Fekete orpington.

— úgy mint 1900-ban — nem magyarhoni lókereskedők egy-két év alatt a tenyésztők rovására nagy vagyoura tehessenek szert.

Ennek a társaságnak minden tekintetben reális alapon kellene működnie, hogy bizalmat keltsen a külföldön. Ami e társulat istállójából a külföldre kerül, annak a ló árához mérten jónak és kifogástalannak szabadna csak lenni. Hogy a társaság életképes lehessen, oly egyénekből kellene összeállítani alkalmazottjait, kik szakavatottak és az ország lótenyésztése terén tájékozva vannak. Ha a tenyészkereletek okszerű lótenyésztése életbe lépne és már elég jó lovak

volna a gazdáknak, úgy ezek szövetkezhetnének, mint az a külföldön már sok helyen megvan.

Egyszóval mindent el kellene követni, hogy a kistenyésztő vérbeli jó lovat tisztességes áron eladhassa, mert ahol nincs ára a lónak, vagy ahol oly helytelen viszonyok vannak, hogy csak az előállítási áron alul veszik meg, ott előbb vagy utóbb önként hanyatlani kell a vérbeli lótenyésztésnek, miután a tenyésztő nem találja meg számadását. N. F.

BAROMFITENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Hreblay Emil.

Az orpingtonok győzelme.

Figyelemmel kísérem az orpingtonok terjeszkedését hazánkban, de örömmel tölt el az is, ha belső lapokban olvasom az orpingtonok térfoglalását, a kiállításokon és tojástermelési versenyeken kivívott győzelmeket.

Az orpingtonoknak hazánkban eleinte meglehetősen sok ellensége és ellenzője volt, mert sokan saját tenyésztésük veszélyeztetését, sokan az új tenyésziránnyal szemben elfoglalt álláspontjukat megvédni látták, sokan pedig idegenkedtek az új jövevénytől. Az idő azonban a legjobb orvos, eloszlat fájdalmakat és behegeszt sebeket, így volt ez az orpingtonlázban és háboruban is.

Lassan folyt az idő és az orpingtonokat hazánkban nemcsak egyes lelkes tenyésztők, de az állam is igen erélyesen felkarolták és mivel törődtek a gáncoskodók veszkialtásaival. Ennek az állami és társadalmi pártfogásnak látható hatása a köztenyésztésben sem marad el, az orpingtonok lassan-lassan terjedtek a nép kezén, de napról-napra szaporodott a nemesvérű tenyésztők száma is.

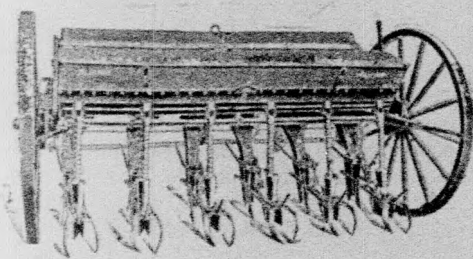
Ma nálunk már az orpington köztenyésztési irányba jóformán mindenki beleyugodott, mert a látható igen szép eredmények a legkétkedőbeket is meggyőzték az irány helyes voltáról és a jövőben ettől várható jó eredményektől. Az év végén örömmel lehetett tehát megállapítanunk, hogy fejlődött köztenyésztésünk most is.

De örömmel hozhatjuk tudomására a tenyésztőknek azt is, hogy az orpingtonok a lefolyt évben majdnem minden kiállításon és tojástermelési versenyen győztek és győzött köztük a legifjabb válfajta is: a fekete orpington. A 10. ábrán bemutatott kakas I. díjat nyert New-Yorkban és Bostonban.

A múltévi legutolsó baromfikiállításán, melyet Londonban november hó 14-én nyitottak meg „International Show” név alatt a Crystal Palaceban, a gazdasági tyukfajták közül az orpingtonok összes válfajta mind képviselve voltak. A disz-, illetve luxusfajták közt pedig nagy feltűnést keltettek a „szakállas bantámok”.

A kiállítás 3 napig tartott és a nagy üvegpalota teljesen megtelt szebbnél-szebb baromfi-, galamb-, diszmadár- és házinyulafajták ezreivel. De volt ott látható a baromfitenyésztés ok-

Az eredeti MELICHAR gyártmányu vetőgépek u. m.:

**„UNICUM DRILL” egyetemes sorvetőgép,
IMPERÁTOR sorvető és sorbatrágyázógép,
„IDEÁL” és „IDEÁL JUNIOR” speciális répavetőgépek**

mütrágyaszórával és anélkül, a magelosztás egyenletessége, a mütrágyaszórás pontossága, könnyű kezelés és csekély vonóerőszükséglet tekintetében elismerten a legjobbak, a leg-tökéletesebbek és legkedveltebbek. ■■■■■ Óvakodjék utánzatoktól!
Több mint 55.000 Melichar-gép használatban. Elsőrendű referenciák! Olcsó árak!

MELICHAR FERENCZ bizárolagos vetőgépek és mütrágyaszórók gyára. Uezérképvisező: Szűcs Zsigmond Budapest, VI., Nagymező-u. 68.

szertü és hasznoshozó üzeméhez szükséges dolgokból is sok-sok ezerféle: keltetőgép, műanya, baromfiól és felszerelése, kerítések, ketreczek, sokféle baromfiétel, orvosság és miegyéb.

Ezen a kiállításon 12,000 kiállító vett részt és 200-nál több bíró ítélte oda az érdemeseknek az 5000 font értékű díjakat. A kiállított anyag értéke 60,000 fontot tett ki. A világ minden részéről voltak ott tenyésztők, mint kiállítók és mint tanulmányozók — csak szegény hazánkból senki, ami igen-igen nagy baj, mert ha nem tanulunk, nem haladunk és elmaradunk.

Az angol baromfi-fajtákból legtöbb volt az orpington, igen jó minőségben. Az első díjat, egy ezüstserleget Mr. W. Richardson Horshornból nyerte el sárga orpington kakasával, amely állatnak értékét 1000 fontra becsülték. A második díjat Mr. Edvard Cars Burghból nyerte el egy fiatal sárga orpington tojóval.

Hreblay Emil.

GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

Rovatvezető: Sporzon Pál.

Kukoriczaaratás Amerikában.

Az Amerikában jó eredménnyel használt mezőgazdasági gépek egyike, mely nálunk általában Európában még ismeretlen a gyakor-

és sikerrel; úgy hogy míg csak pár évtizeddel előbb a kukorica alig volt ismert, ma, különösen az óriási terjedelű nyugati nagy gazdasági államokban a kukorica a termények királya (Corn king).

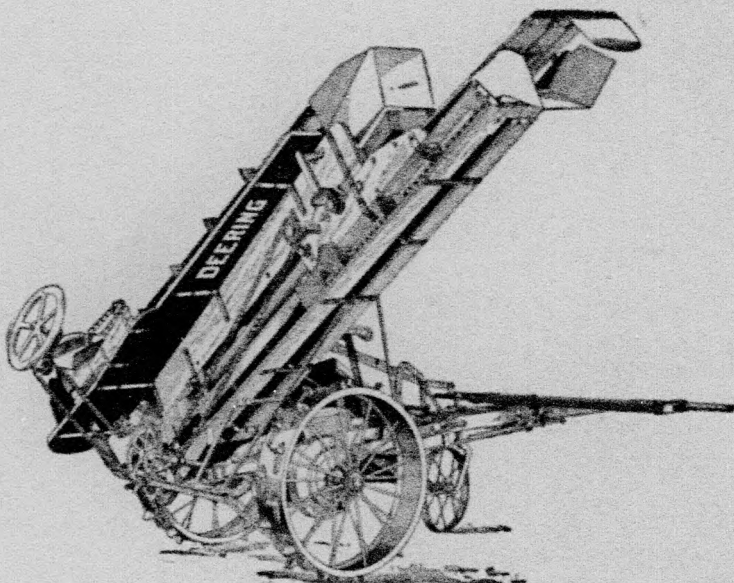
Valóban, a kukorica e névre reá is szolgált. A folyton emelkedő kukoricatermesztésnek — mely a földművelésügyi kormány jelentése szerint az 1910. évben 3,121,381,000 bushel volt 1500 millió dollár értékben — tulajdonítható, hogy az utóbbi néhány év alatt az automobil-igazolványok a vidéken hihetetlen gyorsan megsaporodtak, a végtelen preri bántó esendjét új zongorák hangja változtatja barátságosabbá, a bankok magas %^o-ot fizetnek a gazdák befektetésére ott, hol ezelőtt megtagadták a kölcsönt s az eddig lenézett „szénamag“-nak csufolt szögletes modoru gazda, a jenki farmer, ma képviselője az Egyesült Államok legfüggetlenebb s vagyonosabb néposztályának.

E hasznos termény révén való gazdasági megvagyonosodás háta mögött ott áll valami, ami e csodás fejlődést elősegítette, a végtelen terjedelmű prerik megművelését, a termény termesztését, annak megmunkálását, betakarítását, learatását lehetővé tette: az emberi feltaláló ész. A hajdani kezdetleges, csak kis területre szorítkozható ültetési mód helyett ma a kényelmes ülésel ellátott „ültetőgép“-en száz és száz holdakat vígan ültet a gazda. A háttörő szarvágás helyett ma a modern kukoriczaaratógépek

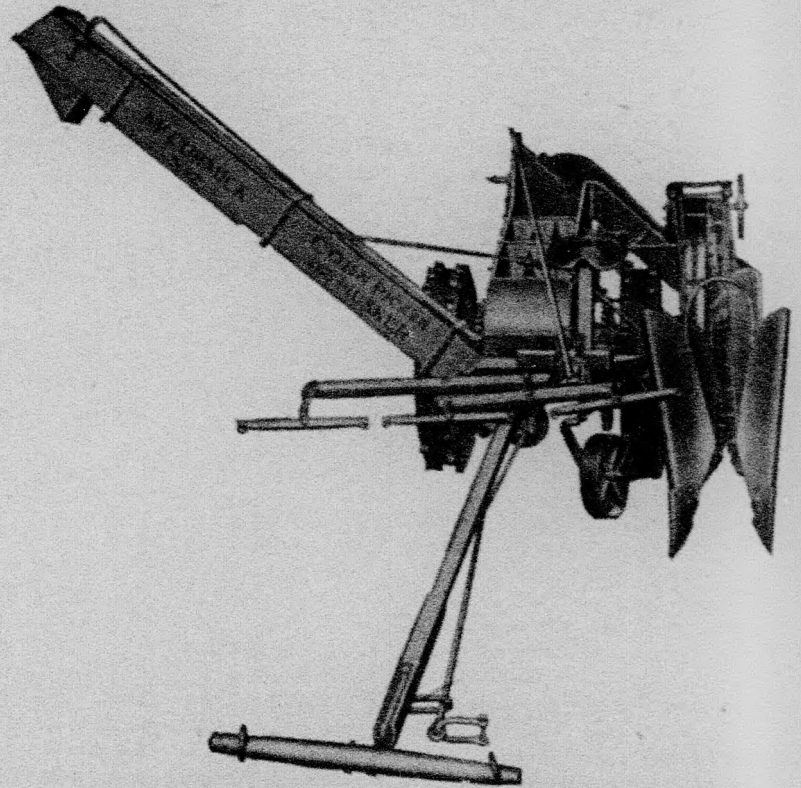
elevátorba, mely a gép mellett haladó kocsiába dobja azokat. Ez az elevátor a gépek egy teljesen különálló, csak részereit része, mely a fordulatoknál a tábla végé felhajtható, szállítás közben a gépre támasztható, vagy leszerehető, amikor a gépet a munka bevégeztével a szin vagy felszer alá teszik.

Hogy egy bármilyen gép tényleg gyakorlati értékű legyen, annak első feltétele a könnyű járás, lögyökölő gépet egy gazda sem vesz. Ezeknek az inkább súlyos, tömör gépeknek hámulatos könnyű járása ama körülménynek az eredménye, hogy a két nagy járókerék — melyek a gép teljes dolgozó erejét szolgáltatják — nem az egyszerű sima acéltengelyen, hanem az erre alkalmazott s kopás esetén olcsón, könnyen pótolható gördülő acélrudacszkakon jár, ami a surlódást a lehető legcsökélyebbre szűkíti le. Emellett a járókerékek, melyeken a gép acélpántokkal erősen összetartott rájája fekszik, igen erősek, magasak s széles, hajlított acéltalppal vannak ellátva, átellenesirányban mélyenfekvő kúllókkal, a vonóró nemcsak tudományos elméleti szabályainak, de gyakorlati használati követelményeinek is megfelelően vannak építve.

A többi munkát végző alkatrészek (láncok, hengerek, fogaskerékek stb.) a gép legkényesebb részei. Ha ezek kifogástalan jó, tartós anyagból készültek, tökéletesen összevégyve, egyeztetve, a ráján elég magasban elhelyezve s védve úgy, hogy hulladék, por, piszok azokhoz hozzá nem

11. ábra. Kukoriczalecsővező- és fosztógép.

12. ábra. Kukoriczalecsővező- és fosztógép.

latban, a kukoriczaaratógép. Több magyar földbirtokos s gazdatiszt, ugyszintén néhány ausztriai ismerősömtől kaptam leveleket a közelmúltban, érdeklődve, kérdéseket intézve hozzám a gépeket illetőleg. A közjót vélem tehát szolgálni akkor, amikor a gépeket s az azzal kapcsolatos amerikai gazdasági viszonyokat ismertetem.

Kukoriczát még az indiánok is természetnek sátraik körül, ősi módon. Hegyes bottal egymáshoz közel lyukakat szurnak a földbe, a magot belelökik, a többit azután beérésig, illetve „kukoricztörés“-ig a kegyes „Nagy Szellemre“ bízzák.

Eredetileg a különféle nemzetbeli bevándorlók, a telepítvényesek követték az indián kukoricza-mivelési módot. Később fokozatosan tökéletesedett e termesztési mód a talaj jó megművelése, töltegetés, kapálás által; még későbbben, különösen a közelmúlt évek alatt a farmerek mindinkább belátták a modern művelési rendszer üdvös, okszerű voltát s mivel a kukorica nagyon hálás növénynek bizonyult, mindent elkövettek e növény általános meghonosítására.

kötik kékébe a szárát vagy csinálják a kupokat emberi kéz segítségével nélkül. A kézzel fosztás csak hagyomány ma a modern gazdaságokban, hol erre alkalmas gépeket használnak.

Ezek a gépek, melyeket én, azoknak kissé komplikált szerkezete miatt egyelőre csak röviden leírni és inkább képekben bemutatni óhajtok a magyar gazdaközönségnek, a következők:

A kukoriczalecsővező és fosztógép (11. és 12. ábra) nevének s rendeltetésének megfelelően a csöveket a szárról leszedi s megfosztja. E munka teljesítése a következőképpen történik: Amint a gép 2—4 ló által vontatva az egyes vagy csomósan álló kukoriczaszárhoz ér, a száraz az u. n. segítő-szállító lánc segítségével a leszedő hengerekhez vitetnek. E hengerek úgy vannak készítve s elhelyezve, hogy amint a csöveket a szárról letörik, azokat a csőszállítóba dobják, honnét a gép hátsó része fölött elhelyezett fosztóhengerekbe kerülnek. Az egymással rézsut ellentétes irányban működő hengerek megfosztják a csöveket s beejtik az

juthat s így működésükben meg nem bémíthatók, akkor a gép ideális, jó, szép munkát fog végezni sűrű vagy ritka, magas vagy alacsony, álló vagy ledült kukoriczában egyaránt.

Itt Amerikában a talajviszonyok szerint 2, 3 vagy 4 ló vonja a gépet, mely a fentebb leírt munkát oly gyorsan végzi, amely gyorsan a gépet húzó lovak lépésben haladni tudnak.

Megemlítésre érdemesnek tartom, hogy a múlt év őszen itt a Kansas állami kukoricza-földeken motorerőhajtással kísérleteztek egy ilyen géppel olyformán, hogy a lecsővező- és fosztógépet egy 20 lóerős Davis-féle magajáró benzínmotor toltta maga előtt. Ugy a motor, mint a gép teljesen kielégítő munkát végzett napi 10 óra munkaidőn át 5 héten keresztül, amikor is egy fogaskerék megropedése folytán a munkát be-szüntették.

A lecsővezett kukoriczaszár learatására szolgál azután az Amerikában annyira népszerű kukoriczaarató- és kékéköltőgép (13. és 14. ábra), mely mint a kékéköltő-marokrakó aratógép a szalmás gabonát, úgy ez levágja, kékébe köti s

sorban lerakja a kukoriczát s e munkáját bámulatos egyszerűen és tökéletességgel végzi.

A gép szélessége megegyezvén a kukoriczetésnél vagy ültetésnél általában használt sortávolsággal, bármely kukoriczetőldön könnyűszerrel kezelhető. A gép 2, 3 vagy 4 ló által vontatva, egyszerre egy kukoriczasort fog el, amikor is a szár az u. n. „elválasztók” közé kerül s a két nagyobb rögzített késből s egy kisebb, ezek fölött mozgó sarlóból álló levágó készülékhez vitetik, mely a szárat levágja s átadja a szállító lánczoknak. E lánczok a szárat fennálló helyzetben gyorsan viszik a kéveköttőkészülékhez, hol az mindaddig marad, míg egy kévére való összegyűlik, akkor a kéveköttőkészülék a kévét megformálja, beköti s ledobja a kévefelfogóra. A kévefelfogó vagy hordó egy emeltyűkar s egy erős rugó segítségével úgy van a gépre erősítve, hogy amint egy kévével súlyosabb teher — tehát amihelyt a második kéve — dobátik reá, lebillen, a kévét a földre fekteti s az emeltyűkar s rugó automatikus felemelkedése folytán eredeti helyzetébe visszakerül.

A gép egy igen könnyen kezelhető emeltyű segítségével alacsonyabbra vagy magasabbra állítható úgy, hogy a tengeriszárat 6—26 cm.-nyi tetszésszerű magasságban a föld felett vágja le; s jó munkát végez magas vagy alacsony kukoriczában egyaránt s szépen felszedi és levágja a letörött vagy szél által ledöntött szárat is.

E gép igen előnyösen használható az előbb leírt lecsövező- és fosztógép után járva; itt Amerikában általában használják olyan gazdaságokban is, hol a kukoriczát nem törlik le, hanem learatják e géppel s azután a csöveket a szárral felaprítva egy sajtáságos recept szerint (Siló) befűllesztik s mint ilyen takarmányozzák föl. Így találjuk ezt itt majdnem minden nagyobb tejszomságban.

A harmadik közkedvelt s eredményesen használt ilyen kukoriczagep a kukoriczaarató- és kuprakötő (15. és 16. sz. ábra), amely magát a levágást, a szár letarolását végzi, illetőleg az előbb-ebbhez hasonló alkotású és szerkezetű.

A szállító lánczok a levágott szárat felviszik a kör alakú alapványra, hol a rugók által szabályozott összeszorító karok fennálló helyzetben tartják mindaddig, amíg egy kup formálására elegendő mennyiség gyűl össze. Ekkor egy magasán álló önműködő karkötőlet dob a kup körül s azt összeformálja és együttartja addig, míg egy másik emeltyűkar a köttőkötőrt a kup felső részén körülveszi s a kupot erősen beköti. Amint ez megtörtént az összeszorító karok a kupot eleresztik, a magasán álló önműködő kar az egész kupot levágóba emeli s a kupot kifordítva leereszti és a földre helyezi, mire az említett kar eredeti helyzetébe visszatér.

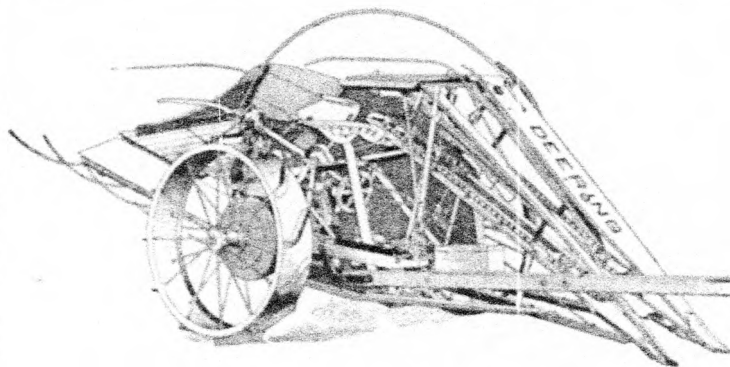
E gép a kisgazdák kedvence, kik jobbnak tartják a kukoriczát egy kupokba rakni s amikor idejük engedi, fassanként a kupokból letörni s megfosztani.

Ezekben óhajtottam — dióhéjban — leírni az Amerikában annyira jó szolgálatokat tevő kukoriczaarató-gépeket, melyeket Mr. George W. King, a világ legnagyobb mezőgazdasági gépgyáranak egyik főtisztviselője s barátom szívessege folytán képekben is bemutathatok a magyar gazdaságszomságoknak.

Ezek tehát azok a gépek, melyek a kukoriczának nagybani termesztését Amerikában lehetővé tették s e hasznos, értékes, talajjavító

kapásnövény meghonosítása révén a végtelen vad preri földeket megszelídítették, értékessé tették s az ország mezőgazdasági jólétét megszilárdították.

E gépek bár ujaknak mondhatók, igen régi keletűek, amennyiben alapalkotásaikban a szálmagabona kéveköttő és marokrakó, a reapert jellemző alapelveken alapulnak. 1831. évnnyarán próbálták ki először gabonában a néhai Mr. Cyrus

13. Ábra. Kukoriczaarató- és kéveköttőgép.

H. Mc. Cormick által feltalált aratót, mely tökéletesítve s különféle változatokban előállítva, a világ mezőgazdasági történetét változtatta meg. Ennek a 1831. évi szerény, kezdetleges aratógépnek a legmodernebb formája a mai kukoriczaaratógép, annak különféle változataiban.

Végezetül még csak néhány szót. Ne itéljünk elhamarkodottan, mielőtt meggyőződést szereznenk magunknak bizonyos tárgyról, véleményünket sem alapítsuk merő előítéletre.

Példával is megokolom e tanácsadó kérésem. 1900—1. évben a debreczeni gazd. tanintézet első éves hallgatója voltam. Julius hónapban aratás közben egy MÁV. gépgyári kéveköttő-aratógépet szállítottak Pállagra s annak bemutatását a következő vasárnap délutánjára hirdették.

Elérkezett a nagy nap, kibuzatták a tetszetős,

Hogy rövid legyek, a gép egyetlen kévét sem kötött, folyton eltépte a kéveköttő zsinórt, elfulladt állandóan. A jelenvolt igazán szép közönség véleménye igen egyszerű, érthető rövid szavakban kifejezve volt halható: „tüzre való.” Elgondolható, milyen véleménynyel ment haza az ott jelenvolt gazdaközönség, milyen ismeretekkel gazdagabban ment ki az életbe az akkor ott jelenvolt gazdasz ifjuság.

Természetesen az én véleményem sem különbözött a többi jelenvoltakétól az aratógép gyakorlati értékét illetőleg akkor, ma látom csak be, mily helytelen, elhamarkodott volt akkori véleményünk, itéletünk.

Amerikai farmokon, hol pár évvel ezelőt én mint béres szolgálégyény igen kézzelfogható tapasztalatokat szereztem e gépek gyakorlati értékét illetőleg, hol az elmúlt évben kevés híján ötven ilyen gépet szereltem össze, álitottam munkába s követtem heteken át a tarlón, s gazda el sem tudná az életet képzelni ilyen gépek nélkül. Természetesen a kézi munkát tökéletesség, alaposág tekintetében soha semmiféle gépmunka elérni, fölülmúlni nem

fogja. De mikor részint a helyi, részint a munkáviszonyok miatt ez a kézimunkáserő vagy egyáltalán nem kapható, vagy csak oly magas munkabér lefizetése mellett, hogy a haszonnal való gazdálkodás igen kétségessé válik, akkor tűnik ki csak a gépek óriási jelentősége, figyelembe véve azt, hogy a gazdának kiszabott foglalkozási idő oly rövid aránylag s annyira befolyásolva van az igen változatos klimatikus viszonyok által.

Jól tudom, hogy Magyarországon a gazdasági gépek még csak csecsemőkorukat élik, a kisgazda tájékozatlan a modern gépeket illetőleg, a nagyobb gazdaságok, uradalmak pedig teljes tudatában a megbecsülhetetlen kézimunkáserőnek s adáz előítélettel minden iránt, ami gép, vagy nem vásárolnak s használnak gépeket, vagy csak — amint több esetben tudom — mint „madárjesztőket” tartják azokat a szociálisztikus eszmékkel beoltott munkások tulkövetelési fékezésére. De vajjon messze van-e s milyen messze az az idő, amikor a magyar gazda is teljesen a gépekre lesz utalva s amikor majd minden gazdának gyakorlott gépésznek is kell lennie?

B. Beszedits Derső.

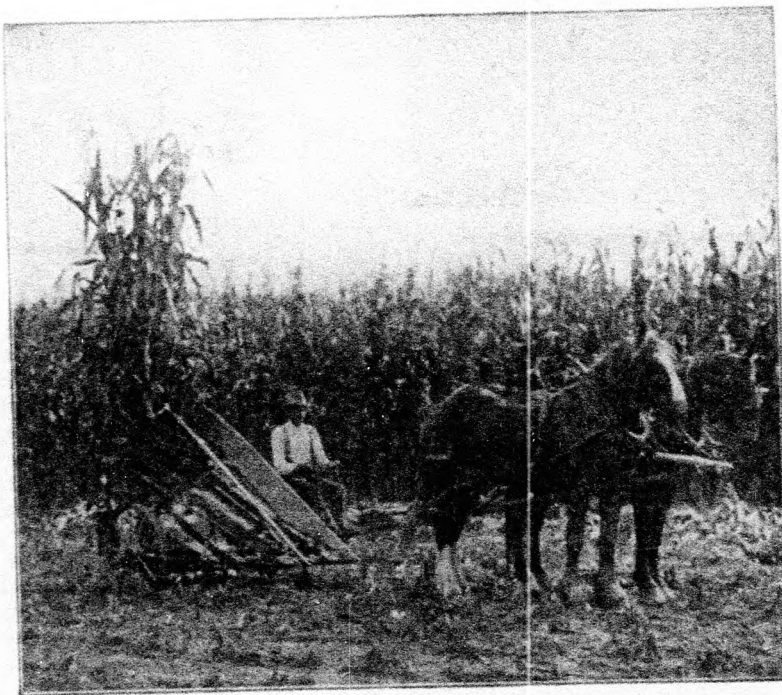
TEJGAZDASÁG.

A lapály- és angol szarvasmarhaimportok jelentősége.

(Ujhelyi Imre előadása.)

Szarvasmarhatenyésztésünket a legutóbbi időig a formalizmus uralta. Tenyésztőnk csak arra voltak tekintettel, hogy szép állatokat tudjanak nevelni. Ennek a következménye az lett, hogy miként azt a legutóbbi országos állatkiallítás alkalmával bemutattuk, igen nagy mennyiségű nagyon szép állatunk van, amelyekkel azonban tej-zükségletünket fedezni nem tudjuk. Nem pedig azért, mivel a szimentáli inkább hus-

termelő, intenzivebb tejtermelésre kevésbé alkalmas. Ez a tejhiány vezetett az importhoz. Főleg Budapest tejszállító gazdái indítottak meg az importokat először, amihez a budapesti tejhiányon kívül hozzájárult az, hogy Hollandiából igen méltányos ajánlatok kínálkoztak, kedvezőbbek, mint ahogy eddig az osztrák tartományokból a tejező anyagot beszerezhetők gazdáink. Goldmann tejkereskedő cég, valamint a

14. Ábra. Kukoriczaarató- és kéveköttőgép munkában.

élénk színekre festett új MÁV. gépet a majorból, beállították a tablaba s megindították az igazán szép számban összegyűlt előkelő közönség stóbb mint száz főnyigazdasz ifjuság jelenlétében. Nem haladt a gép egy puskalövésnyire, mikor megállott, elfu ladt, ugyszinten elfulladtak a vontató nagy Nonusok. Hosszu időbe került a gép kitisztítása, végül ismét megindították, de tiz lépésnyire újra megállott.

budapesti központi tejesarnok hollandi kereskedő útján tagjainak tehénszükségletéről gondoskodott s a vételért igen ügyesen finanszírozta. Hollandia azonban az ott időközben kiűtött szájsz- és körömfajás miatt alig szállíthatott pár 100 drb-ot. Német-, Franciaország, ugyancsak Belgium, valamint Svájc is lezárták határaikat a tranzító forgalomnak. Ekkor a német lapály-marhák felé fordult a figyelem és hoztak wils-termarsch, rajnamelletit, jeverlandit, főleg pedig osztrízt. Majd a Magyar Mezőgazdák Szövetség az angol tejelő shorthornokra irányította gazdáink figyelmét s közel 500 drb-ot hozott be az első alkalommal.

Ezeknek az importoknak fő jelentősége abban áll, hogy gazdaközönségünk az eddigi tenyésztési iránynyal szakítva, mind nagyobb és nagyobb mértékben méltányolja a hasznosításra, a tejelő-képesség fejlesztésére nagy súlyt helyező tenyésztési irányt. Gazdáink kezdik nemcsak a próbafejéseket szorgalmasan igénybe venni, hanem végrehaladásra az ellenőrző egyesületek eszméjét is inkább és inkább karolják fel.

A tenyésztési irányváltásnak ily nagymérvű megnyilatkozása kiszámíthatatlan horderővel bír állattenyésztésünk fejlődésére s hiszünk, hogyha gazdáink a manapság már rendelkezésre álló állattenyésztési ismereteinket igénybe is veszik, nemcsak óriási jelentősége, de óriási kihatása

Ezek az állatok kellő elővigyázat nélkül a betegséget továbbterjeszthetik, miért is kívánatos, hogy hacsak azt nem akarjuk, miszerint ezek a sok áldozatot kívánó importok hatástalanok, sőt esetleg káros hatásuk is legyenek állattenyésztésünkre, feltétlenül igénybe vegyük a gümőkór elleni védekezési módokat.

Hiszem, hogy éppen ezek az importok, ha gazdaközönségünk figyelmét erre kellő mértékben felkeltik, kihatással lesz a gümőkór elleni védekezés igénybevételére is, másrészt gazdaközönségünk figyelme mind nagyobb és nagyobb mértékben fog felkeltetni a jobban hasznosító állatok iránt s ezeket nemcsak a külföldiekben fogják keresni, hanem az itthoni, már meglévő tenyésztéseinkben is igénybe fogják venni a jobb egyedek minél nagyobbmértvű megválasztásával.

A tárgyhoz a következők szólottak hozzá:

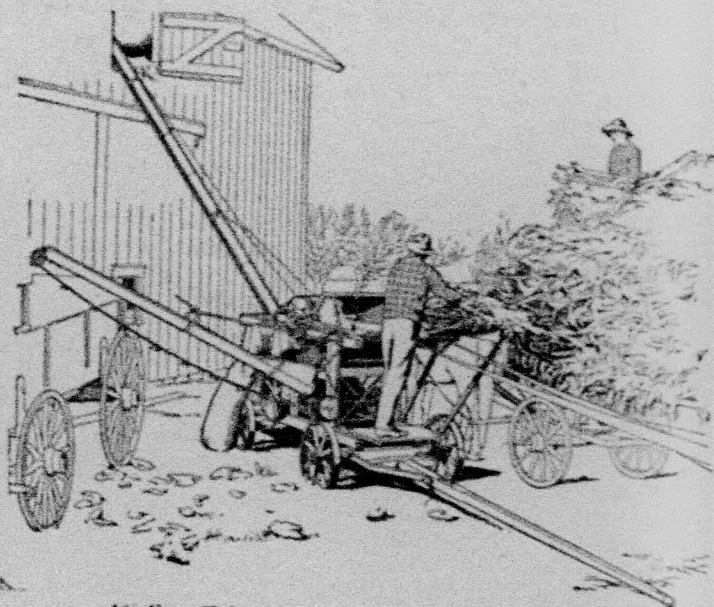
Somssich László grófnak az importált állatok nyári tartását illetőleg vannak aggályai. Kétségesnek tartja ugyanis, hogy a külföldről behozott marhákat a nyári folyamán tudjuk-e olyan körülmények közé juttatni, amiközben a külföldön részesülnek.

Pajes Gyula dr. szerint az állattenyésztés régi kiváló mesterei, akik a formalizmusra nagy súlyt fektettek, nem azért tették ezt, mert a

mintha a szakemberek két táborban, a formalizmus és antiformalizmus táborában szemközt állva egymás ellen harcolnának; igenis van egy tábor, amely azt kívánja, hogy ne kössük magunkat tisztán a formához, hanem amellett a hasznosításra is tekintettel legyünk. Az az egyen azonban, aki tisztán az antiformalizmusért küzd, komolyan nem vehető. Egy olyan különböző viszonyok között lévő országban, mint a miénk, általános tételt felállítani nem lehet s nagyon természetes, hogy attól a tejtermelésre utalt gazdaságtól ugyanazt a formalizmusra való törekvést, mint pl. a hústermelésre alapított gazdaságtól követelni nem lehet. Részletesen foglalkozik azzal az általános panaszszal, hogy a tejgazdaságok nálunk jóvedelmességét nem tudnak kimutatni. És amidőn 4000 literes hazai tejelési átlagról hall, ezzel szemben olyan adatai vannak, amelyek szerint egyes gazdák, akik import útján 80-100 tehenet szereztek be, 8 heti fejés után 14 literes napi átlagot tudtak elérni. Az is tarthatatlan állapot, hogy nálunk a nagyobb vidéki városokban rendkívül magas a tej ára. Ilyen körülmények között a termelőképeség emelésére irányuló törekvés teljességgel indokolt és ha valaki a földművelésügyi kormányzat irányításában gáncsolni valót talál, úgy csak azt gáncsolhatja, hogy a minisztériumnak nincs módja,

15. ábra. Kukoriczaarató- és kuprakógép munkában.

16. ábra. Kukoriczazárát esővestől szecskázó gép.

is lesz gazdaközönségünk e vállalkozásának. Hogy azonban ilyené lehessen, szükséges egyrészt, hogy a tej minősége, zsirtartalma iránt is érdeklődjenek és így a termelt tej mennyisége mellett annak termelt zsirtartalmát is tekintetbe vegyék tenyészállataink kiválasztásánál. A lapály-marhákkal ugyanis bár sok, de egyszersmind hig tejet is kapunk. Ne veszítsük el, amink van, tejük jó minőségét, mert a sok és jó tej termelése összeegyeztethető.

Másik dolog, amire tenyésztőinknek nagy figyelemmel kell lenniök, hogy az importokkal igen sok gümőkóros állatot hoznak be. A rendelkezésekre álló adatok szerint az importált lapály-marháknak körülbelül egynegyed része, míg az angolok közül mintegy háromnegyed része volt gümőkóros.

Lássuk csak ezeket az adatokat:

I.	szállítmány, hollandi	42 drb,	reagált	12 = 28.5%
II.	"	friezlandi	24 "	5 = 20.8%
III.	"	"	22 "	4 = 18.1%
IV.	"	"	25 "	6 = 25.0%
V.	"	"	52 "	13 = 25.0%
VI.	"	jeverlandi	21 "	7 = 33.3%
I.	szállítmány, angol	21 darab,	reagált	8 = 38.1%
II.	"	"	15 "	8 = 53.3%
III.	"	"	21 "	18 = 85.7%
IV.	"	"	3 "	7 = 87.5%
V.	"	"	8 "	8 = 100.0%
VI.	"	"	24 "	24 = 100.0%

formalizmus az állattenyésztésnek tetszetős állatokat szolgáltat, hanem mert amit az állatban szépek nevezünk, annak a tenyésztésünkben szem előtt tartani kívánt czélt kell szolgálnia. Az a meggyőződése, hogy a magyar állattenyésztésnek megalapítói által a 70-es évek kezdetén kijelölt irányzat fényes eredményekre vezetett. Hosszasan és tüzetesen foglalkozik az import kérdésével és saját tenyésztéséből vett példákat hoz fel annak bizonyítására, hogy teljesen ellentétes tenyésztési irányú állattörzseknek magas áron hazánkba való behozatala szükségtelen. Azt kívánja, hogy állattenyésztésünknek mai napig bevált irányzata a kormányzatban és másutt is következetesen folytatassék, ezért nem tud egyetérteni azzal, hogy a kormányzat az importkísérletezést terjeszsze. Nagyon tart attól, hogy a magyar gazdát, aki nagyon gyakran kritika nélkül fogadja a nyomtatott betűt, e kísérletek nyomán esetleg kiábrándulás fogja érni, de különben is meggyőződése, hogy a magyar állattenyésztést kísérletezésének kitenni ma már többé nem szabad.

Serbán János annak a meggyőződésének ad kifejezést, hogy a gazdasági kérdésekben s így az állattenyésztésben is megállásnak helye nincs, mert e téren még nem vagyunk olyan fokon, amelylyel meg lehetnénk elégedve, hanem ellenkezőleg lassan haladunk előre. Nem áll az,

ban ez akciót sokkalta nagyobb keretekben folytatni. Meggyőződése az, hogy a legutóbbi tenyészállatimportokat jogosan helyteleníteni nem lehet, sőt előre is jelzi, hogy a jövő esztendőben éppen a siker következtében, anélkül, hogy a kormány erre bármilyen befolyást gyakorolna, az import még nagyobb mértékben fog megindulni.

Visszatérve a formalizmus kérdésére, reámutat arra, hogy itt nem a külemnek teljes figyelmen kívül hagyásáról van szó, hanem a helyes álláspont az, hogy ne a forma legyen a főszempont és amellett a hasznosításra is tekintettel legyünk. Ez a mai kormányzat álláspontja is s kívánatos s, hogy ez az akció a jövőben is minél intenzívebben folytatassék. Somssich László grófnak felvetett kérdésére megjegyzi, hogy olyan legelővel, mint aminők bő esapadékkal bíró országokban vannak, kétségtelenül nem rendelkezünk. Ez mindenesetre hátrányos az illető országokkal szemben s ezt azzal pótolhatjuk, hogy a jószágot megfelelően zöldtakarmányon tartjuk.

Koppély Géza saját tapasztalatai alapján igazolja, hogy az importált állatok e mi viszonyainkhoz akklimatizálódnak. Különösen az a helyez nagy súlyt, hogy a tejelő állatok számára megfelelő takarmányterületet biztosítsunk.

Náray Andor Pajzs Gyula ama kijelentésére való hivatkozással, hogy a magyar gazda könnyen indul a nyomtatott betű után, arra kéri a gazdaközönseget, hogy a bírálatot a szakcikkkel szemben továbbra is tartsa fenn.

Ujhelyi Imre köszönetét fejezi ki az OMGE-nek azért, hogy előadása megtartására módot adott. Somssich László gróf megjegyzésére válaszolva, rámutat a luczerna kiváló tejelőtakarmány voltára, amiről a dán-svédországi tanulmányt alkalmával is volt alkalmá meggyőződést szereznie, ahol a magyar luczernát tartják a világ legjobb takarmányt adó növényének. Ugyancsak svéd példára hivatkozik a sokat hangoztatott formalizmus kérdésénél, felelve, hogy ott az állat külső szépségén és jóságán kívül még egy harmadik tulajdonságot is követelnek: a leszármazást. Ezt az eljárást nálunk is követendőnek tartja.

Bujanovics Sándor elnök köszönetét tolmácsolja az előadónak nagyérdemű és tanulságos előadásáért, nemkülönben a vitában résztvevőknek érdekes felszólalásaiért.

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY.

Rovatvezető: Hutya Ferencz dr.

Védekezés a száj- és körömfájás ellen.

A „Köztelek” m. é. 95. számában megjelent cikkre annyiban kívánok válaszolni, hogy az én igénytelen nézetem szerint a száj- és körömfájás korántsem olyan veszedelmes megbetegedés, mint azt az irodalomban és a gyakorlati életben feltüntetni szeretik. Sőt ha rajtam állna, én is azokhoz csatlakoznám, akik ezt a járványos állapotbetegséget szívesen küszöbölnék ki ama állati kórok sorából, amelyekre nézve a törvény forgalmi korlátozást rendel el.

Negyven év óta gazdálkodom s e hosszú idő alatt gazdaságomban mindig az volt a rend, hogy minden marhának hetenként egyszer kimossák a száját. A kimosásra egy liternyi eczetesszenciát használok öt liter vízben elkeverve. Ezenfelül minden három hónapban megmosatom a marhának a körme táját öt liter vízben feloldott 10 dekagramm kreolinnal. Ennek a szoros betartott higiénikus szabálynak folyamánként tapasztaltam, hogy a már három ízben fellépett baj mindeu esetben feltűnően enyhe lefolyású volt.

Gazdaságomban állandóan körülbelül 100 drb szarvasmarha van; ezt az állományt a száj- és körömfájás jelentkezésekor úgy védem, hogy naponként kétszer mosatom meg szájukat gyenge eczetes vízzel, egyszer pedig a jelzett kreolindattal. Emellett igen fontos szabály, hogy az istálló nagyon tisztántartassék és különösen arra ügyelünk, hogy a friss trágya, amely tapasztalatom szerint is a legerősebben fertőző, az istállóból azonnal eltávolíttassék. Így aztán az állománynak egy csekély százaléka egy-két napig nem evett ugyan a kór idején, a legtöbbje azonban mindössze kissé szomorú és lázas volt, de amellet evett, a baj kiültésétől számított nyolcz nap mulva azonban az egész állomány teljesen rendbe jött, egészsége visszaállott. Mind

a három ízben igen könnyen ment át a nehéznek mondott betegségen s emellett alig fogyott.

Ezek alapján melegen ajánlom minden gazdátársamnak, hogy a vázolt eljárást a saját gazdaságában is kövesse; mert ha e szokás általánossá válik, megszűnik majd a kór járványosan fellépni és akkor a törvényes intézkedések tárgyalanokká válnak.

Eisenberg Károly.

Czukorárkimutatás az 1911/12-ik évben.

Oly czélből, hogy azok a gazdák, akik a czukorgyárakkal czukorprémium alapján kötöttek szerződést, pénzárandóságukat kiszámíthassák, közöljük a „Wochenschrift des Zentralvereines für Rübenzuckerindustrie” című Bécsben megjelenő hetilapnak „Zuckermärkte des In- und Auslandes” feliratu kimutatásában „Rohzucker 88. Prag I. Produkt ab Aussig Landungsplatz prompt” rovatában jelzett hivatalos czukorárak 1911 október 1-től december 31-ig terjedő jegyzéseit.

Nap	PéNZ	ÁRU
	korona	
Október 1.	—	—
2.	38.75	—
3.	39.75	—
4.	39.60	—
5.	40.70	—
6.	41.20	—
7.	41.10	—
8.	—	—
9.	41.25	41.40
10.	40.40	40.70
11.	40.65	41.—
12.	40.35	40.65
13.	40.—	40.50
14.	40.25	40.65
15.	—	—
16.	40.70	41.—
17.	40.75	40.95
18.	40.55	40.90
19.	40.35	40.75
20.	40.50	40.90
21.	40.30	40.70
22.	—	—
23.	39.50	39.90
24.	39.75	40.10
25.	39.55	39.85
26.	39.35	39.75
27.	39.80	40.20
28.	39.75	40.15
29.	—	—
30.	39.75	40.15
31.	40.—	40.40
November 1.	—	—
2.	39.80	40.20
3.	39.10	39.50
4.	39.30	39.40
5.	—	—
6.	39.15	39.50
7.	38.75	39.50
8.	39.25	39.50
9.	39.35	39.60
10.	39.—	39.50
11.	39.35	39.80
12.	—	—
13.	39.75	40.25
14.	39.95	40.40
15.	40.—	41.—
16.	40.15	40.50
17.	40.25	40.50
18.	40.10	40.50
19.	—	—
20.	40.—	40.50
21.	40.—	40.20
22.	39.80	40.—
23.	39.80	40.—
24.	39.50	39.70
25.	39.40	39.90

Nap	PéNZ	ÁRU
	korona	
November 26.	—	—
27.	39.—	39.25
28.	39.—	39.25
29.	37.80	—
30.	38.50	39.—
December 1.	38.75	39.50
2.	38.70	39.—
3.	—	—
4.	38.20	38.60
5.	38.25	38.75
6.	38.75	39.25
7.	39.25	39.30
8.	—	—
9.	39.25	39.30
10.	—	—
11.	38.25	38.75
12.	38.40	38.75
13.	38.70	39.—
14.	37.50	38.25
15.	36.30	37.—
16.	35.50	36.—
17.	—	—
18.	35.75	36.—
19.	34.50	34.75
20.	35.75	36.25
21.	35.10	35.75
22.	35.75	36.25
23.	—	—
24.	—	—
25.	—	—
26.	—	—
27.	36.25	36.75
28.	36.—	36.50
29.	36.—	36.50
30.	35.80	36.50
31.	—	—

Átlagár: 39.00 K. pénz.

Átlagár: 39.16 K. áru.

K. H.

Számtartási tanfolyam a Közteleken.

Lezajlott immár az első számtartási tanfolyam, melyet egyesületünk üzemosztálya rendezett. Megelégedéssel konstatalhatjuk, hogy ez a tanfolyam minden tekintetben jól sikerült, a nagyszámban megjelent intelligens gazdaközönseget az előadásokat kiváló figyelemmel és mindvégig buzgó kitartással hallgatta és élénken résztvevett a vitában, melyet a tanfolyam előadója, Ormándy János gazdasági akadémiai tanár a délutáni gyakorlatokon bevezetett. A tanfolyam 6 napi időtartama alatt a számtartás több kardinális és vitás kérdése tisztázódott, azonkívül pedig megfelelő direktívákat kaptak a megjelentek arra nézve is, hogy az adóköteles tisztajövedelem hogyan számítható ki és minő tételekből állítandó össze.

A számtartási tanfolyamot január hó 4-én Bernát István dr. szakosztályi alelnök nyitotta meg, aki a tanfolyam jelentőségét méltatta, a gazdaközönseget üdvözölte és kitartásra buzdította. A megnyitáson a földmivélsügyi minisztert ráthonyi Reusz Andor miniszteri titkár képviselte, az OMGE. nevében pedig Rubinek Gyula igazgató és Krolopp Hugó szakosztályi titkár volt jelen. A számtartási tanfolyam utolsó napján pedig Bolla Mihály min. tanácsos elnököt, aki az OMGE. köszönetét fejezte ki az előadónak fáradozásáért, a gazdaközönseget nagy érdeklődésért és kérte a tanfolyam hallgatóit, hogy az OMGE. iránti érdeklődésüket a jövőben is megtartsák. Ezt követőleg a hallgató közönseget nevében Széchenyi Domokos gróf az OMGE.-nek köszönetet mondott, amiért ilyen aktuális

Heucke A. gőzekegyár

Vezérképviselőt:

Komáromvidéki Takarékpénztár R.-T.

Budapest, V., Katona József-utca 26. Telefon: 106-08.

Nem szorul hangzatos reklámra!

Összes vevőink véleménye: ● ● ●

Legnagyobb munkaképesség!

Legkisebb szénfogyasztás!

Legkevesebb javítás!

és nagyfotosságu kérdéstről tanfolyamot rendezett, *Ormándy* János előadónak pedig 6 napon át tartó faradozásáért köszönetét és elismerését fejezte ki.

A tanfolyamon résztvettek: Abonyi Sándor, Ajkás Jenő, Andrónyi Péter, Arányi Sámuel, Árday Albin, Armos Jenő, Balla Kálmán, Bathó József, Bibó Géza, Bitzó Vilmos, Blascók Gyula, Bleier Vilmos, Bodnár Sándor, Botos Kálmán, Buding Antal, Burkus Fr. Imre, Czobor Béla, Csikvándy Ernő és Márton, Csoór Miklós, Deáki Lajos, Delits János, Dervarics Ferencz, Dessewffy Emil gróf, Dénes Rezső, Dold István, Droppa Károly, Dubányi Lajos, Ehrenfeld József, Erdélyi Márk, Farkas Ignác, Fára Sándor, Feischner Gyula, Forray József, Forster János, Földes Jenő, Frank Géza, Gallassy István dr., ifj. Gidófalvy István, Hainrikffy Béla, Hanyi Gyula, Hegedüs Ferencz, Heitz Henrik, Hering János, Hoffhauser Ödön, Horváth János, Horváth László, Hoványi Pál, Irsay András és Károly, Karácsony Zsigmond, ifj. Kazy János, Kaufmann István, Kelemen Imre, Kelemen László, Kirsner Béla, Klein Lajos, Klein Manó, Klein Sándor, Kodila Iván, Kollmann Gyula, Kotsis István, Kovács-Sebestyén Endre, ifj. Kovács-Sebestyén Endre dr., Kölber László, Kövér Viktor, Kukorelly István, Kun Árpád, Laczkovics Gyula, Lereh Béla, Lestyán Lajos, Lichtenegger Gyula, Lichtschein Dezső, Lonkai Géza, Marcell Elemér, Munk Pál, Munk Samu, Nagy Béla, Nagy Mihály, Pallos Kajetán, Papp Dezső dr., Páfi Imre, Pethő György, Prónay Endre, Prónay József, Rhédey Zoltán, ifj. Ring Pál, Ring Samu, Ringelhan Béla, Rosztóczy Ferencz, Rott Sándor, Sarudy József, Schiller Gyula, Schiller Jenő, Schramm Antal, Schwabbauer Albert, Schwartz Mór, Seidl Győző, Stangl János, Szalay Béla, Széchenyi Domokos gróf, Szent-Iványi Egon, Szepesi Géza, Szepessy Frigyes, Sziberth Gusztáv, Takács József, Takács Károly, Tirpitz Lajos, Toth-Pápay Sándor, Töltel Lajos, Ujhely József, Vidákovich Béla, Vidákovich József, Villax József, Voit Nándor, Wehoffer Imre, Zahoránszky János, Zechmeister Sándor, Zemplény László.

Tekintettel arra, hogy az első tanfolyamra helyszüke miatt az összes jelentkezők nem voltak felvehetőek, folyó évi február hó 1-5. napjaiban a *Köztelek*en még egy második számtartási tanfolyamot rendezünk, mely az elsőtől csak abban különbözik, hogy *Szilárd* Ferencz dr., a *"Köztelek"* jogi rovatának vezetője a vita folyamán felmerülő jogi kérdésekre meg fogja adni a kívánt felvilágosításokat s ezzel ez a II. tanfolyam még tanulságosabbá fog válni.

K. H.

A MÁV. forgalmi bajai.

Az OMGE. konkrét esetek alapján kívánván meggyőződést szerezni a MÁV. leglényegesebb forgalmi bajairól, hogy javaslatokat tihessen ezen bajok orvoslására, felkérjük t. gazdasárainkat, sziveskedjenek egyesületünk üzemi osztályához czimezve alábbi kérdésekre választ adni:

1. Milyen nehézségek merültek fel az ősz folyamán a szállításnál?

2. Milyen károsodásokat szenvedett a t. Czim a forgalmi bajok folytán és esetleg milyen egyéb károsodásokról van tudomása?

3. Milyen hiányokat tapasztalt pályaudvari berendezések és egyéb forgalmi eszközök (vágányhálózat, közraktár, raktár, tolatás, kirakás stb.) elégtelensége folytán?

4. Milyen adminisztratív nehézségekről és bajokról (kocsiintézés, késedelmes értesítések stb.) van t. Czimnek tudomása?

5. Milyen intézkedéseket tart czélszerűnek a bajok megszüntetése érdekében, különös tekintettel saját állomására, illetőleg állomásaira?

OMGE. üzemi osztálya.

Jelen számunk tagilletmény példányaihoz postautalványt mellékelünk; kérjük tisztelt tagjainkat, kik a folyó évi tagdíjat még nem küldötték be és akik az előző évekről is hátralékban vannak, hogy tagdíjaikat a mellékelt utalvány felhasználásával beküldeni sziveskedjenek.

A könyvelőség.

VEGYESEK.

Mat számunk tartalma:	Oldal
Az OMGE. közleményei	109
Egyről-másról	110
Czokorkimutatás az 1911/12-ik évben	119
Számtartási tanfolyam a <i>Köztelek</i> en	119
A MÁV. forgalmi bajai	120
Növénytermesztés és műtrágyázás.	
Időszerű-e a műtrágyák használatának fokozása?	111
Kísérlet a szárított magvu czukorrépával	112
Gazdasági üzemtan.	
Számítások a hordási munkák körül	112
Állattenyésztés.	
A „német-lengyel” sertés	114
Lótenyésztés.	
A lóértékesítés előmozdítása	114
Baromfi-tenyésztés.	
Az orpingtonok győzelme	115
Gazdasági gépészet.	
Kukoriczaaratás Amerikában	116
Tejgazdaság.	
A lapály- és angol szarvasmarhaimportok jelentősége	117
Állategészségügy.	
Védekezés a száj- és körömfájás ellen	119
Vegyések	120
Hazafiság és üzlet. — Kiténtetés. — Halálozás.	
— Hasznos befektetés. — Segély Keskemének. — Dohánytermesztésünk mozgalma. — Borkezelési tanfolyam. — A „Mezőgazdasági Szemle” új szerkesztője. — A hadsereg lóvásárlása. — Tenyészállatkiosztás Arad megyében. — Gazdasági előadások Alsófehér vármegegyében. — A sörárpapiacról. — Saazi komlójelentés f. hó 9-ről. — Országos állatvásárok	122
Kereskedelem, tőzsde	123
Szerkesztői üzenetek	126

Hazafiság és üzlet.

Az üzlet üzlet — angol, francia, német egyaránt ismerte és alkalmazta eddig ezt a szülőigét. Hogy gazdasági kérdések eldöntésénél a gazdasági érdekek, nem pedig politikai szempontok irányadók: ezt a tételt világszerte vallja és érvényesíti is gyakorlatilag a diplomácia. A tőke és a nagyvállalkozás nemzetközisége olyan közhely volt eddig, amely vajmi keveset törődött a hazafias szempontokkal és egyes államok politikai törekvéseivel. Nem egy példa volt rá, hogy politikai szövetségben álló országok közt nyílt gazdasági harc folyt és viszont éles politikai ellentétek dacára szoros gazdasági kötelek fonódtak egyes államok között. A francia sajtóban mult héten megjelent cikkek egész sora azonban szakít ezzel a közkeletű felfogással és azt hirdeti, hogy egyes államok közt felmerülő gazdasági és pénzügyi kérdéseknél is csak az általános politikai szempontok lehetnek irányadók.

Ez új tétel megállapítására az a hír adott alkalmat, hogy Magyarország és Ausztria nagyobb államkölcsonök elhelyezésére a francia pénzpiacot szeretnék igénybe venni. Megjegyzendő, hogy illetékes helyről még csak kísérlet sem történt ily irányban, sőt a magyar és osztrák kormányok egyenesen megczáfolták azt a feltevést, mintha egy új államkölcsonnek a párizsi tőzsdén való jegyzése iránt lépéseket akarnának tenni. A francia lapok mindamellett siettek kosarat adni monarchiánknak, mielőtt kérelmünkkel egyáltalában jelentkeztünk volna. A nagy hüho tehát valóban semmiért volt, de a francia lapok persze örömmel ragadták meg az alkalmat a hármasszövetség ellen való tüntetésre. Mert tudnivaló, hogy Franciaország, mint Németország szövetségeseinek, nem hajlandó nekünk kölcsonnt adni, nehogy francia pénzzel támogassa a végeredményben ellene irányuló fegyverkezést.

Persze, ha ezt a logikát mi is következetesen alkalmaznók és vissza akarnánk vagni a francziáknak, ennek elsősorban a francia ipar és a kivált fényűzési cikkekben igen jelentékeny francia kivitel vallaná kárát. No de hát remélhetőleg megelünk a francia kölcson nélkül is, kar volna tehát a közvetlenül kapott kosáron busulni. Legfeljebb okulást remélhetünk a francia handabandázásból a jövőre. Ebből az incidensből is azt a tanulságot vonhatjuk le ugyanis, hogy a teljes politikai függetlenség előfeltetele a gazdasági függetlenség s hogy minden erőnkkel keressünk kell a módját annak, hogy hitel-szükségletünket lehetőleg idehaza, a magunk tőkeerejéből elégíthessük ki és ne is szoruljunk rá idegen segítségre. Mert a párizsi lapok műlarmájából mégis csak kicsendül az a komoly intelem, milyen nagy anyagi zavarokba kerülhet egy kifelé eladósodott állam politikai bonyodalmak idején, ha a külföldi hitelező politikai okokból egyszerre tömegesen dobja piacra papírjait. A kozmopolita tőke hazafias allűrjeivel szemben csak egy módja van a védekezésnek: ha gazdasági és állampénzügyi politikánk irányításánál magunk is a hazafi-ag szempontját helyezzük előtérbe és nem fordulunk hitelért politikai ellenfeleinkhez, hanem a magunk erő-tartalékaiból igyekszünk meríteni.

..... EREDETI AMERIKAI

„SENIOR” tengeriültetőgép-pel (autom. négyzet-ültető készülékkel)

ültetett kukorica a mult évi kedvezőtlen időjárás, hideg tavasz és hónapokig tartó nyári szárazság dacára is kétszer akkora termést adott noldankent, mint a régi módszer szerint megmunkált.

„Minden gazda nagyobb terméseredményt biztosíthat magának.”

..... Felvilágosítás és áránjattal szivesen szolgálunk.

INTERNATIONAL HARVESTER COMPANY OF AMERICA, Budapest, U. Váci-ut 98.

Kitüntetés. Ófelsége a király a személye körüli minisztérium ideiglenes vezetésével megbízott miniszterelnök előterjesztésére *Malcomes* Jeromos báró földmívelésügyi minisztériumi miniszteri tanácsosnak, saját kérelmére történt nyugdíjaztatása alkalmából, a közszolgálat terén szerzett érdemei elismerésül, a Lipót-rend lovagkeresztjét díjmentesen adományozta.

Halálozás. *Jánosházy* László kir. építőfőmérnök, a budapesti állandó tenyész- és haszonállatvásártelep tervezője — mint részvétellel értesülünk — f. hó 10-én este súlyos és hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése f. hó 12-én, pénteken d. u. 3 órakor volt a kerepesi-uti temető halottasházából nagy részvét mellett.

Hasznos befektetés. Cato, a bölcs római szokta volt mondani, hogy „quod opus non est, esse carum est”, vagyis minden fölösleges, szükségtelen dologért kiadott fillér kidobott pénz. Ez a józan takarékoság arany szabálya. Hiába valósgára tehát jó gazda nem is költi a pénzt, de viszont nem fakarkodik a hasznos beruházásokkal, mert hiszen az okos befektetés nemcsak a kamatját hozza meg, hanem vagyoni gyarapodást, megerősödést is jelent. Minden beruházás között pedig leghasznosabb, leggyümölcsözőbb az, amelyik tudásunkat, szellemi tökélnket gyarapítja. Mert tudás nélkül nincsen haladás, de a gyarapodó ismeretek, a fejlődő kultúra nyomában ott jár az anyagi megerősödés is, mint ahogyan a hajnal pirkadását a fényt és hőt osztó nap ragyogása követi. Hala Istennek, rájöttek már a magyar gazdák is, micsoda hatalom és minő szükségesség a szaktudás. És bizony nincs manapság sok becsülete többé annak, aki eddig szinte dicsekedett vele, hogy az anyatejjel együtt vagy — magasabb kiképzés gyanánt — a kisujjából szivta magába a helyes gazdálkodás tudományát. Ez az örvendetes változás persze népszerűvé teszi a szakirodalmat is. A magyar gazda egyre többet olvas és tanul, a szorgalmasabbak jó példájának azután itt is, ott is akad követője. Csak jól válaszszak meg a forrást, ahonnan meríteni akarnak. A „Köztelek” lapnál jobb tanácsadót, az OMGE. kiadványainál megbízhatóbb és jutányosabb utbaigazítót bizony keresve sem találhatnák, ezért saját jól felfogott érdekében be kellene állania minden intelligens és tehetősebb magyar gazdának az OMGE. tagjai sorába. Évenként 24 koronáért, ami az egyet nézve alig számottevő áldozat, a világ legtartalmasabb gazdasági szaklapját kapja meg hetenként kétszer, de rendelkezésére allanak ezenkívül az OMGE. egyéb kiadványai is, résztvehet üléseinken és kiállításainkon, igénybe veheti az egyesület könyvtárát, lapunk szaktanácsait és üzemosztályunk közbenjárását mindenféle ügyes-bajos dolgában, szóval a tagdíj fejében bőséges ellenértéket kap. Emellett pedig gyarapítja a magyar gazdatársadalom első országos szervezetének erkölcsi súlyát és anyagi erejét, ami ugyszólván hazafias kötelesség. Lapunk olvasóira vár az a hivatás, hogy mind-ama gazdatársait, akik még nem tagjai az OMGE.-nek vagy egyáltalában nem is ismerik lapunkat és munkásságunkat, meggyőzzék róla, hogy a zászlónkhoz való csatlakozás mindannyiunk közös érdeke s hogy a „Köztelek” lap megszerzéséért évenként kiadott 24 korona

kinek-kinek bőven megtérülő hasznos befektetés. A múlt héten taggyűjtési akciónkban teljes lelkesedéssel és szép eredménnyel közreműködött következő tagtársainknak adóznak hálás elismeréssel és őszinte köszönettel: Bordacs Antal, Fekete Sándor, Fényes Károly, Fournier Marton, Frick Pal, Gyene István, Gyulay Károly, Harsányi Oszkár, Harlikovits Matyas, Kardos József, Károly Rezső dr., Kertész Gyula, Kimpel Flóris, Koloszar István, Kováts József, Krolopp Hugó, Laczkovics Dezső, Mandel Jenő, Mandy Zoltán, Mérey Ernő, Mike János, Munk Ede, Mutschenbacher Emil dr., Nagy Mihály, Pamlényi Béla, Perzel Ferencz, Pechy Manó, Proszvimmer Géza, Radics István, Reusz Andor dr., Schleiminger László, Szabó Ferencz, Szabó Sándor, Szobotka István, Velits Ödön, Vida Elemér, Vuicskits Béla, Wagner Lajos.

Segély Kecskemétnék. A Kecskeméti Gazdasági Egyesülethez november 25-től december 30-ig befolyt segélyadományok a következők: Aradmegyei Gazdasági Egyesület 110 K., Szolnokdombokamegyei Gazdasági Egyesület, Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete 100—100 K., Baranyamegyei Gazdasági Egyesület gyűjtése 94 K., Szily Tamás 20, Jezerniczky Imre, Mándy György, Perzel Tibor 10—10 K., Tolnay Lajos, Erdős Ottó, Nedopil Antal, Stein Lajos dr., ifj. Drien Lajos, Elven Rezső 5—5 K., Hergemöder Antal, Szeep László 3—3 K., Gebhard József, Molnár Gyula, Szentkirályi Ede, Vörös Mihály 2—2 K., összesen 94 K.), Fejér-, Szilagy-, Szatmár-, Békés-, Veszprémmegyei Gazdasági Egyesületek, Szendi hitelszövetkezet, Dömsödi hitelszövetkezet 50—50 K., Váshely-Kutasi fogyasztási szövetkezet 32 K., Hontmegyei Gazdasági Egyesület, Martonosi hitelszövetkezet 30—30 K., Püvrosi hitelszövetkezet 25 K., Szarvaskendi, Abasári, Berekböszörményi fogyasztási szövetkezetek, Bulesi, Nagyrépenyi hitelszövetkezetek 20—20 K., Adácsi, Székely-és Magyarhidegkuti, Belfenyéri, Emödi, Bögözi, Mezőpaniti, Makófalvai, Árpádi, Biharfelegyhazai, Szintei fogyasztási szövetkezetek, Nagybjomi, Nagycsepelyi, Nagybodófalvai, Makófalvai, Lelei hitelszövetkezetek, Farádi Vörös Lajos Pusztakovácsi 10—10 K., Lelei fogyasztási szövetkezet 6 K., Alsók-Sarkadi fogyasztási szövetkezet 5 K., 60 fill., Trecsénvörösködi, Ondi, Bodófalvai, Gaborjani, Bedői fogyasztási szövetkezetek, Sárosoroszi, Taktaharkányi, Olaszliszka hitelszövetkezetek, Kollár Bela Szécsmező, Papp Dezső Hírip, Löherer Andor Budapest, Berek István Nyulugos 5—5 K., Tusnádföldi fogyasztási szövetkezet 4 K., Telekfalvai, Kinti, Nagykereküi fogyasztási szövetkezetek, Csökmői hitelszövetkezet, Bogdosói Olvasó Egylet, Kocsis Lajosné Kaposvár, Pakozdi Gabor Vészto 2—2 korona, Veres Balint M. Papi gazdaköri osztályos 1 K. Összesen 1181'60 K., előbbi végösszeg 18,629 80 K., a gyűjtés eddigi eredménye 19,811'40 K.

Dohánytermesztőink mozgalmá. A nagyközönség, amely a gazdák helyzetét csak bizonyos távolságból szemléli, általában azt a felfogást vallja, hogy most, amikor türethetőbb gabonaárak és állatárak vannak felszínen, gyöngy a gazda élete. Mi azonban a közvetlen közelésgből másként ítéljük meg a helyzetet, mert

ha az igazsághoz hiven elismerjük, hogy a gazdálkodás egyik-másik ágában javult a helyzet, ugyan-csak az igazságnak megfelelően feltárjuk, hogy vannak a gazdálkodásnak ágai, melyek alig hozzák meg a munka és fáradság gyümölcsét, de azért mégis foglalkozunk vele, mert rá vagyunk utalva. Vannak a gazdálkodásnak ágai, amelyeket csak a legnagyobb erőfeszítéssel és küzdelemmel folytathatunk és ezekkel is úgy vagyunk, hogy a türethetetlen helyzet következtében csordultig telt a türelem pohara. Ilyen gazdálkodási ág a dohánytermesztés, melynek révén a m. kir. kincstár évente busás jövedelemhez jut. A dohánytermesztés évekké elzött még jövedelmező gazdálkodási ágnak volt nevezhető, ma azonban már nem az. A dohánytermesztéshez szükséges anyagárak emelkedését nem tekintve különösen azért lett türethetetlen e téren a helyzet, mert a dohánykertészek igényei — akik felesben mivelik a legtöbb helyen a dohányt — annyira megnövekedtek, hogy a birtokosnak alig jut valami a dohánybevéltás árából. A pénzügyminiszter, tekintettel a változott viszonyokra, emelte ugyan némileg két évvel ezelött a dohánybevéltási árat, ezzel azonban alig segített valamit a helyzeten, mert ennek az emelésnek ellensúlyozásaként a dohánylevelek osztálybasorozása történik szigorubbán, úgy hogy van dohánybevéltási körzet, ahol a dohány árának emelése daczára is kevesebbet kap a természet, mint kapott ezelött. Ily körülmények közt teljesen érthető, ha a dohánytermesztők megmozdultak és országrészi értekezleteket hívtak össze, nehéz helyzetüket megbeszélendő és egyértelműleg állást foglalandó érdekeik megvédelmezésére. Az impozánsnak ígérkező értekezletek sorozatát Aradon kezdik meg, melyet a miskolci, czeplédi, komáromi és nyiregyházi értekezletek követnek. Remélhetőleg a pénzügyminiszter figyelmét az értekezleteken elhangzó felszólalások fel fogják kelteni és nem is fog a kezében lévő orvosszerrel késni, hacsak a magyar dohánytermesztés csődjét nem akarja előidézni.

Borkezelési tanfolyam. Az okszerű pinczekezelésre vonatkozó ismeretek terjesztése végett a budafoki pinczemesteri tanfolyammal kapcsolatosan önálló nagyobb szőlőbirtokosok és gazdatisztek számára időleges borkezelési tanfolyamot fognak tartani. E tanfolyam célja az, hogy önálló nagyobb bortermelők és gazdatisztek a legszükségesebb elméleti és gyakorlati borkezelési ismereteket elsajátítsák. A borkezelési tanfolyamot Budafokon a pinczemesteri tanfolyam helyiségeiben 1912. évi január hó 29-től február hó 10-ig terjedő időben naponként délután tartják meg. A tanfolyamra való felvétel végett, a folyamodó nevének, lakhelyének és foglalkozásának közlése mellett, közvetlenül a pinczemesteri tanfolyam igazgatóságához Budafokra kell fordulni, hol a jelentkezés sorrendjében történik a felvétel.

A „Mezőgazdasági Szemle” új szerkesztője. Január else evel harminczadik évfolyamába lépett a néhai Cserháti Sándor és Kosutány Tamás dr. által alapított „Mezőgazdasági Szemle” havi folyóirat. A negyedik évtized küszöbén enesei *Dorner* Béla személyében új erő került a szerkesztőségbe, aki ifj. Rösler Károlylyal karöltve végezi a szerkesztés teendőit. Az új szerkesztőben egy

McCormick tárcsásboronák

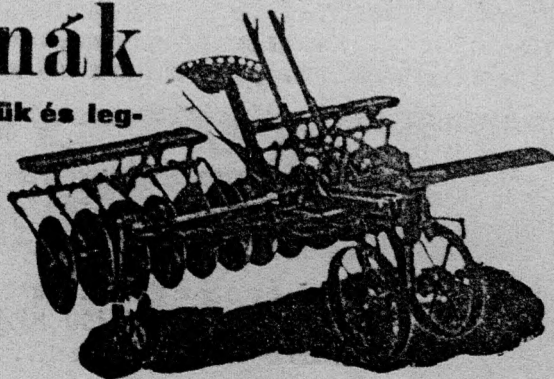
egyenletes munkájuk, könnyű vontatásuk, legerősebb szerkezetük és legkiválóbb anyaguk révén a legkedveltebbek és legelterjedtebbek. Tavasz szántásra a legújabb szabadalmazott és a hazai viszonyoknak teljesen megfelelő

McCormick TÁRCSÁSBORONÁT

már most kérjük megrendelni, miután gyárunk különben nem képes az óriási szükségletet idejében szállítani.

INTERNATIONAL HARVESTER COMPANY OF AMERICA

BUDAPEST, V., VACZI-UT 98.

régi kipróbált erőt kapott a folyóirat, kinek munkásságától sokat várhat a lap olvasóközönsége. A szellemi rész enesei Dorner Béla címére küldendő (Budapest, I., Bercsényi-u. 6.). Előfizetések ifj. Rösler Károly címére (Arad, Gróf Apponyi-utca) irányítandók. A „Mezőgazdasági Szemle” előfizetési ára egy évre 12 K.

A hadsereg lóvásárlása. A közös hadsereg részére szükséges hároméves méncsikókat tavaszkor vásárolják össze. Épp ezért a katonai ló-avató-bizottságok már most fő hívják a tenyésztőket, hogy akiknek tavasszal hároméves méncsikók lesznek, azokat január 31-ig jelentsék be az illetékes bizottságnál. A csikók minimális mértéke 157 cm. Hataslónál megfelelő alakot, jó vért és hibátlan mozgást kívánnak. A nagyobb tenyésztők anyagát a helyszínen, a kisebb tenyésztőket a központokon összevontan fogják megtekinteni. Ezek a szemlék május, június és július hónapokban lesznek, melyeknek módozatait a katonai hatóságok idején tudják a gazdákkal. Hasonlóképpen a földmívelésügyi miniszter is felhívja mindazokat a tenyésztőket, akiknek birtokában legalább négy jó származású, erős csontú szabályos testalkatú, saját nevelésű, egyéves méncsikó van és azokat az államaik eladni akarják, ezt a csikók részletes leírásával február 1-ig közölik a földmívelésügyi miniszteriummal.

Tenyészállatkiosztás Arad megyében. Az Aradmegyei Gazdasági Egyesület a földmívelésügyi miniszter nagy anyagi és erkölcsi támogatásával megkezdett tenyésztési- és koczasertés-bevásárlást az 1911-ik évre befejezte. Az eredmény igen szép, de különösen érdeme az egyesületnek, hogy a beszerzésnél nagy gondot fordított arra, hogy a megfelelő jó anyag a megye kis- és nagybirtokosainak számon felüli állományából szereztessék be. Vettek és kiosztottak 23 községben 381 darab tehenet 258.374 20 K. értékben, ebből a megye kisbirtokosaitól vettek 179 drbot 107.206 korona értékben, a nagybirtokosoktól 66 darabot 37.208 K értékben, míg az ország más területén, továbbá Svájcban és Morvaországban 136 darabot 113.960 20 K. értékben szerezték be. Várolt és kiosztott az egyesület 20 községben 540 drb nagyrészt magyar magolizafajú koczasertést 88.781 90 K. értékben, ebből aradmegyei tenyésztőktől és birtokosoktól 394 drbot 65.961 90 K. értékben, más megyékben 146 drbot 22.820 K. értékben szerezték be. A vásárlást és szétosztást az egyesület részéről *Vásárhelyi József* igazgató-elnök vezetése mellett *Ipolyi-Keller Iván* ügyvezető-titkár és *Kemény Szilárd* titkár végezték, míg az állam részéről ennek ellenőrzését a m. k. gazdasági felügyelőség teljesítette.

Gazdasági előadások Alsófehér vármegyében. Az Alsófehérvármegyei Gazdasági Egyesület az 1911/12. ciklusban a szokottnál több és nagyobb számban előadásokat rendez a kisgazdák számára. A téli népies előadások sorozatát Borosbenedeken kezdte meg az egyesület, hová még a négy szomszédos község kisbirtokosai is eljöttek. Előadásokat fognak még tartani Csombord, Miriszló, Felenyed, Lőrinczréve, Berve, Magyarszentbenedek, Magyarbükös, Buzásbo-

csárd, Vingárd, Sárd, Abrudbánya és Nagyenyed községekben mindenütt a legfontosabb és legsürgősebb gazdasági kérdésekről. Az előadásokat Majláth Ferencz róm. kath. püspökségi jószágigazgató, Brunner Béla uradalmi intéző, Jászberényi András akad. tanár, Gaffly János igazgató és ifj. Széll Mihály szövetkezeti titkár fogják tartani.

A sörárpapiaczirol. Az új esztendő a prágai sörárpapiaczirol még nagyobb mértékű szilárdaságot teremtett, mint az elmúlt esztendőben volt tapasztalható. A kereslet rendkívül élénknek mondható és a jobb minőségű áru még nagyobb árkövetelés mellett is könnyen talál vevőre. A középminőségű sörárpa szintén nagy kelendőségnek örvend. Az utóbbi napokban különösen kiviteli célokra keresétek erősen a sörárpat és a vásárolt árut Közép-Nemetszországba szállították. Az árukiingat tartózkodása feltűnő nemcsak a prágai piacon, de Magyarország és Ausztria egyéb piacain is. Kiváló morva árpa 22 30 K., alsóausztriai 20 30 K., tót árpa 21 50—22—K. árban kelt el a prágai piacon ab állomás. A müncheni sörárpapiaczirol a kínálat csekély-sége még nagyobb mérvű, mint volt az ő esztendőben. A sörgyarak és malátagyarak nyersanyagall egy idő e el vannak ugyan látva, mégis érzik a kínálat hiányát. A müncheni piacon 25 96—20 88 koronát fizetnek müncheni paritásra métermázsánként.

Saazi komlójelentés f. hó 9-ről. A karácsonyi ünnepek óta a komlóüzlet változatlanul szilárd árk mellett nyugodt volt. A múlt hét folyamán az üzlet ismét valamivel élénkült, ami egy németországi sörgyár képviselőinek volt köszönhető, akik több tétel saazi árut, többek között egy elsőrendű tételt 440—445 K. ár mellett vásároltak. Idegen áruban a múlt hét folyamán is volt forgalom változatlan árk mellett. Idegen komlóért 340—390 K. közötti árt adtak meg minőség és származás szerint, elsőrendű idegen áruát követeltek 400 K-t, sőt ezen felül is. Vidéken néhány kötes létesült 420—430 K-s ár mellett, sőt két tétel uradalmi komló 440 koronát ért el. Az időjárás még mindig nem öltött téli jelleget. A saazi piaci árjegyzése: elsőrendű és szemelt áru 440—450, jó középminőség 430—440, középminőség 420—430 és alsóbbrendű minőség 415—420 K. 50 kg.-jával számítva. A hét végén az iranyzat nyugodt, de szilárd.

Országos állatvásárok. Nagyobb jelentőségű országos állatvásárokat a vásártartó hatóságoktól beérkezett jelentések szerint január havában a következő helyeken tartanak:

Győr január hó 13—16-án. A legnagyobb felhajtás remélhető szarvasmarhából és lóból. *Tavalyi* felhajtás és eladás lóból 1122—667.

Kassa január hó 15—17-én. Felhajtás bizonytalan. *Tavalyi* felhajtás és eladás szarvasmarhából 1096—907, lóból 369—209.

Magyarlajos január hó 18—19-én. A legnagyobb felhajtás remélhető szarvasmarhából, juhól és sertésből. *Tavalyi* felhajtás és eladás lóból 450—150.

Eperjes január hó 19-én. A legnagyobb felhajtás remélhető szarvasmarhából, lóból és sertésből. *Tavalyi* felhajtás és eladás szarvasmarhából 1636—830, lóból 570—215, sertésből 890—552.

Nagyenyed január hó 22—24-én. A legnagyobb felhajtás remélhető szarvasmarhából, bivalyból

és lóból. *Tavalyi* felhajtás és eladás szarvasmarhából 4625—1213, lóból 250—96.

Ungvár január hó 22—23-án. Felhajtás bizonytalan. *Tavalyi* felhajtás és eladás lóból 1200—255.

Forhín név alatt egy új szabadalmazott szőőpermetező anyagot hozott forgalomba a „Forhín szőőpermetezési anyaggyár”, Budapest, VI., Váci-ut 93., melynek az az igen nagy és megbecsülhető előnye van a többi permetező anyagok felett, hogy az a levelekre különösen tapad, ugyanígy, hogy az még a legnagyobb esonek is ellentáll, mint az a múlt évben már kipróbáltatott és erről számtalan elismerő nyilatkozat is van. A gyárat Freund Zsigmond és Fia és Meitner M. és B. budapesti elismert és igen jónévé czégek alapították s az ő nevük teljes garanciát nyújt a szer jószágára. A gyár, melyet *Forda Jenő*, a Freund Zsigmond és Fia cég tulajdonosa és *Meitner Dezső* urak vezetnek, foglalkozik még minden a szőőgazdaság terén szükségelt védkezesi és szőőlati anyagok gyártásával is. Érdeklődőknek készséggel szolgálnak szakszerű felvilágosítással és leírásokkal.

Ki akar kölcsönt! Aki birtokára jelzálogkölcsönt akar fővenni, forduljon bizalommal a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetéhez, Budapest, V., Géza-utca 2. szám (saját ház). Az intézet egyaránt ad nagy és kis jelzálogos kölcsönöket, főcélja azonban, hogy a közép- és kisbirtokosokon segítsen, ezért kölcsönöket már 300 K.-tól kezdve ad. Aki súlyos kamatot fizet tartozása után, az intézet olcsó törlesztéses kölcsönével segíthet terhen. Az előző hitelezőket az intézet a kölcsönből fizeti ki s mérsékelt díjért minden a kölcsön kerüli teendőt ellát. Kölcsönök a földbirtok fele értékéig engedélyeztetnek. Ha az adós pontosan fizet, az intézet a kölcsönt föl nem mondhatja, az adós azonban tartozását akar egészben, akár részben bármikor visszafizetheti. Parcellázásoknál az intézet minden tekintetben segédkezik. Az intézet egyszerű levélre barkinek szívesen ad felvilágosítást. *Az intézetnek ügynökei nincsenek s azon ügynök ki ez intézet megbízottjának nevezi magát, visszaéll t követ el.*

Jó könyvek.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület karöltve a „Patria” irodalmi és nyomdai részvénytársasággal könyvkiadó vállalatot tart fenn, melynek az a czélja, hogy a gazdaközönséget jó és olcsó könyvekkel lássa el.

A kiadott könyveket gyakorlati gazdák számára írják olyan kiváló szerzők, akik együtt haladnak az étlettel és a tudománnyal. Különös tekintettel van a vállalat arra is, hogy ne terhelje meg az olvasókat elméletekkel, miért is a szerzők csak azt adják elő, ami az élet tapasztalataim átszűrődött és helyesnek bizonyult. A gyakorlati iranynak és a takarékoság szempontjának betartása teszi lehetővé, hogy a könyvkiadó vállalat feltétlen megbízhatóságuk mellett könnyen érthető és olcsó könyveket bocsáthasson az olvasó közönség rendelkezésére.

Veszek vörös heremagot és 25 métermázsányi tételaktól kezdve **odaküldöm** tisztviselőmet **megszemlélésre s átvételre.** Az áru ott lesz kifizetve.

MAUTHNER ÖDÖN
CS. ÉS KIR. UDVARI MAGKERESKEDÉSE
BUDAPEST

Vörös heremagot a napi árnál 10 Koronával 100 kilónként magasabb áron veszek.

FŐ ÜZLET:
ROTTENBILLER
UTCA 33.

FIÓK ÜZLET:
KOSSUTH-LAJOS
UTCA 4.

Veszek Pignoletto és Cinquantino tengerit.
Mintát és ajánlatot kérek.

Gazdák, kik hajlandók czégem részére magvakat termelni, sziveskedjenek hozzám fordulni.

Ujabb az OMGE. könyvkiadó vállalatában következő művek jelentek meg:

A „Köztelek Olvasó Könyvtára” I. és II. évfolyamának 12 füzeté 5 K., a III. évfolyam előfizetési ára 5 korona. — Groffits G.: *Gardásági építéssel.* Füzve 10 K., vászonba kötve 12 korona. Campbell H. W.: *Okszerű talajművelés.* Magyarra átdolgozta: K. Ruffly Pál. Füzve 3 K 50 f., vászonkötésben 4 K 50 f. Praznovszky Á.: *Dohánytermelés és kezeléstan.* II. kiad. Füzve 2 K, vászonkötésben 3 K. Károly Rezső: *Mezőgazdasági üzemviszonyok és eredmények.* Füzve 9 K, vászonkötésben 10 K. Rodiczky Jenő dr.: *Die Bienezücht in der Nusschale.* II. kiadás 1 K 20 f. Cselkó István: *Szarvasmarhatermelés és tenyésztés.* Füzve 7 K, vászonkötésben 8 K. Grabner Emil: *A gazdasági növények nemesítése.* Füzve 5 K, vászonkötésben 6 K. Szilárd Gyula: *Szőlőművelés és borgazdaság.* Vászonkötésben 10 K. Vantsó Gyula dr.: *A birtokos és gazdatiszt közötti jogviszony* 3 K. *Az új végrehajtási törvény.* Kérdés és feleletekben 50 f. Kovács Imre: *A gyapjú minősítése* 3 K 50 f. Cselkó István: *Takarmányozást.* Kellner új elmélete alapján. Vászonkötésben 10 K. Sierbán János és Koerfer István dr.: *Tejgazdaság.* Kézi könyv gyakorló gazdák és tejszövetkezetek részére. Füzve 4 K, vászonkötésben 5 K. *Népszerű kiadás* (Magyar és német nyelven.) Egyenként 2 K. Kovács Béla és Monostory Károly: *A ló és tenyésztése* 12 K, vászonkötésben 15 K. Rodiczky Jenő dr.: *A magyar juhtenyésztés múltja és jelen irányvonalai.* Vászonkötésben 3 K. *A kecske tenyésztése és használatja* 1 K 50 f. Molnár István: *A mezőgazdasági gyümölcsstermelés és értékesítés.* Vászonkötésben 5 K. Kardos Árpád: *Házi és udvarkertek berendezése.* Vászonkötésben 3 K. Suschka Richárd: *Egyszerű gazdasági számvitel.* Vászonkötésben 6 K. Cserháti Sándor: *Talajismeret.* Füzve 4 K, vászonkötésben 5 K. Péter Béla: *A vadon termő növények.* Füzve 5 K. — Vászonkötésben 6 K. Tormay Béla: *Általános állattenyésztéstan.* Vászonkötésben 7 K. Hreblay Emil: *A baromfi hizlalása és a hizott baromfi értékesítése* 1 K 50 f. Wiener Moskó: *Az utlakai uradalom üzleti berendezése* 1 K.

Hogy a megrendelést kényelmesebbé tegyük, alább mellékelünk egy megrendelési lapot, amely kivágva és borítékba téve „Patria” r.-t.-nak Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám küldendő.

MEGRENDELÉSI LAP. Alulírott ezzel megrendelem az Országos Magyar Gazdasági Egyesület könyvkiadó vállalatában megjelent következő műveket, melyeknek árát egyidejűleg postautalványon küldöm. Kérem postafordultával alantli címre következő könyveket küldeni: A könyv neve: Ára K. Olvasható aldirás: Lakóhely: Utolsó posta:

NYILTTÉR. A rovathoz foglaltakért a szerkesztőség felelőséget nem vállal. Patkány- és egérintőbacillus. „Ratin” (mázi egér, hőséggel és ürgeknél is) fertőző betegséget plántál közöttük és teljesen kipusztítja. Más állatra avagy emberre ártalmatlan. Prospektus ingyen kéri a „Ratin” Bakteriológiai Laboratorium vezérkönyvtárából. Budapest, Rottenbiller-u. 30.

Téli gyógyhely LUSSINPICCOLO - CIGALE. STRAND-HOTEL és pensió BELLEVUE-CIGALE. Minden kényelmet biztosító elsőrangú otthon. Prospektus. 1496

Megjelent! RUBINEK GYULA és SZILASSY ZOLTÁN az O. M. G. E. igazgatója a G. E. O. Sz. titkára szerkesztésében a Köztelek Zsebnaptár 192. évi folyama. A „Köztelek Zsebnaptár” tizenhatszodik évfolyama teljesen átdolgozva két kötetben jelent meg. Az első kötet a tulajdonképeni Zsebnaptár, amely a naptári részt, a jegyzéknaptól és a vásárok jegyzékét tartalmazza; a második kötet, amely szakközleményeket tartalmaz. — A „Köztelek Zsebnaptár” két kötetének ára O. M. G. E. tagoknak és a „Köztelek” előfizetőinek bérmentes küldéssel 4 korona. Megrendelhető a „KÖZTELEK” kiadóhivatalában, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Jeszenszky Pál és Kovácsy Béla göndörszörű lincolnshirei és nemesített mangalicza tenyésztete SATORKÓ-PUSZTA, Dorog, Esztergom m. Lincolshireivel nemesített mangalicza malacok t, melyekből még mintegy 15 drb eladó — január hó végén fogjuk, mint 3-4 hónapos korukat zétököldebetni. Áruk darabonként 200 korona és 2 kor. istállópenz. A malacok sertésvész és orbáncz ellen ojtva vannak. Eladunk továbbá ugyancsak januári szállításra 9 drb lincolnshireivel befedezett mangalicza koczákat, melyek darabonkénti ára 300 korona és 2 kor. istállópenz. Telivér lincolnshirei malacokra május-juniusi szállításra fogadjunk el megrendeléseket. Árunk ab Dorog, darabonként 300 korona és 2 korona istállópenz. Megrendelések: Jeszenszky Pál Omge ügyvezető-titkárához (Budapest, Köztelek) intézendők. A megrendeléssel egyidejűleg 50 korona előleg küldendő be. A hátráfékot utánvételezzük. A sertéseket tenyészigazolvánnyal szállítjuk.

Kimutatás a ragadós állatbetegségek elterjedéséről. 1912. január 10.

Table with columns: A betegség neve, Fertőzve volt (K, U), Mult heti állapot (K, U), Mult évi állapot (K, U). Rows include: László, Veszettség, Takonykór, Száj- és körömfájás, Juhhimlő, Ivarsz. hóly. kiütés, Rühkór, Bivalyvész, Sertésorbáncz, Sertésvész.

Ausztriában 1912. év jan. 3-án fertőzve volt: veszettséggel 20 k. 20 u., takonykórral 4 k. 4 u., rag. száj- és körömfájással 1770 k. 24208 u., sertésvészszel 81 k. 351 u.

KERESKEDELEM. TÖZSDE. Napijelentés a gabonaföldeséről. 1912. január 12.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetsége gabonaosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Csekély kínálattal szemben a kereslet sem volt ólónk és elkel 6000 q buza 5-10 fillérrel magasabb árban. Rozsban nem volt üzlet. Névtleg 19-70 koronát jegyez Budapest paritásában. Takarmányárakban gyenge az üzlet szilárd. Budapest paritásában 18-80-19-20 koronát fizettek. Zabban is gyenge volt a forgalom és Budapest paritásában 18-80-19-60 koronát fizettek. Tengeriben az üzlet némileg szilárdult. Budapest paritásában 17-10 koronát fizettek. Eladatott: Buza. Tiszavidéki: 1900 mm. 85 k. 24-40 K., 500 mm. 81 k. 24-40 K., 1000 mm. 81 k. 24-40 K., 100 mm. 81 k. 24-30 K., 200 mm. 81 k. 24-35 K., 500 mm. 81 k. 24-15 K. feiső, 250 mm. 81 k. 24-15 K. üszökvégű, 400 mm. 80 k. 24- K. Pestvidéki: 300 mm. 80 k. 24- K., 100 mm. 80 k. 23-90 K., 100 mm. 80 k. 24-10 K., 100 mm. 79-5 L. 24- K., 300 mm. 79 k. 23-90 K. Feisőmagyarországi: 100 mm. 80 k. 23-90 K. Rozs: 200 mm. 19-77 K. kp. p., 300 mm. 19-70 K. kp. p., 300 mm. 19-75 K. kp. p., 100 mm. 19-75 K. kp. p. Zab: 1000 mm. 18-80 K. kp. p., 100 mm. 19-50 K. kp.

Határidőárak (Déli zárlat.) Buza 1912 áprilisra 23-48 K., Buza 1912 májusra 23-16 „, Buza 1912 októberre 21-16 „, Rozs 1912 áprilisra 20-42 „, Rozs 1912 októberre 18-94 „, Zab 1912 áprilisra 19-30 „, Zab 1912 októberre 16-90 „, Tengeri 1912 májusra 17-10 „, Tengeri 1912 júliusra 17-12 „

A liverpooli gabonapiacz. (Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

Liverpool, 1912. január 9.

Piacunk az elmúlt hét alatt sokkal izgatottabb volt, mint az elmúlt év alatt egyszer se, ezáltal is kizárólag az argentinai hírek hatása alatt. A múlt heten nagyon kedvezőtlen volt az idő s ez most már nemcsak Argentína északi, hanem déli felén is nagy károkat okozott, mert míg északon a gabona már többnyire be van takarítva, addig délen épp most folyik az aratás és így könnyen képzelhető, mily hatással lehetnek ezek, orkánok és kisebb-nagyobb áradások. Ennek megfelelően az Argentinában idős szakkertek és statisztikusok a kiviteli buzafelesleget 15 millió quarterről 13 millióra, sőt voltak egyesek, akik csak 10 millióra becsülték. De ha ez utóbbit még némi fenntartással kell fogadnunk, nem zárkozzhatunk el az előző, hogy ezt valószínűnek mondjuk, tekintve ama pes-zimistikus híreket, melyek a múlt hét alatt a piacot annyira felzavarták, hogy körülbelül 80 fillérnyi áremelkedés mellett óriási tömegű búzát vásároltak az itteni piacon, körülbelül 35 t-jes hajórakomány ausztráliai búzát, számos kanadai, indiai és argentinai hajórakományt és nagy számú részszállítmányt (parcel). Ezáltal a piac ugyszólván túl van terhelve vásárlással, amit az is bizonyít, hogy tegnap, midőn Argentinában kedvező meleg időjárás volt, ugyszólván nem is volt üzletkötés. Ugyanezt tapasztaltuk ma is, noha nem oly mértékben, mint tegnap, de mindenesetre nagyon csöndös volt a piac annak daczara, hogy ma ismét szilárdabb volt a hangulat. Tekintve azt az óriási tömeget, amelyet az itteni importőrök az elmúlt hét folyamán megvásároltak, bátran következtethetünk arra, hogy a piac most esőre valószínűbb lesz, miután néhány hó szükséges a fedésnek és az időjárás Argentinában már nem okozhat sok kárt, mert az aratás megkezdésénél előrehaladt és ugyszólván befejezéséhez közeledik. Azt hisszük tehát, hogy a mai árnál magasabbra a piac nem fog egyhamar emelkedni, annál is inkább, mert a figyelem lassan-lassan elterelődik Argentináról és februárban már az északi földgömbön fekvő országok felé fog irányulni, ahol jelenleg a szokatlanul enyhe időjárás következtében az őszi vetések többnyire erősen fejlődtek és mindeddig jó állapotban vannak a legtöbb országban, csak Franciaországban okozhat a tulsok eső. Oroszországban pedig a hónélküli fagy egyes helyeken károkat. Indiában is meg vannak elégedve a vetések állásával és azt hiszik, hogy a bevetett terület ezidén jóval nagyobb a tavalyinál. Ausztrália meg lehetős nagy mennyiségeket hajózik el hetenként.

Mai jegyzéseink részszállományokra cif. Liverpool métermázsánként:

Table with columns for date (jan. 9., jan. 2.), origin (3. sz. É-Manitoba, Dál-Ausztráliai, Barusso), and price (20.26 K., 19.98 K., etc.).

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mező-u. 1912. jan. hó 12-én. A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott községekből 235 szekér réti széna, 35 szekér muhar, 15 szekér zsupszalma, 38 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — szekér tengeriszár, 15 szekér luczerna és zabosbüköny, — zsák szecska.

A forgalom igen élénk.

Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna I. r. 900—1040, réti széna II. r. 680—860, réti széna csomagolásra 500—560, muhar 860—1080, zsupszalma 440—520, alomszalma 340—440, takarmányszalma —, tengeriszár —, egyéb takarmány —, zabosbüköny 940—1040, löhere —, luczerna —, köles —, sarj —, szalma-szecska —. Összes kocsiszám 338. Összes súly 405,600 kg.

Nyerscukor.

Aussigból ————— 35.75 K.

Vetőmagvak.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete vetőmagosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

A magvetés más évekhez viszonyítva már most igen élénk, a gazdák részéről nagy kereslet nyilvánul az összes magfélések iránt, mi főleg az elmúlt nyári szárazságra vezethető vissza, mert a gazdák legnagyobb részének, kik más években saját termésű magjukat vetik el, ezidén azt be kell szerezniük.

Löhéremag forgalma különösen a beföldi szükséglet beszerzésére irányul és így különösen az arankamentes és jó minőségű tisztított áru nagy keresletnek örvend, melyek ára továbbra is szilárd irányzatot követ. A nagyaránkát tartalmazó és nem tisztított áru forgalma, mely minőségéből szintén csak csekély a kínálat, jelenleg még szünetel, mivel Amerika az ünnepek óta bevásárlásait nem kezdte meg újra.

Luczernamag változatlan. Külföldi vevőként mindeideig nem lépett fel és így a forgalom csak a beföldi szükséglet fedezésére és Ausztriába való kivitelre szorítkozik.

Fehérherében a jó minőségű áru kínálata hiányzik, melynek ára változatlan, míg a kevésbé jó minőségű áru kissé ellanyhult.

Nyulszapuka továbbra is szilárd irányzatot követ, különösen a jó tisztítható áru örvend nagy keresletnek.

Baltacsim kínálata hiányzik. Irányzata rendkívül szilárd.

Répamagban tömegesen érkeznek be az előjegyzések a gazdák részéről.

Büköny keresett. Irányzata kellemes mederben foly, Muharmag változatlan.

Nyersáruért az árak 100 kg.-ként a következők:

Table with columns for item (Löhéremag, arankamentes, nagyaránkás, Luczernamag, szép sárgaszínű, Büköny, Muhar) and price (192—200, 176—186, etc.).

Szeszüzlet.

A szeszüzletben a héten változatlan szilárd irányzat uralkodott és a szeszárak a legutóbbi zárlatjegyzés szerint zárultak.

Elkelt finomított szesz adózva, nagyban 223—223.50 K.-ig, adózatlanul 84—84.50 K.-ig, míg ellenben kisebb tételek 1—1.50 K.-val drágábban kerültek forgalomba.

Denaturált szesz változatlan tartott áron zárul és hordóval együtt 74— K.-ig kelt el kötésre nagyban. Mezőgazdasági szeszárak részéről gyér kínálat uralkodott és a kínált tételek fix áron 76—77 K.-ig jegyzésen alul 1.50—2— koronáig találtak vevőre.

Exkontingens szesz változatlan. Budapesti kontingensnyersszesz ára 76—77— K. Bécsi: Kontingens nyersszesz változatlanul 67—68 koronáig kelt el.

Kisebb tételek 1—2 koronával drágábban.

Budapesti jegyzés

Table with columns for item (Kontingens nyersszesz, Finomított szesz adózva, Élesztőszesz adózva, Nyersszesz adózva, Denaturált szesz) and price (76—77, 223—223, etc.).

Gazdasági áruszükségleti cikkek.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete áruosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Zsiradékok. Az üzletszilárd irányzattal indult meg, később azonban a kiadóbb sortérfelhajtások és gyengébb kereslet következtében nyugodt mederbe terelődött és az árak körülbelül 1 koronát engedtek.

Jegyzések:

Table with columns for item (I. r. fehér forrázott táblaszalonna, nagyobb kocsirakományok, nehéz minőségű, Könnyű minőségű, I. r. perzselt (paraszt) szalonna, I. r. pestvárosi disznózsír) and price (134—135 K., 132—133, etc.).

Luiza gőzmalom r.-t. jelentése a „Köztelek” részére Budapest, 1912. jan. hó 11. Netto-árak 50 kg.-ként Budapestben, elegysúly tiszta súlyként zártostul. Köztelekesség nélkül.

Takarmányliakt:

Table with columns for Szám (0-7) and price (Ar K.: 17.10, 16.70, etc.).

Liszt, őrlemények és abraktakarmányok.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete abraktakarmány-osztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

A fővárosi malmok átlagos búzalisztjegyzései 100 kilogrammonként Budapestben, elegysúly tisztasúlyként, zártostul.

Table with columns for Szám (0-7) and price (Ar K.: 33.60, 33—, etc.).

Rozslisztárak:

Table with columns for Szám (0-7) and price (Ar K.: 30—, 28.80, etc.).

A többi abraktakarmányszíkek árai a következők voltak Budapestben zsákkal, teljes vagonrakomány vételénél 100 kg.-ként:

Table with columns for item (Finom búzakarpa, Goromba búzakarpa, Rozskarpa, Árpádara, Malomkukoly, Budapesti gyári repcepogácsa, Kinesem melasse, Lacta melassit, Száritott moslék, Száritott répaszelet) and price (15—15.10, 15—15.10, etc.).

Table with columns for item (Malátacsíra, Szörplő, ab cukorgyár) and price (15.90—15.6, 48—50%, etc.).

Allatpiaczi szemle.

A budapesti marhapiaczon a csütörtöki január 11-ki vásárra 237 darabbal több volt a felhajtás a múlt hetinél. A husztögtartás növekedvén, az irányzat élénk volt. Az árak általában mm-ként 1 K.-val emelkedtek, csupán a bikák és bivalyokért jegyzetek változatlan árat. A csütörtöki megtartott sertésár felhajtása 15.6 darabbal több, igen lanyha forgalom mellett az árak 6—8 fillérrel estek; eladatlan visszamaradt 1800 drb sertés. Az e heti bécsi szarvasmarhavásáron a kínálat több a kelletténél, a felhajtott többlet kizárólag hizott árúból került ki a dacára, hogy kelendőbb a hus, mégis lanyha irányzattal 1—2 koronával olcsóbban kellett eladni, mint a múlt héten. A bécsi sertésvásárra 3700 drb magyar és 2000 drb lengyel sertéssel hoztak többet fel, mint a múlt héten. Ennek következtében rendkívül lanyha irányzat volt az üzlet, nagy árhanyattal. Magyar sertés 14 fillérrel, lengyel áru 8—10 fillérrel olcsóbb kg.-ként elősúlyban.

Budapesti lóvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1912. január 11.

Felhajtott:

Table with columns for item (Jobb minőségű hátasló, Könnyű kocsiló, Nehéz, Igás kocsiló, Pónny, Fuvaroslovak, Parasztlovak, Alárendelt minőség) and price (8 drb, 300—700, etc.).

Eladatlan maradt ————— 270 drb

Irányzat: közép. Székesfőváros levágására vásárolt 135 drb 74—128 K.-ig.

Budapesti vágómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1912. január 11.

Felhajtás összege:

Table with columns for item (Uj felhajtás, Múlt vásárról visszamaradt, Összeg) and price (1589 drb, 1342, etc.).

Származási hely szerint:

Table with columns for item (Magyar eredeti, Magyar tarka, Magyar bivaly, Horvátors. marhák, Boszniai marhák) and price (849 drb, 669, etc.).

Árak

(100 kg.-ként elősúlyban minden levonás nélkül fillérekben)

Table with columns for date (1911. január 11.), item (I. rendű, II. rendű, III. rendű) and price (92—108, 80—90, etc.).

Irányzat: élénkebb, az árak métermázsánként 2 koronával emelkedtek, bikák ára azonban változatlan.

Takarmánykamarák részére legjobb a „GNOM” benzinmotor,

mely igen kis helyet foglal el, kevés anyagot fogyaszt, minden laikus által kezelhető. Villanytelep berendezésére is igen alkalmas. Felvilágosítással ingyen és bérmentve szolgál az

Oberurseli motorgyár részv.-társ. Bécs, VI/2., Gumpendorferstrasse 72/K.

Budapesti juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1912 január 8

Főhajtattott:

Magyarországból	180 drb juh	drb kecske
Szorbriából	—	—
Összesen	180 drb juh	drb kecske
Eladatlan maradt	—	—

Á r a k

(kilogrammonként élő súlyban, korona értékben.)

Hízott ürü	drb	60-68 fill.	páronként	kor.
Feljavított juhok	—	—	—	—
Kiverő juhok (anya)	—	—	—	—
Kisorolt kosok	—	—	—	—
Durvaszörü	—	—	—	—
Báránysok	—	—	—	—

Irányzat: élénk volt.

Budapest-ferencvárosi zárt sertésvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1912 január 11.

Heti felhajtás	Értékett vagon	Értékett összesen darab	Eladott	Eladatlanul maradt
január 5-től	—	—	—	—
január 11-ig	270	10068	9624	1542

Napi árak fillérben

N a p	Óreg nehéz páronként 280-350	Párónként 300 kg-on felül	Párónként 220-300 kg.	Könnnyü 220 kg.	Husos fajta
1) jan. 5.	—	—	—	—	—
jan. 11.	—	—	—	—	—
2) jan. 5.	133-136	140-142	138-148	140-150	—
jan. 11.	128-130	182-140	130-142	136-144	—

1) Az árak élő súlyban levonás nélkül értendők.

2) Az árak élő súlyban páronként 45 kg. élő súly és 4% levonással, kilogrammokban értendők.

Irányzat: a vásár élénk, az árak 4-8 fillérrel hatályosok.

Budapesti szurómarhavásár.

1912 január 9.

Á r a k :

(kilogrammonként élő súlyban fillérben)

I. oszt. II. oszt.

Magyarországból élő borjú	271 db	116-136	110-114
„ rugott	—	—	—
„ loólt	—	—	—
Ausztriából élő borjú	—	—	—

Á r a k :

(kor. értékben páronként)

Magyarországból élő bárány	— drb	—
„ leszurt	—	—
„ gödölye	—	—
Ausztriából	—	—
Galicziából rugott borjú	—	—
Ausztriából élő borjú	—	—
Összesen	271 db	—

Eladatlan maradt — drb élő borjú, — drb rugott borjú, — drb élő bárány, — drb leszurt bárány.
Irányzat: és az árak változatlanok.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete kőbányai sertésbizalmi telepének jelentése a „Köztelek” részére.

Az árak kőbányai szokás szerint 45 kg. élet 4% levonással vevő javára értendő.

Óreg nehéz	páronként 400 kg. felül	fillérig
Óreg közép	300-400 kg.	—
Fiatál nehéz	320 kg. felüli súly	132-134
Fiatál közép	250-300 kg.	140-44
Fiatál könnyü	250 kg.-ig	—

A hízott sertésüzlet irányzata lanya. Kőbányára egészséges sertések forgalmi korlátozás alatt levő területekről is szabadon szállíthatók. A felküldési szándék a kerületi állatorvossal közlendő, ki mindenkor szolgál a szükséges utbaigazítással.

Soványsertés-árak.

(Eredeti tudósítás Urk Rezső sertésbizományos VIII. Népszínház-utca 22., a „Köztelek” részére.)

1912 január 10.

Sertésveszen átment	kilogramm	fillér
—	80-100	160-146
—	100-120	146-140
—	120-160	140-136
—	160-200	136-130
Sertésveszen át nem ment	80-100	110-120
—	100-120	120-120
—	120-160	120-120
—	160-200	120-10

Árak élő súlyban kilogrammonként 4% engedmény.
Irányzat: lanya.

Bécsi sertésvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1912 január 9

Főhajtás: Származás szerint:

Minőség szerint:	Magyarországból	drb
Hussertés	12130	40
Zsirsertés	7801	7801
Összesen	19931	11900
		190
		19931

Eladatlan maradt: 2900

Árak: (kilogrammonként élő súlyban fogyasztási adó nélkül, fillérben.)

Elsőrendü magyar zsirsertés	116-120	116-120
Középsertés	110-114	110-114
Óreg sertés	108-114	108-114
Könnnyü és szedett sertés	100-108	100-108
Süsdő (lengyel, erdélyi)	80-106	80-106

Irányzat: a tulajdon felhajtásnál fogva igen lanya, összes minőségü zsirsertés egészen 1. fillérig olcsóbb, ugyisintén hussertés is 8-10 fillérrel.

Bécsi szurómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1912 január 21.

Főhajtás: Árak

(kg.-ként fillérben, élési súlyban)

Magyarországból élő borjú	— db	—
„ loólt	271	152-160
Ausztriából élő borjú	170	126-150
„ loólt	46	152-160
Magyarországból élő bárány	—	K. párja
Ausztriából élő	—	K. párja
Magyarországból loólt	16	24-46
Ausztriából loólt	90	K. párja
Magyarországból loólt sertés	75	130-140
Ausztriából	3091	180-140
Magyarországból loólt juh	38	88-128
Ausztriából	293	88-128

Összesen: 8555 drb

Irányzat: lanya, borjúk a multbeti árt megtartották, ellenben zsirsertés 8-10 fillérrel és hussertés 4-6 fillérrel olcsóbb. Bárány 3-4 koronával olcsóbb. Juh ára változatlan.

Nemzetközi gabonapiacoz 1912 január 4-től 1912 január 13-ig.

Kelet	Effektív árak										Határidő	Határidős árak						
	Budapest	Liverpool	Wien	Prága	Mannheim	Páris	New-York	Chikágó	Buenos-Ayres	Odessza		Budapest	Liverpool	Berlin	Páris	New-York	Chikágó	
Buza	12	23.65**	19.99*	25.40	26.00	26.51	25.22	18.72	—	18.67	18.97	Jan.	23.41 ³	—	25.64 ³	25.22	19.26 ²	—
	4	23.60**	19.56*	25.50	26.00	26.20	24.84	18.22	—	17.40	18.68	Febr.	23.18 ³	—	25.76 ⁴	25.22	18.44 ⁴	18.52 ³
Rozs	12	20.15	—	21.40	23.90	24.15	21.44	—	—	—	15.19	Febr.	20.38 ²	—	23.16 ⁴	21.44	—	—
	4	20.15	—	21.50	22.90	23.26	21.28	—	—	—	15.13	Jan.	20.50 ²	—	—	21.28	—	—
Zab	12	19.80	—	21.10	21.40	24.15	—	—	—	—	—	Febr.	19.32 ²	—	22.86 ⁴	—	—	—
	4	19.80	—	21.20	21.40	23.56	—	—	—	—	—	Jan.	19.30 ²	—	—	—	—	—
Tengeri	12	16.80	16.87	19.00	21.00	21.79	—	—	—	—	—	Febr.	17.10 ⁴	—	19.44 ⁴	—	—	—
	4	18.60	18.76	20.60	21.50	21.79	—	—	—	—	—	Jan.	17.08 ³	—	19.04 ⁴	—	—	12.16 ¹
Árpa	12	19.40	—	22.00	22.80	27.09	—	—	—	—	—	Jan.	—	14.92 ³	—	—	—	11.84 ¹
	4	19.30	—	22.00	22.00	27.09	—	—	—	—	—	Febr.	18.92 ³	14.88	19.24 ⁴	—	—	—

Jegyzet: *) Red winter II. 2) Április.
**) 79 kg. tiszavidéki. 3) Május.
1) Március. 4) Julius

SZIVATTYUK ÉS MÉRLEGER különleges gyár **GARVENSWERKE,** WIEN, II., Handelsquai No. 130. Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

Bécsi juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek“ részére.)

1912. január 11.

Felajtas:	drb	Árak:	fillér
Magyarországból	681	Angol husos ürük	—
Galicziából	—	Első híz. ürü	62—72
Oszták tartományokból	—	Gyapjas	—
	—	Középm. híz. ürü	56—60
Összesen	681	III-ad rendű	—

Irányzat: élénk, a kis felajtas a multheti árak mellett gyorsan kelt el.

Folyó hó 12-én megtartott wien-szt-marxi vesztegmarhavásáron felajtatott:

	Ökör	Bika	Tehén	Hivály	Összesen
Magyarországból	89	172	189	—	450 drb
Galicziából	15	2	12	—	29 „
Ausztriából	21	74	66	—	141 „
Boszniából	—	—	—	—	—
Összesen	125	248	247	—	620 drb

Osztályozva:

Hízómarha	407 drb
Legelőmarha	—
Csontosmarha	213 „
Összesen	620 drb
A vásárra bejelentett	71 drb
Eladatlan maradt	3 „

Irányzat: szilárd. A multheti vesztegmarhavásári árak az egész vonalon változatlanul megmaradtak.

Szerkesztői üzenetek.

S. S. Nagykerék. Ha a fuvarokat önként adta, annak a kikötése nélkül, hogy a vállalkozó azokat fizesse meg, utólag nem állhat elő követeléssel. A botos ispán ügye a járásbíróhoz tartozik.

G. J. Gyapju. A cseledeknek és kozák utáni szaporulat eltartására nézve mincs általános szabály, mert az a megogyezés dolga, ami a bértapon kiteendő. A teheneknél rendszerint egy borju vagy növedék tartása engedélyeztetik, a sertéseknél pedig darabszám történik a tartható sertések számának megállapítása.

G. A. Alsófokos. Nem tudatta hízói beállítását s csak azt írja, hogy 6 het alatt 12 kg.-ot gyarapodtak. Ha a beállítás súlyt 550 kg.-ra becsüjük, akkor a 20 kg. répán, 2 kg. polyvás torkon és 1 1/2 kg. tengeridarára kívül körülbelül 11 kg. szénat tudnak fejeként a naponta enni. Az így kiegészített adagolás 147 kg. szárazanyagot és az anyaszéna jóságára szorított (hogy közepes vagy igen jó) 0.61—0.79 kg. em. fehérjét és 7.4—7.9 kg. keményítőértéket tartalmaz. Ezzel szemben a szükséglet 1.5—1.5 kg. szárazanyag, 0.6—0.8 kg. em. fehérje és 8 kg. keményítőérték. Számainkból azt látjuk, hogy az adagolás nem éppen gyenge, sőt ha a széna igen jó, akkor az adagolás megfelelő; azonban ha a széna csak közepes lenne is, akkor sem szükséges a tengerit 6 kg.-ra szaporítani, mert 3 kg. is elegendő. Ebből, valamint ama tapasztalásból, hogy más években ugyanígy hízalva jobb eredményt ért el, azt következtetjük, hogy az ideiglenes gyarapodás csak látszólagos és pedig olyképpen, hogy az utolsó mázsálás alkalmával kevesebb volt az állatok béltartalma, mint az elsőnél, mert ez néha 15—20 kg., sőt még nagyobb apadást okozhat a tényleges gyarapodásban. Mondjuk pl., hogy eleintén 80, később azonban csak 65 kg. volt a béltartalom; ha tehát az utolsó mázsálás csak 12 kg. gyarapodást állapít meg, akkor a tényleges gyarapodás mégis 27 kg. Ha-onlóan befolyá-olja a mérleg által kimutatható gyarapodást a szervezet vízforgalma is, mert a vérben és a szövetekben egyszer több, máskor kevesebb a víz.

B. B. Budapest. A kérdésben közölt ítélet nem döntvény, csak egy egyszerű kuriai határozat, amely azonban adott esetben elvi jelentőséggel bírhat. Számát nem kereshetjük ki, mert újabb keletű határozat lévén, a gyűjteményekbe még felvéve nincs. Egyébiránt ugyancsak az elvet, ha más szavakkal is, a kir. Kuria 1905. jan. 11-én kelt 338.19.4. számú határozatában is kimondotta már oly értelemben, hogy a tervezési költség eltérő kikötés hiányában az ajánlattevőt terheli. Ha szükség van rá, erre a száma lehet hivatkozni. Egyébiránt a magyar polgári törvénykönyv terve-

zetének a vállalkozási szerződésre vonatkozó 1626—1646. számú §-ából is ezt a következtetést lehet levonni.

Sz. F.
G. L. Harkány. A községi utak építéséről, kezeléséről és fenntartásáról az 1890. évi I. t.-cz. határozmányainak figyelemben tartásával az a község tartozik gondoskodni, amelynek területén az utvonat van. E czélokra szolgál a községi közmunkaerő, esetleg annak váltáságszege. A m. kir. közigazgatási bíróság 1900. évi február 13-án 100. IV. 244. sz. határozatával kimondotta, hogy községi közdülutak építéséről, kezeléséről és fenntartásáról az illető község tartozván gondoskodni, harmadik személyek a községi közdülutak költségeihez való hozzájárulásra nem kötelezhetők. Ugyancsak a közigazgatási bíróság 1902. évi december 23-án 3248/1902. számú elvi jelentőségű határozatával kimondja, hogy: „Önálló puszták birtokosai az 1886. évi XXII. t.-cz. 135. §-ában körülírt községi közmunkamentességre jogszerűen igényt tarthatnak.“ Az igényjogsultságát a vármegye alispánja állapítja meg s ugyancsak a sérelmes közmunkakövetelések ellen az alispánhoz kell fellebbezéssel fordulni.

H. N.
S. A. A közölt adatokból csak hozzávetőleg állapítható meg, hogy a kérdéses sajtyár üzeméhez a c. számú 7 atm. nyomású Gloria kazán elegendő volna. Tejgazdaságokban nagyon beváltak továbbá a Piewa u. Cie (Wien, XVII. Wattgasse 78—80.) „Non plus ultra“ kazánok, illetőleg gőzgepek, melyekből egy 4 lóerős erősegu felelne meg az említett célra.

G. O.
S. A. Budapest. Ha szűdőt mar keveset nőnek, továbbá ha jó kondícióban vannak és ha inkább csak zsírra akarja őket hizálni, akkor ezélszerü a korpát csirokmaggal helyettesíteni, mert 1 kg. csirokardara után körülbelül annyi zsír képződik, mint 1 1/4 kg. igen jó finom korpá, vagy 1 1/2 kg. közönéges goromba korpá után. A korpának csak az az előnye, hogy kétszerannyi a fehérjeje, mi miatt inkább a hústermelésre hat, de ez az előnye főleg csak a még erősebben növekedő vagy a sovány sertésnél érvényesül, míg ellenben a jó kondíciója kifejlesztett sertés már csak igen kevés húst termel. Még jobb volna, ha a csirokmagot fehérjében gazdag takarmánnyal, pl. félénnnyi lóbabbal, vagy egyharmadannyi napraforgópogácsával társíthatná, mert az ilyen keverék hasonlóan befolyásolná a hústermelést, mint a korpá, zsírtermelésben pedig megőrizné az említett előnyt.

Cs. I.
F. J. Kőröcz. A marha eleintén húsra és zsírra, később azonban ugyszólván csak zsírra hízik. Ezért eleintén több fehérjét ezélszerü etetni, mint később, vagyis eleintén inkább luczernaszénát és korpát, később gyepszénát és tengeridarat adagoljon. Miután marhája már egy hónap óta gyenge hizalótakarmányt kap, 3 nap alatt a következő fejekenti (555 kg. első-súlyra vonatkoztatott) teljes hizaló adagolásra térhet át: 40 kg. répa, 4 kg. luczerna, 4 kg. polyva a répához, 25 kg. korpá és 25 tengeridára. Ha a luczerna elfogy, tehát mintegy 6 hét múlva helyettesítse azt ugyanannyi gyepszénával, a korpát hagyja el egészen s a tengerit szaporítsa 4 kg.-ra; a répa s polyva változatlan maradjon. E takarmányok etetése után még tavaszi számat is adhat a hizóknak, de abból már igen keveset tudnak enni. A két adagolás táptartalma: 15.5 és 14.8 kg. szárazanyag, 0.6 és 0.6 kg. em. fehérje és 7.3 és 7.6 kg. keményítőérték.

Cs. I.
N. S. Debrecen. A mintaszertűn kezelt gazdaságok közül a következőket emeljük ki: a magyaróvári főhercegi, a pozsony-diószegi czukorgyári, a sárvári főhercegi, a kaposvári, Dréher-féle martonvásári, a hatvani czukorgyári uradalmak, a mezőhegyesi, kisbéri és bábolnai nénesbirtokok, Csekonics gróf zombolyai uradalma és a munkási béuradalom, habár ezeken kívül még sok mintaszertűn kezelt magán s bérgazdaság van.

H. A.
P. F. Tükös. A baltaczimból hámozatlan, azaz még hüvelyében lévő mag és hámozott, azaz hüvelyétől megfosztott mag van forgalomban. Az elsőbbiből 1300 □-öles holdanként 50—75 kg., az utóbbiból 30—45 kg. vetendő. Mivel a hüvelyes, azaz hámozatlan mag nehezebben ázik át, száraz-ágra hajló viszonyok közt a gyorsabban és egyenletesebben kelő hámozott magnak élny. Mindig védőnövényvel kell vetni, nemcsak mivel a baltaczim a vetés évében csak kivételesen ad hozamot, hanem azért is, mert fiatal korában megkivánja a beárnyékolást és a védelmet a napheve ellen. Ha a védőnövény magnak hagyatik, legjobb védőnövénynek a rendesenl ritkábban vetett árpát használni.

F. M. Tóssék a Magyar Mezőgazdák Szövetségének géposztályához fordulni (Budapest, V., Alkotmány-utca 31.).

L. A. Martfü. Tóssék a budapesti (II., Kisrökus-utca 11.), a kassai vagy kolozsvári m. kir. vetőmagvizsgáló állomáshoz fordulni.

Sz. J. Pécs. A tenyészállatvásár március 9. és 10-én lesz.

W. O. Budapest. A Schröder-Berberich tejszaporító gépeket 1904-ben patentozták s így egy rövid multra tekintenek vissza, hogy végleges itéletűzemenkéességük tartamáról nem lehet mondani. A sárvári uradalom 1905 óta használ oly gépet, amelyet a kérdéses beszerzési óhaj. Az uradalomtól nyári üzemelésünk szerint azóta csak a tömítő anyagok kimerülése vált szükségessé, minek költsége hozzávetőleg 10 K. Más javítás eddig a gépen nem volt, de a közel jövőben a szivattyutelek kopása folytán átighanem szükség lesz ilyenekre. A karbantartás költségeinek megállapítása czéljából irányadóul szolgálhat a D. L. G. bírálata 6 havi próba után, mely szerint a gép egyes alkatrészei gondosan készültek és gondolatlanul összeállítva, úgy hogy helyes kezelést feltételezve, jartásoktól nem kell tartani. Irányadóul szolgálhat továbbá, hogy gép-eknél (speciell motoroknál) az üzemképességet általában 10 évben szokás felvenni. Egy 3—6 HP. nyersolajmotor ára 3—4000 K.; olajfogyasztása per óra HP. 0.35—0.40 kg.

G. O.
B. A. Pusztapó. Abrak nélkül akarja őket a teheneit eladásra felajtatni. Ebben az esetben az a legjobb, ha minél több répát és szénát s minél kevesebb szármát etet. Így pl. 1000 kg. beállítási súlyra 80 kg. répát, 20 kg. luczernaszénát és 5 kg. polyvát számítva 30.5 kg. szárazanyagot, 1.6 kg. em. fehérjét és 13.3 kg. keményítőértéket kapnának a hizók. Ezenkívül még zabszalmát is adhatna nekik, de abból már aligha ennének valamit. Később a luczerna zabosbikkányval s végre réti szénával volna helyettesítendő, amikor bár kevesebb fehérje, de legalább több keményítőérték jutna nekik. Ha azonban a szénával takarékossában kell bálni, akkor aligha nélkülözhető az abrakot, mely lehetőleg tengeridára legyen. Teljes hizalótakarmány pl. a következő lenne: 80 kg. répa, 10 kg. luczerna, 5 kg. polyva és 7 kg. tengeridára. Ez 27.9 kg. szárazanyagot, 1.4 kg. em. fehérjét és 13.8 kg. keményítőértéket tartalmaz. Azonkívül zabszalma ad létum.

Cs. I.
Miklós. Az augsigi czukorárjegyzést és a czukor-állagárt lapunk mai számában egy külön cikkben részletesen közzétettük.

Táviratczim: POKRÓCZTELEP SOMOGYSZILL

Lópokróc előnyarájant!

Legkisebb szükségletnél is gyári áron!

Hogy sikerrel küzdhessünk a külföldi verseny ellen közvetlen a fogyasztókkal óhajunk összeköttetésbe lépni. Áraink még kisebb vételeknél nem léteznek alacsonyossága és áruink elsőrendű kiváló jósága reményleni engedi, hogy a hazafias gazdaközönség állandó vevőinknek nyerjük meg. **Hogy ezt elérhessük, bármely posta- vagy vasútállomásra már két darab próbamegrendelet is bérmentve szállítunk.**

Áraink: Elsőrendű, nehéz téli uradalmi gyapjopokrócok

- 1. sz. legjobb minőségű, 220 cm. hosszú, 175 cm. széles, ára 5 frt 50 kr.
- 2. sz. legjobb minőségű, 200 cm. hosszú, 165 cm. széles, ára 4 frt 75 kr.
- 3. sz. legjobb minőségű, 180 cm. hosszú, 145 cm. széles, ára 4 frt

darabonként, minden kívánt színárnyalatban.

☛ Rendelések a beérkezés napján a legpontosabban eszközöltetnek. ☛

☛ Ilyen minőségben és mértékben ezen árért egyetlen bel- vagy külföldi cég sem szállíthat. ☛

Megrendelési czim:

„SOHR“ Magyar Lópokróc Szétküldési Telepe, Somogyiszill.

SZABÓ EMIL ÉS TÁRSA

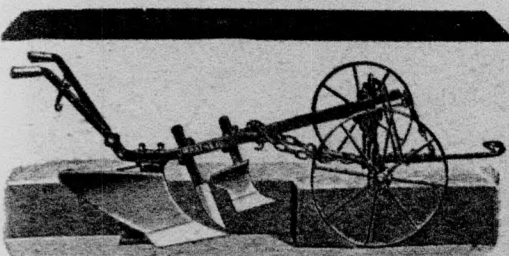
BOLINDER NYERSOLAJMOTOR

Kevés nyersolajszükséglet.

BUDAPEST, V. ker., Váci-körút 26. szám.

Feltétlenül megbízható üzem.

Nincs korom, bűz, füst!

Egyetemes- és mélyművelő-ekék

acélöntvény-tastekkel, páncéllemezsekkel

acél gerendelyvel

áthítható szarvakkal, önzvetéssel.

Többvasú ekék.

Fidom-, szántás-, csukló-, rét-boronák.

Háromtagu és egytagu hengerek.

Superior sorvetőgépek, triőrök.

UMRATH és TSA

Budapest, V., Váci-körút 60.

63csesoldású 12 HP.-ig. Ipari mozonyok 200 HP.-ig.

Naptárak

1912. évre.

Köztelek Zsebnaptár	4-	Kor
Borászati Zsebnaptár	3 20	
Tejgazdasági Zsebnaptár	4-	
Műszaki Naptár	4-	
Építészeti Naptár	3-	
Erdeszeti Zsebnaptár	4-	
Kodolányi-féle naptár	2 80	
Vadász-naptár	3-	
Kinccses Kalendárium	2-	
Athenaeum nagy képes naptára	2-60	
Athenaeum közigazgatási naptára	2-	

Megrendelhetők a „Patria” r.-t. könyvkereskedéséből, Budapest, IX., Üllői-ut 26.

„Kulatár”

szobrász- és építőművészek által tervezett kész művészi sirmelék állandó kiállítása. Budapest, VIII., Köztemető-ut 4. sz. Iroda BLUM LAJOS sirkőraktárában. Telefon 91-76

Gazdasági szerszámkenőcs

legelőnyösebben használható mindennemű bőr- és lószerszámhoz. Egyszersmind legkitűnőbb boxkrém 5 kg. vételnél kilója 3 kor. 60 fill. bérmentve utánvétellel, bárhová szállítva.

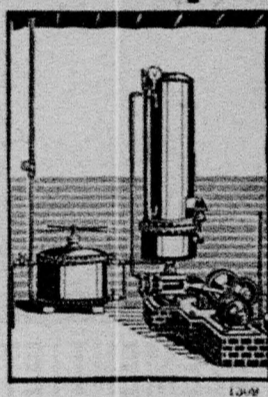
BENES TESTVÉREK
vegyészeti gyár, Győr.
Telefonszám: 278. Sürgönyözim: BENES.

Bakteriummentes tiszta, friss vizet

szolgáltatnak a HAMMELRATH-féle sűrített levegővel önműködő

házi vízellátótelepek

A tartályban levő sűrített levegő önműködőleg nyomja fel a vizet a használati helyekre. A berendezés előnye a régi magán-elhelyezett tartályrendszerrel szemben: Mindenkor tiszta, bakteriummentes friss vizet szolgáltat. Kis helyet foglal el. Nincs hosszú csővezeték, nincs csőbefagyás és repedés. Villanymotorral kapcsolva az üzemi teljesen automatikus, de kézi erőre berendezve is szállítható.

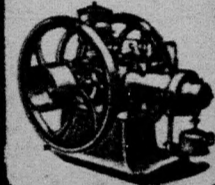

A német császár öfetsége szállítója. Kérjen díjmentes felvilágosítást és ajánlatot a magyarországi vezérképviselőtől!

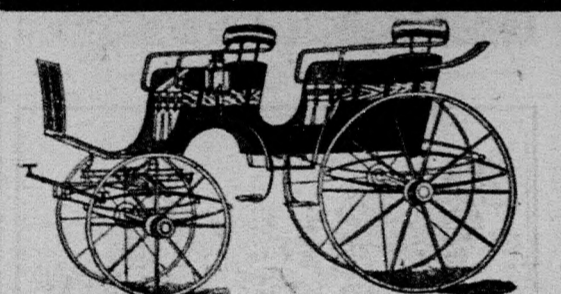
GERGELY KÁROLY
műszaki és mérnöki vállalat
Budapest, V., Báthory-u. 20.

WOHANKA FÉLE
NYERSOLAJ MOTOROK
és LOKOMOBILOK.
ÜZEMKÖLTSEGEK.
NAGYSÁG SZERINT 1½-2 fillér

HONI GYÁRTMÁNY!

ÓRÁNKÉNT és LŐERŐNKÉNT. NINC S ROBBANÓ és TŰZ-VEZÉLY! - MINDEN PENZUGYORI ELLENŐRZÉS ES ENGEDELY NÉLKŰL. **WOHANKA és TÁRSA** BUDAPEST, V. VACZI-KÖRUT 76.

Kocsiárucsarnok Budapest, IX. ker., Köztelek-utca 4. sz. Kocsiárucsarnok szövetkezet a monarchia legnagyobb kocsiraktára a Rákóczi-uti raktárát áthelyezte IX., Köztelek-utca 4. szám alá. :: Árjegyzéket kívánatra bérmentve küld. 1404

HOMOKÉRTÉKESÍTÉS

Akinek homokja van, kérje saját érdekében:

- F. 3. Formák és szerszámok eszmézőlt betonárak előállításához.
- F. A. 1. Kézi ösemre berendezett betontégla- és alagcsőgyártás.
- G. 4. Kézi ösemre berendezett csement-cserépgyártás.
- B. B. Az öregek építőkövek (betonblokkok) gyártása.
- C. S. 1. A csement- és mozaiklapok gyártása az új árjegyzékeket és prospektusainkat; kérje anyagának díjmentes megvizsgálását, mérnökünk látogatását és tekintse meg üzemi mintatelepeinkön összes csementipari homokértékesítő gépeinket.

SZÁNTÓ és BECK

mérnök

csementipari gépek gyártása.
Budapest, IX., Viola-utca 7. szám.

A „Nemzeti Pénzváltó részv.-társaság”

Budapest, V., Gizellatér 1.sz. (Haas-palota) Parcellázási osztálya

ingatlanok vételével és eladásával foglalkozik, ingatlanok adás-vételét közvetíti, jelzálogkölcsönöket nyújt a legjutányosabb feltételek mellett; haszonbérleteket közvetít, ugyancsak mezőgazdasági termények adás-vételét is.

Elvállal biztosításokat, ezek minden ágát, főleg jég-, tűz- és balesetekre.

Mezőgazdasági hitelt nyújt folyószámlák alapján.

Előjóság adás-vételét közvetíti.

Ezenkívül szállít mezőgazdasági gépeket, motorokat, anyagokat és felszereléseket. Olaj, kenőcs és zsiradékot, szenet, szalonnát, zsírt, müttragyát, zsákot, ponyvát, kék-követ.

Különösen ajánljuk vetőmagvainkat, főleg legkitűnőbb quediindburgi répmagokat és pedig vauriao, oberndorfi és eckendorfi olajbogyósárga, Mammuth vörös takarmányrépát, eredeti arankamentes ióherét (Stájerországból), luczernát a legnemesebb fajokat, a legnagyobb gondtal tisztítva s kiválóan csiraképeseket.

Elsőrendű vetőmagvak

jutányosan beszerezhetőek !!

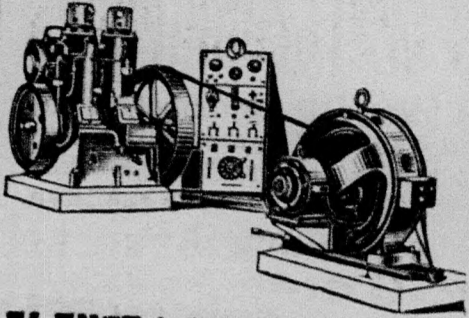
HERNFELD ADOLF MAGNAGYKERESKEDŐ CZÉGNÉL, WIEN 2/1.

Villamos világítás saját teleppel

nyersolajmotor-üzemre gazdaságok, kastélyok stb. részére.

Szivattyutelepek. 478

Olesó árak. Gyors szállítás. Legolesőbb üzem.

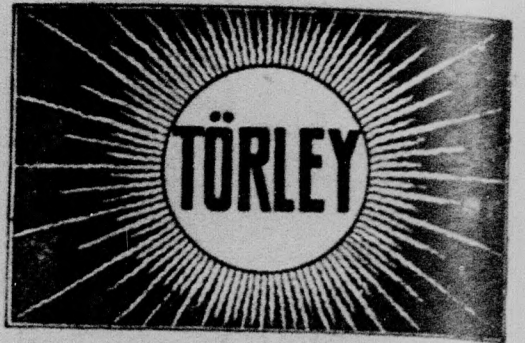

ELEKTRA villamos és erőtelepek építő r.-t. Budapest, VI., Gyár-utca 11/R.

A Puszt-Ujnépi uradalom (u. p. Nagykanizsa) többszörösen első díjakkal kitüntetett tenyészetéből ajánl jól tejelő anyáktól származó

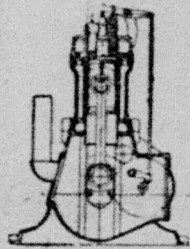
elsőrendű telivér szimmentháli BIKAKAT; westfáliai, nagy fehér yorkshire és telivér göndörszörű lincoln ser-téstenyészeteiből KAN és KOCZA MALACZOKAT.

Előjegyzések háromhónapos, orbáncz ellen ojtott malaczkokra, tavaszi szállításra, a nagy kereslet folytán már most elfogadtatnak. A telivér göndörszörű lincoln malaczkok ára darabonként 300 korona; a westfáliai és lincoln kereszteseké — amelyek a telivér göndörszörű lincolntól alig különbözhetnek meg — darabonként 160 korona. A tenyészetek megtekintése szívesen engedélyeztetik. 5165

BRONS MOTOR

a DIESEL-motor legújabb tökéletesített formája.

A jelenkor legyszerűbb szerkezetű, legolesőbb és legbiztosabb üzemű magasnyomású nyersolajmotorja.

Minden nagyságban készül.

LAURIN és KLEMENT R.-T. Jungbunzlauer Brons Motorgyárának vezérképviselője
Csillag Sándor Budapest, V., Országház-ter 4.
1080 (Szomban az Andrássy-szoborral.)

forduljon minden érdeklődő, aki súlyt fektet elsőrendű fajtisza anyagra

NAGYENYED-RE
Alsófehér m.

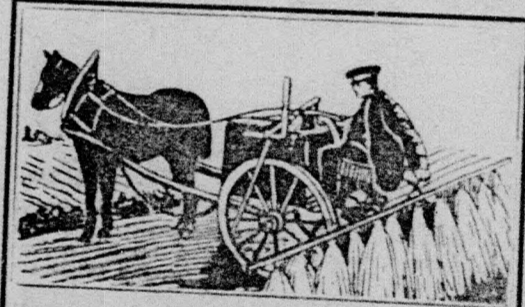
Gyümölcsfacsemeték
sétányfák, díszcserjék, tülevellek, kerítésnövények, boggyógyümölcsök stb.

Szőlőoltványok
(előrendű Áru) európai és amerikai alma és gyümölcsfa vasszók. Oktató díjazás-jegyzék kívánatra ingyen.

FISCHER és Társai
faiskolák és szőlőoltványtelepek

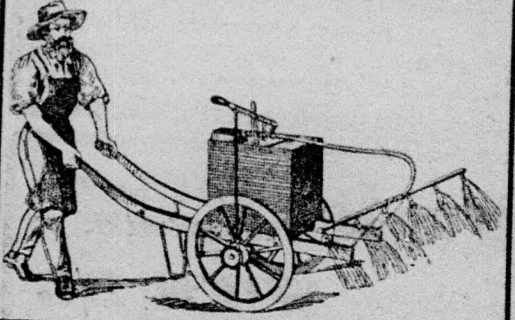

akác, gledicsia, nemes gyümölcsfa, vadoncz és szőlőveszöröl.
Unghváry László Czegléd.

Önműködő növénypermetező
vadrepce, vadmustár és más gyom kiirtására, valamint répa- és burgonya permetezésére gyári áron szállít 15

IG. HELLER
BÉCS, II/8., Schrotzbergstrasse 1.

CZEMENTTETŐCSERÉP,
cimenttörtömb, cementfalazótégla, cementpadlólap, csatornázási és alagoszó, építő kerítésoszlop stb. csak Dr. GASPARY gépein és formáin

állítható elő előnyösen. Kérje a legújabb 262. sz. brosrát homok, kavics, köhulladék, salak stb. értékesítéséről díjmentesen: Dr. Gaspary & Co. gépgyárból

Markranstádt, Leipzig mellett, Németország.
262. számú ÁRENYEK DÍJMENTESEN.
Kérjük gyárunkat megláogatni!

„AKRA” műkö daralómalom
utólérhetetlen munkaképesség, könnyű járás tekintetében a legolesőbb malom a világon. Nem kell a követ utánkő-szörülni s mindennek dacára állandóan egyenletes őrleést ad. Egy szitáló készülék hozzárendelésével a legjobb sűrűlisztet kapjuk.

„Zenith Separator”
utólérhetetlen minőség és ár tekintetében. Minden alappal bíró jótállást megadunk. Konkurréns gépek fizetésbe elfogadtatnak. Czinnezett, kovácsoltvas „Akra” trágyalészivattyú.

Aktien és Maschinenfabrik „Kyffhäuserhütte” vorm. Paul Reuss, Artern.
Szállítási raktár: Aussig és Innsbruck. 5164

Most jelent meg:

Gáspár József
ny. földm.-iskolai igazgató következő három műve:

A tengeri nemesítése Ara 1 K.
A takarmányrépa termesztése. Ara 1 K.
A buza nemesítése Ara 1 K.

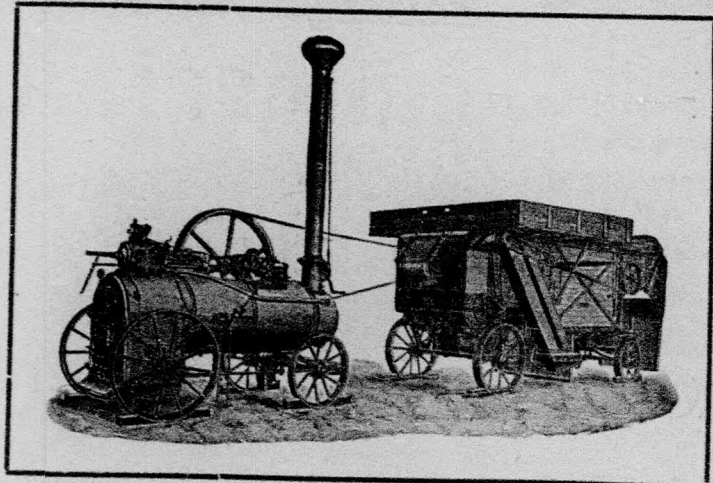
Megrendelhetők a „Patria” r.-t. könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 29

MOTOR

Brünn-Königsfeldi Diesel-motorok
Kétütemű nyersolajmotorok
Szivógáz és földgáz-motorok
Stabil-benzinmotorok
Motorcséplőkészletek
Malomberendezési gépek
Téglagyári berendezések
Famegmunkáló-gépek.
Egyedárusító:
Abeles Emil
Budapest V. Váci-ut 14.

MOTOR

SÜRGÖNYEZIM: BARSEL
TELEFON: 167-53-2832

A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárában
gyártott legujabb szerkezetű

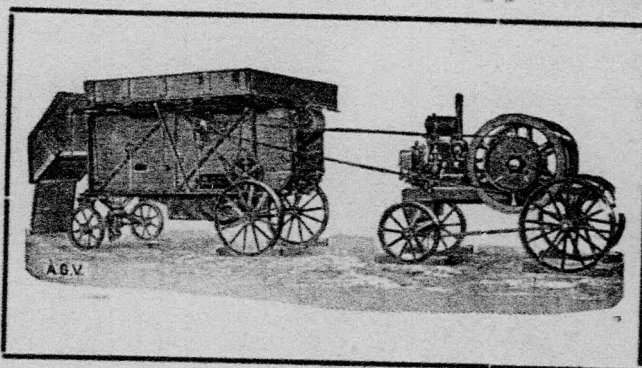
gőzcseplőkészlet

aczelkeretű golyóscsapágyas cseplőgéppel és
10 légkörnyomásra
berendezett lokomobillal.

Nagy munkateljesítmény. Olcsó üzem. Tartós szerkezet.

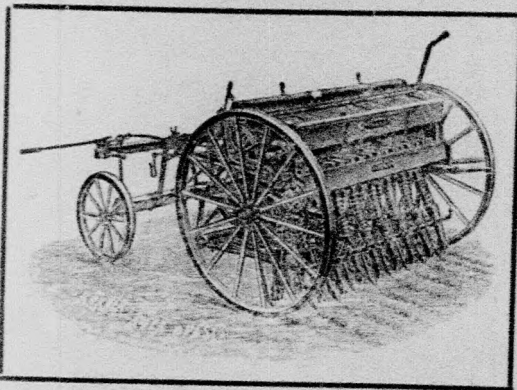
Legujabb rendszerű államgépgyári

benzinmotorok karburátorral.

Rendkívül olcsó :: **szívógázlokomobilok.**
üzemű államgépgyári

Ütimozdonyok, gőzekék, aratógépek, fűkaszálók,
államgépgyári félstabil compound gőzgépek.

A Losonczy Mezőgazdasági Gépgyár r.-t. gyártmányai:

„Losonczy-Drill“ tolóhengeres, „Rekord-Drill“ meritókanalas
rendszerű

és szab. „Rekord II“ vetőgépek.

Különleges **répavetőgépek.**

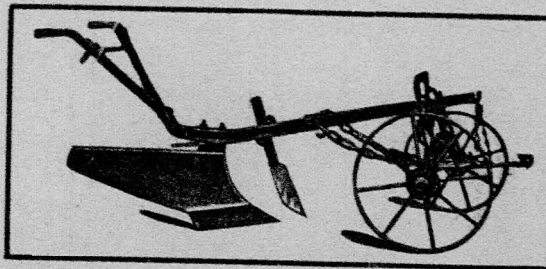
Kalmár-féle gabonatisztító rosták.

Malomberendezések.

Resicai ekék, boronák.

Laas-rendszerű **répakapák** stb. stb.

Részletes árjegyzékkel és árajánlatokkal szívesen szolgál:

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

Budapest, Váci-körút 32.

Ajánljuk **legkitünőbb** minőségű magas törési felületű **Reiman József és Társa-féle saazi**

gőzkesodrony-köteleket.

Magyarországi vezérképviselők **Schwimmer László és Popper István** Budapest, Kálmán-utca 23. Telefon 173-57. Hol ezenkívül beszerezhetők legelsőrendű gazdasági gépek és műszaki cikkek. Aránjattal készséggel szolgálunk. 1388

LOKOMOBILOK alkalmi vétele.

Lokomobil, magánjáró, 20 HP. **igen jó, használható**
 Lokomobil, magánjáró 6 HP.
 Lokomobil, nem magánjáró, 13 HP. **Állapotban, raktárürítés miatt rendkívül olcsó áron eladó.**

Felvilágosítást
R. Ph. WAAGNER
 hidépitő vállalata, **Grác.** 5206

Lovak

télien síkos utakon is megtartják munkaképességüket a Leonhardt védjeggyel ellátott eredeti-M-sarkok által. Az eredeti-M-sarkok minden tekintetben régebbi beváltak és használatabb és legelősebbek.

Eladó 4 éves, 176 cm. magas, igen erős, tenyészetre kiválóan alkalmas és tenyészigazolvánnyal ellátott sötétpej

mura mén.

Reszneki uradalmi intézőség
 Resznek, vasutállomás Récics, Zala megye. 5131

Az OMGE. könyvkiadóvállalata kiadásában legújabbán megjelent: :: ::

Gazdasági építészet

Írta: **GROFFITS GÁBOR** gazdasági akadémiai tanár.
 Háromszáz ábrával.
 Ara füzve 10 kor., vászonkötésben 12 kor.

Megrendelhető a „PATERIA” r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, **BUDAPEST, IX. KER., ÜLLŐI-UT 25. SZÁM (Köztelek).**

Magkereskedés

GEBRÜDER BOSCHAN

cs. és kir. udvari szállítók
WIEN, I., BACKERSTRASSE 9.

A gróf Piatti-féle uradalom, Loosdorf, Mistelbach kerület, N. Ö. egyedüli eladási irodája ajánl tavaszi vetésre az alsóausztriai kultúrtaács által elismert

eredeti loosdorfi pedigree nyári vetőmagot

mindentéle kiváló fajban. 5205

Korai árpa, korai zab nyári buzogánybuza

Téglagyári gépeket, téglagyári teljes berendezéseket szállít mint különlegességet

Ludwig Hinterschweiger, Adolf Bleichert & Co.

Erste Österreichische Fabrik für Herstellung von Bleichert'schen Transport-Anlage-Bestandteilen, Maschinenfabrik & Eisengießerei Gesellschaft m. b. H.

Lichtenegg bei Wels, Ober-Österreich.

Próbajelölések és égetések minden időben a legelőkésebbek, retesebbek és gyorsan végezteknek. Ajánlatok és prospectusok ingyen és bérmentve. — Vezérképviselő: Magyar Károly mérnök, Budapest, III., Zsigmond-utca 44., felső villa 4.

Hagymamag.

Makói óriás fajtiszta a m. kir. állami vetőmagvizsgáló intézet által megvizsgálva és plombálva, minden 50, 25 és 5 kilós eredeti zsákban a vetőmagvizsgáló intézet bécája van a majdnem abszolút tisztaságot és kb. 93%-os csirakepességet igazolva. Így tehát a vevő a legbiztosabb magot kapja ennek dacára igen jutányos **Dughagymát** épügy vetési célra kiválóga-tott foghagymát hófehér árut a legelősebbben szállítok. Arak kérdezősködésre. — **Próbára:** frankó, postán utánvétellel 5 kg. hagymamag kor. 24.—, 5 kg. dughagyma kor. 5.—, 5 kg. foghagyma kor. 3.50.

Mandi Zsigmond, Makó

Herkules idomvasablak

Ujdonság! Ujdonság!

Kérjen árjegyzéket.

Készítik a „VICTORIA”-Farkas és Társa-üzemelői-telep és mindennemű lakosműhelyeknél.

Istálló- és raktáráblakok **sodrony-üveggel.** vasrárában

Előnyei: törhetetlen, tűz- és betörésképtelen, csinos és olcsó! Megrendelhető a készítőnél:

Farkas és Társa lakatosgyárában
 Budapest, VI., Lehel-utca 10. 690

Beszerezhető még a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetétől is.

Herkules idomvasablak

Világhírűek magánjáró motoraink,

magánjáró kötőrő és fafűrészelő gépeink, **ngersolajmotoraink**, mert a legjobbak, legelősebbek, legegyszerűbb és üzemiük biztos.

Szabadalmazott malomjáraataink elkészítával együtt vannak felszerelve, igen jól beváltak finomliszt őrlésre és darálásra. — Mielőtt gépet vesz, nézze meg gépkészítésünket saját érdekében.

Kellner és Schanzer

Budapest, V., Kálmán-utca 14. szám.
 Megbízható ügyvédöket keresünk. 1388

TELEFON 42-80

MUNKÁCSY GYULA BUDAPEST

A SZAB. SARKÁNY KÖNYVTÖLDŐN ÉS PALAZSÁRUKBÓL TUDHATÓK MA MÁR ÖSSZESEN MÉRŐK.

KÉRJEN ÁR JEGYZÉKET.

Mindennemű gazdasági gépek,

szívógáz, benzín és nyersolajmotorok a legelősebb üzemi költséggel, kitűnő gyártmányok, villamos berendezések, takarmányos kamarák, tervrajzok és költségvetések ingyen. Szivattyutelepek gazdaságokban.

PEHÁRTZ ISTVÁN

magánmérnök, műszaki iroda, Bpest, Podmaniczky-utca 75. Telefon 148-71. 5102

HÁROM VILÁGNELVET MEGTANULHAT TANÍTÓ NÉLKÜL

SCHIDLOF DE 1000 SZÓ MÓDSZEREVEL

ANGOL

NYELVTAN. ÁTDOLGOZTA: DR. GERMANUS GY. DR. LÁTZNER

FRANCIA

NYELVTAN. ÁTDOLGOZTA: DR. HONTI REZSŐ

NÉMET

NYELVTAN. ÁTDOLGOZTA: ÁLTAL REZSŐ TANK

EGY-EGY NYELV MEGTANULÁSÁRA SZOLGÁLÓ TELJES NYELVTAN ÁRA DISZTES VÁSZONKÖTÉSSEL

SCHIDLOF zsebszótárak egy-egy nyelvhez külön 60 fillér. — Megrendelhető a „PATERIA” r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Állatértékesítő Egyesület M. Sz.

Budapest, VIII., Baross-utca 28. sz., II. em.

Sürgőnyczim: Animalto Budapest. Telefon 140-59.

Igazgatóság:

Elnök: Gr. Széchenyi Emil földbirtokos.
Felügyelőbizottság: Gallasy László földbirtokos, Pelyák István földbirtokos.
Igazg. tagok: Gr. Cziráky György földbirtokos, Ereky Károly mérn. ügyv. igazg., Dr. Gyertyánffy László földbirtokos, Truka József pécsi püsp. jószágig.

Az Állatértékesítő Egyesület M. Sz. eladó állatai:

Jelszó: Állatainkat értékecsük becsültes adatok és szabványok szerint.

A) Szarvasmarha.

I. Fejős és borjas tehének.

56 drb friss fejős, 4-6 héttel a borjuzás után, vörös-tarka, szállítható azonnal, egy drb átlagsúlya 510 kg.

3 drb 5-ik borju után, 10 liter napi tejelés	400 korona.
15 drb 4-ik " " 11 " " "	460 "
14 drb 4-ik " " 12 " " "	520 "
6 drb 3-ik " " 14 " " "	580 "
8 drb 5-ik " " 16 " " "	640 "
10 drb 4-ik " " 16 " " "	700 "

28 drb fejős, 2-3 hónappal a borjuzás után, siemmenthali, szállítható azonnal, egy drb átlagsúlya 500 kg.

2 drb 4-ik borju után, 8 liter napi tejelés	360 korona.
10 drb 5-ik " " 10 " " "	400 "
8 drb 4-ik " " 12 " " "	480 "
8 drb 3-ik " " 13 " " "	520 "

42 drb borjas tshén, várható leborjazás február, márczius hó, szállítható azonnal.

10 drb 1-ső borjuval 530 kg.	500 korona.
12 drb 2-ik " 470 kg.	520 "
16 drb 3-ik " 510 kg.	580 "
4 drb 4-ik " 490 kg.	500 "

Az összes tehének szabad területről szállíthatók. Érdeklődőknek megírjuk minden egyes tehén súlyát, életkorát és összes jellemző tulajdonságát, így azt is, hogy mikor lett a tehén újra felfolyatva.

2. Bikák.

28 drb bika vörös-tarka,	
6 drb 9 hónapos	500-1200 kor.-ig.
8 drb 12 " "	900-3000 kor.-ig.
12 drb 20 " "	800-3000 kor.-ig.
2 drb 25 " "	800-2000 kor.-ig.

6 drb bika magyar fajta,
2 drb 8 hónapos darabja 300 korona.
4 drb 20 hónapos 1000 korona.

17 drb siemmenthali bika,	
2 drb 6 hónapos	300-600 kor.-ig.
4 drb 8 " "	400-1000 kor.-ig.
8 drb 14 " "	500-1200 kor.-ig.
3 drb 18 " "	800 korona.

3. Igásökrök.

11 pár igás ökör, uradalmi, erdélyi magyar faj, párja	1100 korona.
20 pár igás ökör, magyar, 5-6 évesek, nagy csontu	
6 pár	900 korona.
12 pár	1000 "
2 pár	1200 "
16 pár igás ökör, tarka, 4-5 évesek, párja	1000 korona.

4. Tinók.

Magyar ... 50 drb, 100 drb, 80 drb, 20 drb.
Tarka ... 120 drb, 200 drb, 20 drb, — drb.

Arak 76-86 fillér közt élősúly kilónként.

5. Vágó szarvasmarha.

A bejelentett állatok piacra jönnek.

B) Sertések.

I. Tenyészsertések.

80 drb mangalicza süldő, magkan, I-a tenyészanyag drbja	170 kor.
350 drb " " magkocza, I-a " drbja	120 kor.
70 drb yorkshirei magkan " drbja	200 kor.
20 drb " magkocza " drbja	100 kor.

2. Sovány sertések.

60 drb 3 1/2 hónapos mangalicza, darabsúly 15 kg., átvészelt 40%, ár kilogrammonként	150 fillér.
250 drb 6 hónapos berkshirei, darabsúly 30 kg., nem átvészelt, ár kilogrammonként	130 fillér.
120 drb 6 hónapos, mangalicza, darabsúly 20 kg., nem átvészelt, ár kilogrammonként	140 fillér.
100 drb 9 hónapos mangalicza herélt, darabsúly 40 kg., nem átvészelt, ár kilogrammonként	140 fillér.
270 drb 10 hónapos mangalicza, darabsúly 42 kg., nem átvészelt, ár kilogrammonként	126 fillér.
360 drb 10 hónapos mangalicza, darabsúly 30 kg., átvészelt 50%, ár kilogrammonként	160 fillér.
160 drb 11 hónapos mangalicza, darabsúly 45 kg. átvészelt 30%, ár kilogrammonként	140 fillér.
190 drb 12 hónapos mangalicza, darabsúly 60 kg., átvészelt 28%, ár kilogrammonként	140 fillér.
250 drb 16 hónapos fekete mangalicza, darabsúly 92 kg., nem átvészelt, ár kilogrammonként	128 fillér.
72 drb 16 hónapos mangalicza, darabsúly 89 kg., nem átvészelt, ár kilogrammonként	120 fillér.
850 drb 20 hónapos mangalicza, darabsúly 90 kg., átvészelt 45%, ár kilogrammonként	140 fillér.

3. Hizott sertések.

A bejelentett állatok piacra jönnek.

C) Lovak.

1 drb I-a hátsó	1200 K	1 drb fiatal ménlő	1000 K
1 pár I-a kocsisló	2500 "	8 drb csikó drbonként	700 "
2 pár jó kocsisló, párja	1200 "	1 drb anyakacsa	1600 "
4 drb igásló darabonként	560 "	2 drb " drb-ként	1000 "
8 drb " " " " " " " " " " " "	700 "	8 drb " " " " " " " " " " " "	600 "
2 drb " " " " " " " " " " " "	400 "		

D) Juhok.

A) Tenyészanyag:

500 drb tenyészanya páronként	30 korona.
700 drb " " " " " " " " " " " "	40 "
600 drb " " " " " " " " " " " "	42 "
80 drb " " " " " " " " " " " "	50 "
115 drb kos, darabja	80-100 "
78 drb kos, darabja	150-200 "
22 drb kos, darabja	400 "

B) Husanyag:

200 drb bárány 6-8 hetes, hidegen mérlegelve vágósúly 104-108 fill.	
120 drb bárány 6-8 hetes, páronként	32-33 kor.
80 drb " husvétra, " " " " " " " " " " " "	30 "
150 drb kimustrált anyabirka " " " " " " " " " " " "	38 "
220 drb " " " " " " " " " " " "	48 "
400 drb ürü, engedmény páronként 6 kg. és 2%	54-62 fill.
52 drb ürü, páronként	56 kor.

Az Állatértékesítő Egyesület M. Sz.-nek szüksége van az alább felsorolt állatokra:

A) 186 drb fejős tehénre, amelyek a lactatio olyan stádiumában vannak; hogy legalább 10 liter napi tejmenynységet megadjanak. 80-90 drb felfolyatott üszőre.	10-12 drb bikára. 16 pár igás ökörre, vörös-tarka. 7 pár fiatal igás ökörre, magyar-fajta. 600 drb vörös-tarka tinóra, 2-4. évig.	B) 1500 drb 12 hónapos süldőre.	600 drb 18 hónapos süldőre. 200 drb 3-4 éves kimustrált kan-sertésre. 50 drb tenyészkanra (mangalicza). 200 drb magkoczára.	C) 20 drb igás lóra, 2 drb ménlóra. D) 600 drb husvétii bárányra. 500 drb ürüre. 1000 drb anyajuhra. 180 drb kosra.
---	--	---------------------------------	--	---

Villanyvilágítási és erőátviteli telepeket

gazdaságok és kastélyok számára legmodernebb kivitelben specialitásként szerel

SIGNER F. és R. mérnöki és elektrotechnikai vállalat
Budapest, V., Perczel Mór-u. 1.

Ismertetést előkelő referenciákkal bérmentve küldünk.
Alapított 1903.

Tenyészsertéseket

kiválóan szép példányokat, részben tiszta fajú mezőhegyesi mangalicafajukat, részben ezeknek yorkshireivel nemesített keresztezéseit, valamennyit csakis szapora anyák legszebb 4 hónapos orbáncz ellen oltott malaczeit darabonként 60 koronáért. **Tápi bér gazdaság, u. p. Tápi, Győr m.** 5249

Távíratcím: **BIRÓ PÁL, Somogyzáll.**
Megbízható, elismert gyártmány!

Gazdaközösségünk körében évek óta példátlan kiskedveltségnek örvendenek magyar gyártmányú löpökócsaink. Kérünk minden érdeklődőt egy próbarendelési meggyőződési gazdasági gyaljupokrécsaink kiváló jóságáról. Előnyökünk:

1. sz. kítűnő minőségű 210 %	hosszu 165 %	szél. 5 fnt - kr.
2. sz. kítűnő minőségű 195 %	hosszu 160 %	szél. 4 fnt 50 kr.
3. sz. kítűnő minőségű 180 %	hosszu 145 %	szél. 3 fnt 75 kr.
4. sz. kítűnő minőségű 170 %	hosszu 140 %	szél. 3 fnt 25 kr.

Kívánatra minden más méretben is szállítunk. Már 2 db mintarendelésnél bérmentes szállítás. Minden kívánt színárnyalatban. Rendelések azonnal, esetleg az előírt időben, de mind-nykor a legelőkeltebbben eszközöltnék. Egyedüli megrendelési cím: **BIRÓ PÁL, Somogyzáll 29. szám.**

A Nyugatmagyarországi Gazdák Földművelési Egyesülete által Zeberer soproni gazda részére vásárolt 5 éves tehén.

A svájci tenyészállatok bevásárlásánál

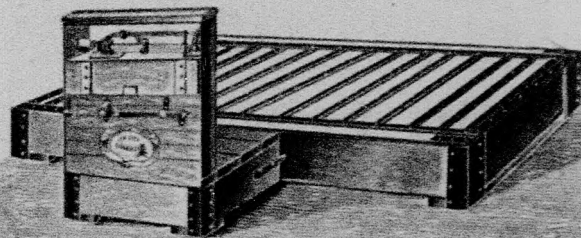
a zürichi cs. és kir. osztrák-magyar konzulátus által ajánlott exporteur

L. Buchwald
Zürich, I., Beatengasse 11.

ugy a bevásárlásnál, mint a szállításnál stb. készséggel áll a magyar gazdaközösség rendelkezésére. Referenciával szolgál a Nyugatmagyarországi Gazdák Földművelési Egyesülete, Szombathely. Magyar-nemet levelezés.

ZWARG JÓZSEF és TÁRSAI mérleggyára, Budapest, III., Szépvölgy-utca 8. szám.
Ajánlja: „**GRÁNÁT**” jegyű elismert, elsőrangú gyártmányú: tizedes-, százados, marha- és szekérhidmérlegeit.

Arjegyzék és részletes költés-
vetés ingyen és bérmentve.

Arjegyzék és részletes költés-
vetés ingyen és bérmentve.

Raktár;

gazdasági szekérekerek
és teljesen megvasalt
szekerekből

Steiner Ármin
vaskereskedőnéi, Galgóc, Nyitra megye.

Sovány és malacz sertéseket

legmagasabb napi áron értékesít:

Wolf Aladár, Győr.

Alagesővezést, nyíltesatornázást, töltésépítést, halastóépítést,

Bolgár rendszerű öntözési berendezését a legelősebb idő alatt konyhakertészeti tervszerinti kivitelét
Elvállalja: **KOVÁCS ANDRÁS** végzett vízmester és okl. műkertész. Kulturmérnökségtől hosszabb gyakorlat. **Kerekegyháza, Pest megye** ezim-zendők. 5204

Hirdetmény.

Eladunk elsőosztályu sima és gyökeres **Ripária Portális** és **Rupestris Monticola** alanyvesszőt, ugyszintén ily alanyokon készült elsőosztályu gyökeres fásoltványt az összes bor és csemegeszőlő fajokban. Továbbá sima és gyökeres hazai szőlővesszőt tizenhétéféle fajban.

Megkeresések közvetlen hozzánk intézendők:
Badaacsony-Szentgyörgyhegyi szőlőoltványtelep, Tapolca
Balatonvidék. 1437 Interurbán telefon 83. sz.

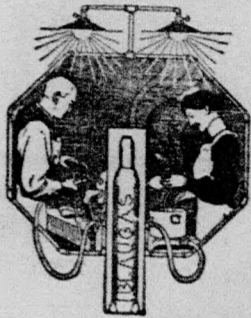
magyar bika

1912 január 28-án déli 12 órakor önkéntes árverésen eladatik. — Venni szándékozókát előzetes értesítésre **Pusztas-Ecseg** állomáson (Szolnok megye) kocsni várja.

*Köztelek
1912/33. szám.*

Világítás

bárhol

CSEPPFOLYÓS GÁZ-ZAL

KÉSZEN SZÁLLITOTT SÜRÍTETT GÁZ

Félmennyibe
kerül, mint a
petroleum világítás.

Készen szállított világító gáz,
mellyel bárhelyen csekély költséggel a
legmodernebb világítás rendezhető be.

Nincs: üzem, gázfejlesztés, tisztítás, rob-
banási veszély, a gáz nem mérgező, télen a vezeték
nem fagy be, a tűzbiztosítási díjat nem emeli.

A világítás szép és oly kényelmes, mintha az épület köz-
pontból kapná a világítást.

Községekben a köz- és magánvilágítás ellátására a legolcsóbb és
legbiztosabb.

Lakóházak, vendéglők, intézetek, fürdőtelepek, üzletek, kastélyok,
gazdasági épületek, templomok stb. belső- és külső világítására
egyenként alkalmas.

Carbolineum-gyártás és szállítás.

Heuffel Sándor gázgyára Czinkotán.

Központi iroda: Budapest, VII., ker., Rottenbiller-utca 1. szám.

3250

Eladó törzsnyáj.

Finom fésűs gyapjas a hirneves boldebecki merino
törzsből tenyésztett rambouilletideamajori gazdaságunk-
ban elhelyezett mintegy 300 anyából álló törzsnyá-
junkat annak 1 és 2 éves szaporulatát egészben vagy
darabonként eladásra bocsájtjuk. A kiváló, Arnold
juhászati igazgató (lakik Berlin Friedenau) által hosszú
évek óta céltudatosan tenyésztett nyájra különösen
felhívjuk a t. gazdaközönség figyelmét, melynek kiváló
tulajdonságai: finom gyapju, nagy test, hizékonyság.
Érdeklődők forduljanak az idamajori gazdaság Intéző-
ségéhez, posta és vasutállomás Magyarbóly, a hová
érkezőknek kocsit küldünk.

Schaumburg Lippe herceg dárdaí uradalmának
jászáigazgatósága (Baranya m.)

5246

Az OMGE. könyvkiadóvállalata kiadásában legújabbán megjelent:

Ormándy János „Gazdasági Számartási Napló”-ja

Ára vászonkötésben 5 korona.

Szerző ezen napló szerkesztésénél azt a határozott
célt tartotta szem előtt, hogy olyan utmutatót és
eszközt adjon a gazda kezébe, amely, amíg egyrészt
részletes felvilágosítást nyújt a számadások vezetésére,
addig másrészt tartalmazza is azokat a szükséges
üres nyomtatványokat, amelyeken a gazda kevés mun-
kával, könnyen áttekinthető módon végezheti egy-két
évi számadásait.

Megrendelhető a „PÁTRIA” r.-t. gazdasági szak-
könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Ha „Forhin“-nal permetez,

I-SZÖT kevesebb a gond,
II-SZÖT kevesebb a munka,
III-SZÖT kevesebb a munkabér!

mert a „FORHIN“ a bordói keverék sokszorta megjavított

kész állapotban!

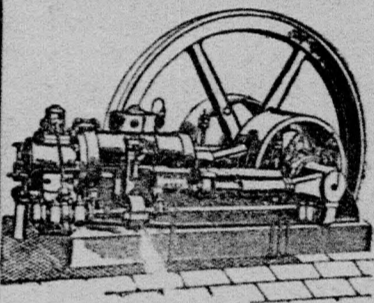
Nagyon erősen tapad a nedves levélre is!

Bármily harmatnál permetezhet vele, mert kitűnően tapad! Semmi üledéke nincs! — Számtalan elismerő nyilatkozat!

Kérjen ingyen és bérmentve leírást a

FORHIN gyártól. BUDAPEST VI., VÁCZI-UT 93.

5241

Traulz & Co. Bécs, IV/2.

Magyarországi vezérképviselő **FARKAS BÉLA** okl. gépészmérnök, Budapest, VI., Teréz-körút 8.

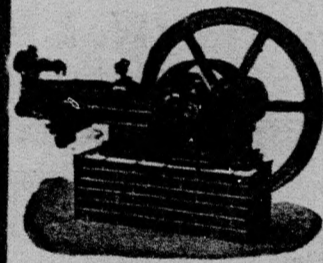
Négyütemű egyenymású nyersolajmotorok, fekvő elrendezéssel. Egy-szerűsített és javított **Diesel-rendszer** szerínt működő motorok, nehezen gyuló, olcsó olajok számára.

Előnyök: A jelenkor legbiztosabb legegyszerűbb legököltebb szerkezete. Porlasztó-készülék, gyújtókészülék, előmelegítő és nincsen. Bármikor azonnal üzembe hozható. A gép minden része könnyen áttekinthető és hozzáférhető, olaj- és hűtővízszükséglete kicsiny. Malom számára különösen alkalmas, miután szakadatlanul üzemben tartható. **Üzem-költség óránként és tényleges löerőnként 1-1/2 fillér.**

Lokomobil és felstabil gőz-gépek szerkesztésével és kezelésével legelőkeltebben **Jaisovický** most megjelent, 880 ábrával díszített könyve foglalkozik. Minden gazdának a gépek lényegével meg kell ismerkednie, hogy árakony hárt ne szenvedjen s így csak ajánlhatjuk a könyv beszerzését. Ár: 10 korona, mely ártért bérmentve szállítja a „Patria“ könyvkereskedés, Budapest, IX. Köztelek.

680 kilogramm tiszta **buzaszem** volt az eredmény, midőn egy 550 keresztből álló buzaszalmát, mely már egy közönséges dobkosárral el lett csépelve, szab. betétsines géppel, szakértő bizottság előtt utáncépelettünk. **Penz, időt és munkát a Stern-féle szab. dobkosárbetétléczzel.**

Kérdézősködére ingyen és bérmentve nyújt felvilágosítást **BÁRDOS és BRACHFELD** BUDAPEST, VI., Gyár-u. 5.

BENZINMOTOROK és LOKOMOBILOK

mezőgazdasági és ipari célokra

WARHALOWSKI J. motorgyár Magyarországi fiókja

Budapest, VI., Váci-körút 37. szám. Gyár: Wien, I., Paulusgasse 3.

Elsőrendű szó id kivétel. Legrégibb speciális motorgyár 2000 motorunk üzemben! Kedvező fizetési feltételek. Költségvetés ingyen. Magasnyomású nyersolajmotorok. 5244

Tagylen **Hauptner „C“** 1911 szeptember hó
 Megjelenik: március, június, szeptember és december havában

Árjegyzék

Alapítva 1865-ben Számos kitüntetés
 Kiadja:

Geittner és Rausch cég

műszaki, gazdasági és szerszám-nagykereskedés, háztartási, konyha- és sporttáru-raktár
 A HAUPTNER H. berlini műszergyáros vezérképviselői

Budapest, VI., Andrásy-ut 8. szám

Telefon 28-77 Sürgőnycim: Geittneraus, Budapest

Tartalma: **Állatápolási és állattenyésztési cikkek**

Alapítva 1857-ben Számos kitüntetés

HAUPTNER H., BERLIN
 MÚSZERGYÁROS GYÁRTMÁNYAI

Szerkesztő: RAUSCH ALADÁR

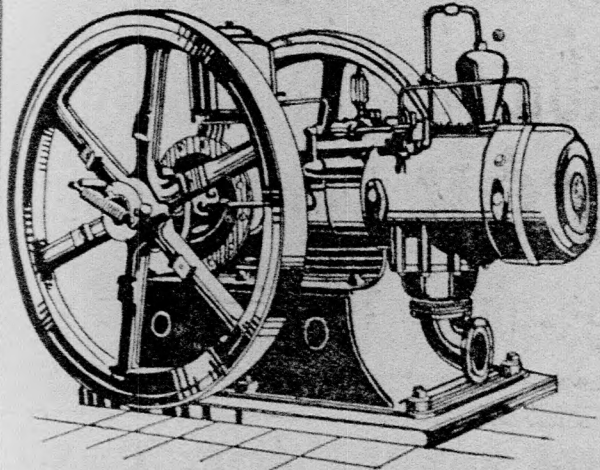
OPANYOMÁS TÍLOS.

Sziveskedjen egy levelező-lapon = „HAUPTNER“ C árjegyzékünket kérni, melyet ingyen és bérmentve küldünk. Állattenyésztőknek nélkülözhetetlen.

Magyarországi vezérképviselők

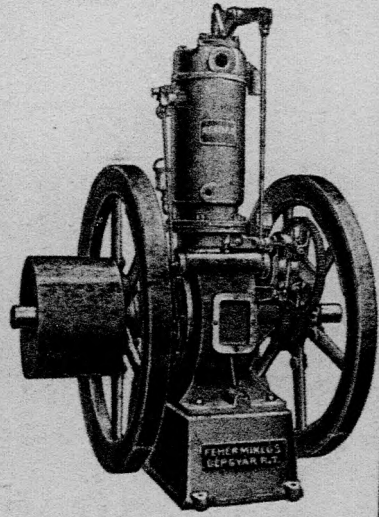
GEITTNER és RAUSCH cég
 Budapest, VI., Andrásy-ut 8/K

1912. év nyarán Andrásy-ut 18. számú saját házunkba költözködünk át.

„REKORD“
nyersolajmotorok
6—40 lóertig.
Szerkezete szilárd!
Üzeme ép oly biztos,
mint a gőzgépé!
Legcsekélyebb
nyersolajfogyasztás!
Egyszerű kezelés!
Csereüzleteket is kötünk!

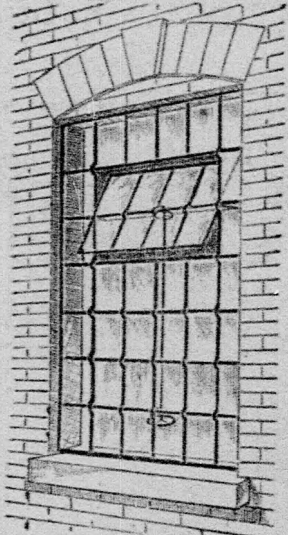
„REKORD“
benzinmotorok
takarmánykamrák, műhelyek
stb. céljaira.
1, 2, 3, 4 és 5 lóerő nagy-
ságban, magnésiumgyújtóval.
Álló és fekvőleges gépezettel.
Egyszerű, tartós és olcsó!

Kérje motor-árjegyzékünket ingyen és bérmentve!
Fehér Miklós gépgyár r.-t. Budapest, V., Váci-ut 80.

LEPTER JÁNOS vasszerkezetek és lakatosárú gyára
Budapest, X., Asztalos Sándor-ut 16.
Alapított 1885. Sürgőnycim LEPTER, Budapest, Pékerdő. Telefon 55-22
A JELENKOR LEGTOKÉLE-
TESEBB ÉS LEGOLCSÓBB **IDOMYASABLAKA.**

Ujdonság!

Ujdonság!

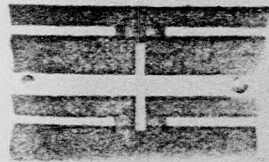
KÖPPLINGER
szabac alkalmazott
IDOMYASABLA.

14 MUVELT AL-
LAMBAN SZA-
BADALMAZVA

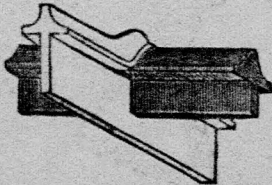
Raktárak, magtárak, gyári épületek, istállók, gazdasági mellék-
épületek, üvegházak, verandák stb. részére kiválóan alkalmas

Régi rendszer.

Koppinger rendszer.

Megkeresésekre
költségvetéssel
készséggel szol-
galok.

Üszöket adunk

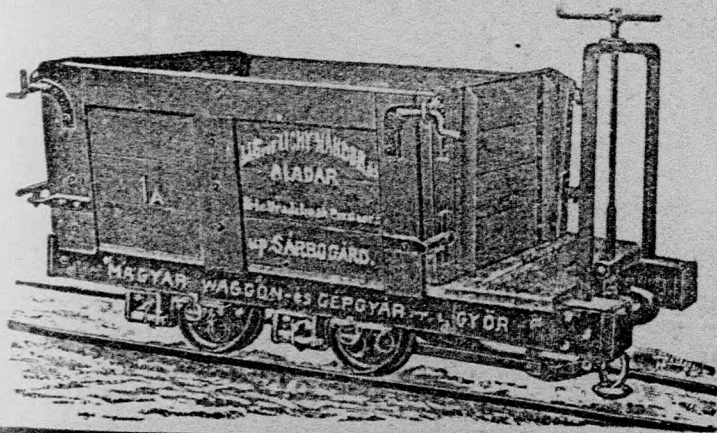
tenyésztés céljából kigazdálnak, gazdaságok-
nak és uradalmaknak. **A tarka faj üszök**
és tehének jelenlegi értékét a tenyésztő
kézpénzzel, vagy 2 év után fizetheti.

Neuschlosz Testvérek

Irodai telefon
16. szám.

nagybérő cég
Szatmár.

Gazdasági telefon
155. sz.

Gazdasági, erdei és ipari keskenyvágányu vasutak.

Sinek, hordozható vágányok, váltók, fordítókorongok, keskeny-
vágányu kocsik, kerékpárok és mozdonyok szállítása **új és**
használt állapotban, több évi részletfizetésre is.

Nyomjelzés, tervezés, építés!

A MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR R.-T., GYŐR
keskenyvágányu gyártmányainak eladása és bérbeadása.

Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytárs. Keskenyvágányu Vasutosztály
Budapest, V., Váci-körut 32.

Új és egyszer használt zsákok, ponyvák, kölcsön és eladás,
gazdasági lótakarók kartellen kívül.
NAGEL ADOLF Budapest, V., Arany János-utca 10. Távíratcim NAGELA.
 :: Telefon 35—92. ::

Kitűnő szántóföld

5000 kat. hold, mély fekete termőréteggel, gőzekével felszántva **eladó**, részben holdanként, részben **nagyobb birtoktestekben**. Két-három nagyon szép **középbirtok** hasítható ki, bőven felszerelve gazdasági épületekkel, gépekkel stb.

A birtok Torontál vármegyében **Perjámos, Varjas, Billed, S ndorháza** határában fekszik, vasut és kútjón országot mellett.

Fizetési feltételek kedvezők.
 Bővebb felvilágosítást ad a

Délmagyarországi Gazdasági Bank R.-T., Temesvár.

5152

GAZDÁK BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZETE

Alakult 1900. Budapest, VII., Baross-utca 10. Alakult 1900

Biztosítási alap: Alapítványok a kormány hozzájárulásával 1,981.360 K. — f
 Tartalékok 2,401.687 " 53 "

Összesen 4,383.047 K. 53 f

1901. évi fölösleg	90.348 K — f	1906. évi felesleg	39.243 K 65 f
1902. " "	59.782 " 26 "	1907. " "	41.877 " 32 "
1903. " "	109.331 " 73 "	1908. " "	81.088 " 78 "
1904. " "	72.438 " 23 "	1909. " "	106.589 " 64 "
1905. " "	61.730 " 60 "	1910. " "	120.164 " 33 "

Biztosításokat elfogad **tűz- és jégkár** ellen, egyeztetően az ember életére, különféle módosítást szerint. Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjazásukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleletről egy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosított tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1902. évi üzletfeleletről közgyűlési határozattal tartalékokba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak 5-10 évre adják fel biztosításukat 5 százalékos engedményben részesültek. Az 1907., 1908., 1909., valamint 1910. évi üzletfeleletről pedig tartalékokat gyarapítottunk, hogy 1910. év végén a tartalékok 2,401.687 53 koronára rúgnak. Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül, vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgálunk.

A **GAZDÁK BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZETE** társintézménye a
"GONDVISELÉS" ORSZÁGOS KÖZPONTI TEMETKEZÉSI SEGÉLYZŐ TÁRSULAT
 útján 100 koronától 1000 koronáig terjedő temetési segély, biztosítások eszközölkének felvételként és a díj tagdíjak ellenében, a gőz- és víz-erővel. E társulat közelében minden községben önálló helyi csoportok szerveződtek jótekonyságuk működésével. Tájékoztatót készséggel küld bárkinek is a társulat igazgatóságára, Budapest, VIII., Baross-utca 10.

Gazdaságok vizellátása

motoros szivattyúval! A motor **takarmánykamra-üzemhez, darálásához, villanyvilágításhoz** stb. is használható! **Egyszerű kezelés!** Olcsó ár! Azonnali szállítás!

ELEKES ES TÁRSAI okl. gépészmérnökök
 Budapest, VI., Podmaniczky-utca 4.

Telefon
 102—24.

Barthel takarmánymesze

40—42% foszforsav, nagy csontokból előállítva, takarmányozási célokra különösen alkalmas, teljesen bevált világhírű.

Legjobb és legolcsóbb szer

Fiatal egészséges csikók, borjúk, növendékmarhák, sertések és juhok felnevelésére. A csontváz kifejlesztése és erősítése.

Elkerülése a csikó, borjú és malacok csontlágysításának.

Mellőzése az elvetéléseknek.

El-erősítése a nyakkóroknak, farágásnak, szőrzabálás és hügyelivásnak.

Emelése a tejhozamnak. Előmozdítása a baromfi tojóképessegeknek stb.

Pénzkladás csekély! Ezrekre menő elismerések! **Hatás nagyszerű!**

Utazatokról, melyek tápmész, takarmánycsontliszt stb. név alatt szerepelnek, óvakodni kell!

5 kilós próbacsomag K 2-40, 50 kgr. K 11—
 Budapestről, Temesvárról és Zsolnáról szállítva.

Barthel M. & Tsa, Bécs, X. Siccardsburgg. 44 K.

Magyar levelezés!

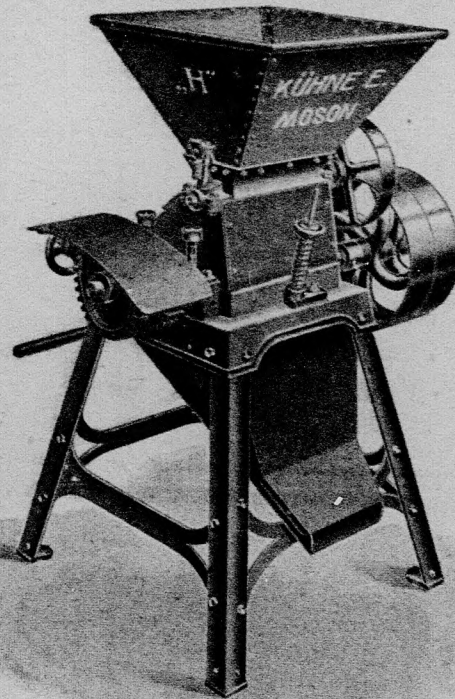
5139

Magyar levele és!

"KÜHNE" MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁR R.-T. MOSON

Főraktár:

Budapest, VI., Váci-örut 57/a.

Szeccsa-
 vágógépek.

Kukoricaszár-
 tépőgépek.

RÉPAVÁGÓK.

Darológépek

tárcaakkal,
 hengerekkel,
 kövekkel.

Olajpogácsatorók.

RÉPAMOSÓGÉPEK.

Takarmány-
 füllesztők.

Kukoricza-
 morzsolók

kézi-,
 motor- és
 gőzhajtásra.

Elsőrendű
 benzinmotorok.

Teljes takarmánykamraberendezések.

Hengéres darológépek.

Új angol köves darológépek merőleges kövekkel.

Kérjünk árlapot.

MAGYAR-BELGA FÉMIPARGYÁR R.-T.

Budapest, Hungária-körut 115-117.

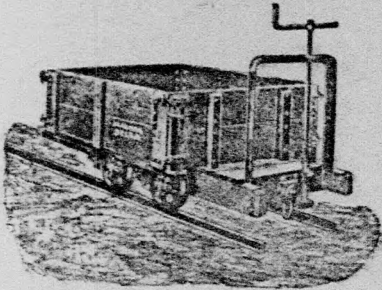
GAZDASÁGI VASUTAK

nyomjelzése, építése és anyagok szállítása.

Eladás — bérlet.

Költségvetés, katalógus díjtalan.

Állandó nagy raktár.

Magburgonya eladó

professzor Woltmann-féle első után termés, az elmúlt évben a peronosporának, valamint levélfodrosodásnak ellentállók. Kézzel válogatva földmentesen szállít 10 q felüli mennyiségben ab Zalabéri Állomás: **Uradalmi Intézőség Mikosd**, posta: Mikosd-puszta (Vas megye), hol bővebb felvilágosítás nyerhető. 5225

Bérlet felhagyása miatt eladó

14 HP gézek, 3 10 HP oseplogarnitúra, 1 Hofherr-féle „Favorita” haszalógép, 1 „Westfalia” mészrágyasztógép, 2 Shuttleworth-féle szálnakétfonógép, löberezőgépek, szeszkavágógépek, járgányok, szék, boronák, gyűrűs szegők, szekerak, hintók, kultivátorok stb. Megkeresések „W. N. 1820” jellegű alatt **Mosse Rudolf** hirdetését iródszája Budapest, V. ker., Nádor-utca keretünk. 5221

Cornwall-sertések törzstenyészete

nagyok, fekete. Állatok minden korban. 20⁰ ár-**le**-szállítás. Legelőcséjének, nyáron-tőlen szabadban tarthatók. Igen jó hizók. Vértelvis 2000 nagyon alkalmasak. A D. L. G. kiállításán 22 díj. **Eggelen-Buchling, Waltersdorf N. B.** 5227

ROBOZ ODÓN és TARSA

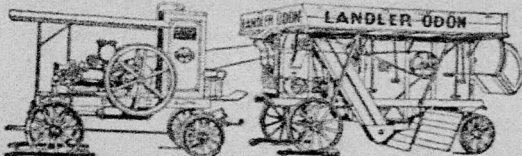
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 18.

Telefon 167-28.

vesznek állandóan bárminő mennyiségben tölgy-, köris-, szil-, jávor-, dió-, cseresznye-, gyertyán-, bükk- és másnemű keményfát gömbölyű és fűrészelt állapotban. 1332

Robur Nyersolajmotor

számtalan előnyével fogva világ legjobb üzemgépe 2-300 lóerőig. Megbízható, olcsó üzem! Ujdonság!

Malomüzemre, ipar-állalatoknak, mindennemű gazdasági és cséplési célokra legjobban ajánlatnak.

Üzemköltség 1⁰ fillér.

Pénzügyőri ellenőrzés nincsen.

Kedvező részletfizetés. Teljes jóállás.

Használt gépek, motorok becsaréllások.

Külön osztály leggyorsabb, legjobb benzín-motorséplőkészletekről.

Képes díszdíjgyűzést bérmentve küld.

LANDLER ODÓN OTORTELEPE, BUDAPEST

L. LOVAG-UTCA 2. SZ.

Ócskavasat

és fémeket az ország minden részében a legmagasabb napi árak mellett

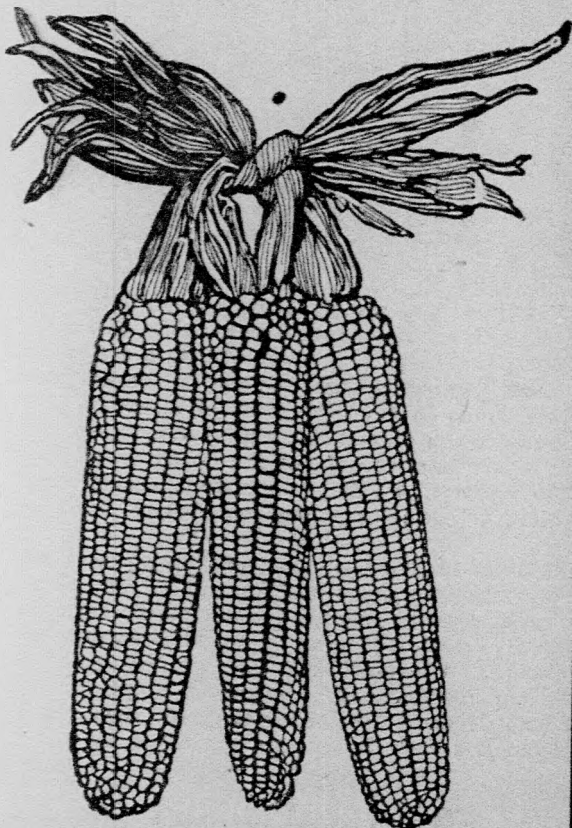
vásárolok

ABELES EMIL

Budapest, V., Váci-ut 14.

Telefon 24-41. Sürgönyözim: Barsel, Budapest.

5158

Termeljünk többet!

Hakukoriczatermesztésénekjövödelmét tetemesen fokozni óhajtja, rendezkedjék be a kitünően bevált gépüzemű **amerikai rendszerre.**

Vesse kukoriczáját az

„AVERY JUNIOR PLANTER”

precziziós négyzetültetővel, művelje az

„AVERY JUNIOR WEEDER”

rugalmas fogu gyomirtó és porhanyítógéppel s a fejlődés későbbi időszakában az

„AVERY JUNIOR CULTIVATOR”

kapalógéppel.

Tetemes mag és munkamegtakarítás! A kézierő teljes kiküszöbölése és fél költség mellett duplattermést fog elérni.

Fenti eszközök kizárólag czégünknel kaphatók. Kérjen ismertető leírást.

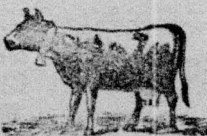
Bächer Rudolf — Melichár Ferencz.

Magyarországi vezérképviselő: **Szücs Zsigmond**

Budapest, VI. kerület, Nagymező-utca 68. szám.

Miután Hollandiából zárlat miatt állatot nem lehet klvinni, ajánlunk Németországból, ahol nem szükséges a m. kir. miniszterium behozatali engedélye, és pedig

elsőrendű: Ostfriesi, Oldenburgi, Clevelandi (Alsórajnavidek) és Wilstermarsch

szarvasmarhákat mindenféle fajtában és pedig hasas teheneket, hasas üszöket, ugyszinté hagóképes bisákat Magyarországra bármely vasuti állomásra fuvar- és vámmentesen a vasuti kocsiból való kiszállítás után kilőszámra adatik el.

Ez év őszén a következő szállításokat eszközöltük: gróf Serényi uradalma, Vác-Duka, már ötödikben. Ujhelyi Imre a magyaróvári gazdasági iskola igazgatója, a gazdasági iskola uradalma részére. Dr. Barna Belázs a magyaróvári gazdasági iskola tanára. Somogyi Dezső ur mintagazdasága részére, Rónafő, u. p. Magyaróvár. Báró Hatvány mintagazdasága, Hatvan (igazgató Minarek). Lamm B. és Fiai mintagazdasága, Felsőnyék, u. p. Fürge, másodikben. Magyarországra körülbelül 600 legelső uradalmának és nagybirtokosának. D. STOPPELMANN & H. VAN ZAND, WINSCHOTEN-ből (Hollandia).

„UNIO” Kereskedelmi Részvénytársaság Budapest—GALGOCZ.
Bevezetett alaptőke: 1.000.000 korona. — Tel-foa: Galgóczi 67.
Elfogad: be-**50%** kamatozó mellett, tőzsdét megbízásokat a budapesti és külföldi tőzsdékre; lebonyolít a bankszámlákba vágó minden ügyet. Elad és vesz: takarmánycikkeket, gabonamalmakat, vetőmagvakat, finomított és nyers aszalt, mütrágyát, korpát, olajt, kőszén, kereskedelmi növényeket. Értékpapírokat szelvényeket és külföldi pénzműveket. Hiteit nyugt folyószámlában értékpapírokkal, árukkal és egyéb fedeztet mellett. Mezőgazdasági gépeket elad. Biztosítási ajánlatoknál elfogad élet, halál, tűz, jég, börtörés és üvegnyitósításkokra. Kereskedelmi és ipari vállalatokat támogat részt vesz a részvételű műveknek korszerűsítésében. Autómotóli közlekedést vállal. Állandó járatok Póstyén. Trencsén-Toplica-fürdőkhöz 1912. évi május 1-től. Luxus autómobilok bérelhetők 1912. évi május hó 1-től órákra és napokra legolcsó b díjszámítás mellett. 5212

NÁD BENEDEK MÁTYÁS és FIA FAKERESKEDŐ CÉG ÉRMIHÁLYFALVA
NÁDTELEPE ÉRMIHÁLYFALVÁN
szállít elsőrendű fedő-, stukatur- és szegőnádat. Elvállalunk dohánypajta-építések. Nádunk két helyen dróttal vagy egyéb erős anyaggal kötözve és egyforma méretű kővekben szállítatik. 1439

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.
Alapítotott 18-7
Brausweller János
Szegeden. Cs. és kir. kizárólagosan szab. chronometer- és műóras, főttalálója a remontoir ingaóráknak stb. stb.
ÓRAK, EKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE
Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

A gazdaközönség figyelmébe!
Államilag ólomzárolt
lőheremag elsőrendű 220, 224, 228 K 100 kg.-kellő minő égekben
természettől arankamentes prima primissima 236 K 100 kg.-ként készpénzfizetés mellett a **szatmári** vasutállomáshoz szállítva.
Jóhitelű gazdáknak szivesen adok szeptemberi fizetésre váltó ellen.
Kivánatra mintázott ajánlattal szolgálók.
KLEIN VILMOS FIA magkereskedése, SZATMÁRNÉMETI.
5293

Halász M. József, Nagy-Sopronkeresztúr
MEGVAN
Magyarországi kizárólagos képviselő:
a vidék legideálisabb, legolcsóbb és legszebb világítása a fehérfényű „GEG” szab. SZÁRAZLÁMPA.
50 gyertyafényű világítás óránként 2 fillér.
BÁRHOL HASZNÁLHATÓ!
Egyszerű, könnyen kezelhető, nem robban, nem füstöl, nem kormok, teljesen szagtalan. Nincs kanóca, nem kell többé petroleum. Elalszik, ha feldől, vagy ha véletlenül leütik.
Árlap és felvilágosítás ingyen!

ELADÓ
szabad kézből 45 darab, részben hasas, részben fejős, szimmenthali keresztelésű **tehen**, 20 darab 2—3 éves **üsző**, 1 darab **tenyészbika**, 32 darab fiatal erdélyi **igásőkor**, 5 darab **igáső**, 3 darab **vetőgép**, 8 darab **egyes-**, 8 darab **kevtőseke**, több **borona**, **szekér** és egyéb gazdasági felszerelési tárgyak. **Buchvalder Jónás**, Puszta-Hosszuvölgy, u. p. Pásztó, Heves megye. 5240

Eladó bikák.
A szentdemeteri javított, gyorsfejlődésű magyar fajta, orsz. törzskönyvezett, hirneves szarvasmarhatenyészet, a növendék-bikák és bikaborjúkkal együtt egy év előtt az erdélyi róm. kath. státus által megvásároltatván, annak a Maros folyó mentén elterülő kitünő jó minőségű rétek és legelőkkel bíró „Radnóti”-i uradalmában (Kisküküllő megye) tovább tenyész-tetik és pedig a tenyészet megalapítója s eddigi tenyésztője lovag Sperker Ferencz, a státus uradalmi igazgatójának vezetése mellett, teljesen az eddigi rendszerrel és eredménnyel.
Az ország hirnevesebb tenyészeteinek apaállat regenerátorait eddig a szentdemeteri tenyészet szolgáltatván, a fent jelzett tenyészhely tekintetében változás azzal tétetik közhirrre, hogy jelenleg és folytatólag egész éven át beszerezhetők hatalmas, oszlopszerű vétagokkal bíró, kiváló szép és korrekt testalkatú tenyészbikák, amelyeknek sulya 2 éves korban feltétlenül legalább 600 kilogramm, sőt nem ritkák a 700 kilogrammos s azon felüli sulyu példányok is.
Az erdélyi római katolikus Státus radnóti uradalmának intézősége.
5140

1912/33. szám.

SCHICK HENRIK Eszék, Szlavónia
ajánl tölgy-talpfákat és kitérő-
fákat, mezei és ipari vasutak
létesítéséhez 1 métertől 1-40
nagyságig. Árak megegyezés
szerint minden vasuti és hajó-
állomásra. 817

Szőlőoltványok, azőlőveszők
és Gleditschia
(előkerítések alkalmas) osemetek beszer-
zésére legmegleghbben ajánljuk a legjobb
hírnévnek **Szűcs Sándor Fia** szőlő-
üdvendő **Bihardőszegen**. — Ha a saját érdekét
tartja szem előtt, úgy ne vegyen addig
oltványt vagy vesszőt, míg a fenti ország
nagy képes árjegyzékét nem kérte ingyen
és bérmentve. Ezen árjegyzék minden
szőlőbirtokos érdekel hasznos tartalmánál
fogva. Olcsó ár és pontos kiszolgálás. Szá-
mos elismerő levél. A tisztelt érdeklődők
a telep megtekintésére szívesen láttatnak.

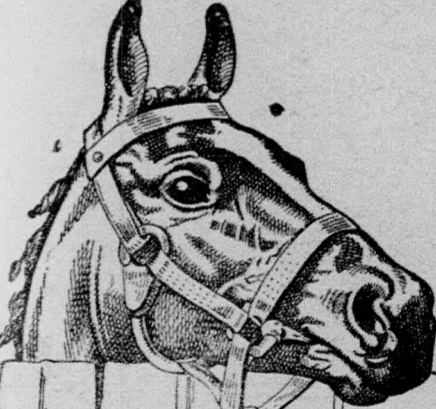
A száj- és körömlájás elhárítására

Stephan's Fix

nélkülözhetetlen!
Bevált modellek minden árban.
Kérje az I. számú prospektust

KRASA RUDOLF-tól
Wien, VII., Kirchengasse 29/177. 718

REDUCINE
a sánta lovaknál csodás hatású szer
DUBLINBAN, Írországban lesz előállítva.

Reducine a legmakacsabb vastag inakot,
csánkópókot, nyulóttemet, csap-
dagot, csonttetemet, bokadagot és mindennemű le-
rakódásokat gyógyítja.

Reducine nem okoz fájdalmat, nem hágy
hátra nyomokat, pusztán fel-
szívódás útján gyógyít és csak rá kell tenni, amel-
lett a ló tovább használható.

Reducine minden elsőrendű gyógyszer-
tárban kapható, vagy egyenesen
a vezérképviseléstől **Berger Armin** Wien, II.,
Kaiser Josef-Str. 36.

Ára 18 korona. Leírások kívánatra ingyen.
Számos elismerőlevél áll rendelkezésre. 822

A Hüller-féle „KING”
gyermeszelelő és forítottlő gép, az eszet-
munka 20-sze-
resét teljesíti.

Legnagyobb megtakarítás időben, pénzben és anyagban!

A „King” kiváló gyermekeszelelő és forítottlő gép, amelynek használata mintegy 20-szeresét teszi meg az eszetmunkának. A gép minden esetben már a munkát megkezdés előtt kész állapotban van. Ezen gép egy nap alatt készíthető.

Gyártok azok közül:

Pittore és Triumph
nevű gyorsmeszelőt is.

Meszelőm szivattyui azonnal kicserélhető golyós szelepekkel vannak ellátva, tehát nincsen eldugulás, nincsen piszkálás.

Meszelőm ára (teljes felszereléssel és gyümölcsfák permetezésére alkalmas két- vagy háromágú szóróval) **60 koronától 320 koronáig.**

IG. HELLER,
BÉCS, II., Prater Schrotzberg-Strasse I.
Kérjenek leírást. 1045 Képviseleik kerestetnek.

Gazdasági nyomtatványok

legelőnyösebben beszerezhetők a „Patria” irodalmi vállalat és nyomdai r.-társ. nyomtatványkezelő osztályában, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek). Árjegyzékét kívánságra készséggel küldünk.

A LEGJOBB ÉS LEGKÖNYVEBB SZAB. U VASGERENDEI YÜ

VASEKÉK

kaphatók a **MAGYAR EKEGYÁR**-nál, Szombathely. Kérjen Árjegyzékét!

Calderoni és Társa BUDAPEST, V., Gizella-tér 1. (Haas palota.)

Aneroid légsulymérők megbízható szerkezettel, önregisztráló légsulymérők. Hygrométerek (nedvmérők). Lambrecht-féle időjárásjelző készülék. Szoba ablak és fürdőhőmérők, Maximál-minimál hőmérők, keltető gép hőmérők, önműködő villamos jelzéssel. Szesz-, bor-, must-, tej- és cukor-mérők. Eszmérők.

Szemüvegek és új rendszerű amerikai orrcsüptetők finom üvegekkel.

Színházi és tábortábori látcsövek. Zeiss és Busch-féle prizmas látcsövek. Csillagászati távcsövek, messzelátók, Szögprizmak, szögtükrök. Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Elvállaljuk

gazdasági vasutak

teljes **Kiépítését** és hozzá-
tartozó anyagok **szállítását**

Allandó nagy raktár új és használt iparvasuti anyagokban

Vétel, eladás, bérbeadás!

KISVASUTI FORGALMI R.-T.
BUDAPEST,
V., Kálmán-utca 24. sz.
Telefon: 113-80.
113-81.

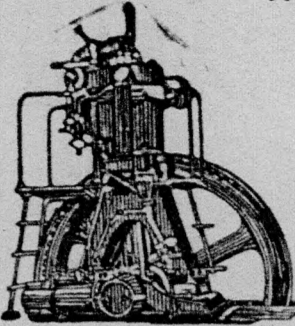
Elsőrendű gyártmány! Biztos üzemi jótállás!

Kovarik F. és J. prossnit-i gép- és motorgyár r.-t. fióktelepe
Budapest, V., Szabadság-tér 14. sz.

Gőz- és motoros cséplőkészletek, magasnyomású nyersolajmotorok és szivógáztelepek, legteljesebb vetőgépek és gazdasági eszközök. Arató- és kaszálógépek.

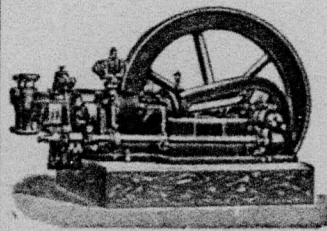
Eredeti „Otto“ motorok

DIESEL-nyersolajmotorok
Benzinmotorok
Benzinlokomobilok
Teljes cséplőkészletek
Famegmunkálógépek
Hűtő- és jéggyártógépek
LANGEN és WOLF
motorgyár
 BUDAPEST, VI., Váci-körút 59.

A legutóbbi budapesti gépkilátáson motoraink a legmagasabb államban részesültek és aranyéremmel lettek kitüntetve.

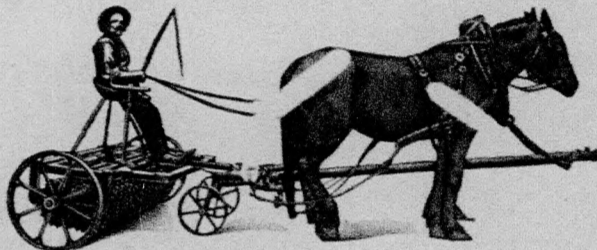
Motorok benzin-nyersolajre való gyártását a legjobb, legegyszerűbb és kevés üzemköltséggel, gépgyárunk és öntödénk megkezdte. **Cséplőkészletek** 2 lóerőtől 16 lóerőig. **Szalma-kazalozók** (elevátorok), könnyebb és nehezebb minőségben. **Malom-berendezések** és átalakítások egyszerű és fölmagasztó őrőkre. **Pótolhatatlan gazdaságok** részére kisebb nyersolajmotor szivattyúval. **Csereüzleteket** elfogadunk. **Arjegyék** és költségetes díjmentesen. **Kedvező fizetési feltételek**, 6-10 évi hitel.

Levélbeli megkeresések intézendők
 Rimaszombati Kereskedelmi és Közgazdasági Bank r.-t. gépgyárához, Filmaszombati.

! Kiváló újonság a föld belterjes műveléséhez!
 a szabadalmazott „Herkules“ rögapritó.

Mezőgazdasági ipari, háztartási gépekről képes árjegyzékekkel és legolcsóbb ajánlattal díjtalanul szolgálnk.

A m. kir. Magyaróvári Gazdasági Akadémia ezen rögapritót az eddig létező legolcsóbb és leghasználhatóbb földmüvelő gépek jelentette ki, amely elősegíti a belterjes gazdaságok előmozdítását és megerősíti a földművelők képességének kibontakozását. A „Herkules“ rögapritó gép használata által az elvetett mag minden akadály nélkül jut helyére, s minden elvetett magnak egyforma sűrű sorokban kell kikelnie. A „Herkules“ rögapritó úgy fogatos, mint a gőzeke után való alkalmazásra többféle nagyságban készült. Ezen gép használata miatt teljes szavatosságot vállalunk és amennyiben cserélnünk meg nem felelne, úgy azt kész-éggel visszavesszük. A „Herkules“ rögapritó ismertetésével díjtalanul szolgál a magyarországi egyedüli gyártó.

Takács Oszkár gép-nagykereskedő cég
 Budapest, VI., Nagymező-u. 49. Rakártelep VI., Agyag-u. 112.

Gazdaságok villanyvilágítása, vizellátása és takarmánykamra üzeme egy motorral végezhető. ::

és takarmánykamra üzeme egy motorral végezhető. ::
 Olcsó üzem! Olcsó ár! Egyszerű kezelés!
Azonnali szállítás.
Elekes és Társai
 okl. gépészmérnökök
 Budapest, VI., Podmaniczky-utca 4.
 TELEFON: 102-24. TELEFON: 102-24.

Öt fontos cikk:
SZÉN,
MÉSZ,
CZEMENT,
MŰTRÁGYA,
GÉPOLAJ

kötésre és vasgöngyölíre.

Klár Andor Debreczen.
 Telefon-interurbán 445. szám.
Áruosztály.
Bankosztály.
Műszaki osztály.
 Legjobb összeköttetés. 701/B

Gróf Wenckheim Henrik kiskoru örökösei uradalmában Csorvás,
 (Békés megye) eladó több ezer darab erőteljes 4-5 éves áttöltött

ákácza-csemete.

Magasság 2-3 méter I. oszt. ezre 250 korona, darabja 30 fillér. II. oszt. ezre 200 korona, darabja 25 fillér. Ezenkívül kisebb mennyiségű **barack** és **diófa-csemete**, továbbá **Riparia** szőlőültvény is eladó. 5243

Kwizda Ferencz János osztrák-magyar orv. és kir., a román királyi és bolgár királyi udvaroknak állatgyógyászati orvokkban való esztőlője, kertületi gyógyszerész Korneuburgban, Wien mellett.
 Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve.

Kwizda-féle korneuburgi marha-por

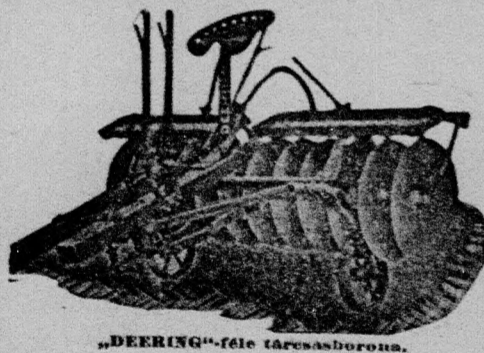
Étrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére. 50 év óta a legtöbb istállóban használatban, étvágytalanság, rossz emésztésnél, a tej javítására s a tejelés fokozására. 1 doboz ára K 1-40, 1/2 doboz 70 fillér.

KWIZDA-féle korneuburgi marha-por osztrák ezen védjeggyel valódi
 Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerész
 Budapest, VI., Király-u. 12. és Andrássy-ut 26.

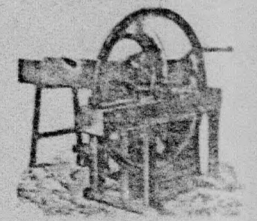
PROPPER SAMU

mezőgazdasági gépüzletében
 Budapest, V., Váci-körút 52

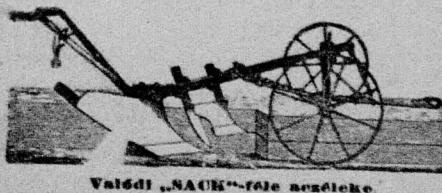

„DEERING“-féle tárcsásboronák, legkiválóbb minőségben, továbbá a valódi „SACK“-féle ekek, vetőgépek, gruberek, boronák, valamint kiváló szőlőművelési eszközök, nev-

nagy választékban és előnyös áron kaphatók: lényeges javításokkal ellátott **Deering-féle eredeti amerikai arató-gépek, quittógépek, fűkaszalógépek és tárcsásboronák**

szintén javított eredeti **„Westfalia“**

Valódi „SACK“-féle harcolók
Kayser-féle gabonacentrifugák „APOLLO“ meszelő- és permetezőgépek, szalma- és szalmakötélfonógépek és mindenféle egyéb legelsőrendű gépek és eszközök. 10135

Gömbölyűszemű, sárga bánati kukoriczát vetőmagnak

100 kilogrammenként 30 korona ár
mellett elsőrendű minőségben ajánl a

Magyar Vetőmagvakat Nemesítő Társaság

egyedárusítója:

Bächer Rudolf-Melichar Ferenc
Budapest, VI., Nagymező-utca 68. szám.

Vezérképviselő: **Szücs Zsigmond.**

A modern kukoriczat-ermeles céljait szolgáló
gépeink és eszközeinkről kérjen ismertetést.

Ajánlat, prospektus díjtalan.

ROSCHER-GÉPGYÁR GORLITZ.

Tégla- és cserépgyártó gépek. Szab. agyagörlők köves
agyagok feldolgozására. :: Kályhaipari berendezések.

Vezérképviselő:

ERDÉLYI HENRIK és TÁRSA
mérnöki iroda

körkemenczék építésére és teljes téglagyárak berendezésére
Budapest, VI., Liszt Ferencz-tér 14. :: Telefon 48-91.

Azonnan szállítás raktárról.

Olesó takarmány

hizók és különösen tejelő
állatok részére: ::

friss sörtörköly.

Árajánlattel és bővebb
felvilágosítással szolgál:

Holler és Csalán
cég

Budapest, V., Báthory-utca 5.

KŐSZEGI KÁROLY-FÉLE SZABADALMAZOTT MOTOROS TALAJMŰVELŐGÉPGYÁR R.-T. BAJA

Központi iroda: Budapest, IV., Ferencz József-rakpart 27.

A Kőszegi-féle szab. motoros talajművelőgép bebizonyított előnyei:

1. A legideálisabb földmunka, aminőt eddig csak a kertész tudott előállítani.
2. Egyetlen munkával vetés alá ideálisan kész a talaj.
3. Ideális trágya-alászántás; feleannyi trágyával ugyanoly eredmény, mint az eddigi teljes trágyával.
4. 30%-kal olcsóbb és 100%-kal jobb talajmunka, mint bármely ekével.

5. Nem kell se henger, se borona, se rögtörő.
6. 30% vetőmagmegtakarítás, mert minden elvetett ép mag kikel utána.

7. Legalább 30-50%-kal nagyobb terméshozam (voltak 1910-ben 100%-os terméstartalmak is).

8. Őrlésre, cséplésre, fuvarozásra, utak lehengerzésére kitűnően alkalmas.

Az egyedüli racionálisan
dolgozó és munkájában felülmulhatatlan talajművelőgép.

Referenciák: Gr. Széchényi Emil Vajszka, gróf Hunyady József Kéthely, gr. Wenckheim Frigyes Pta-Szöllős, gr. Karátsanyi Jenő Bánlak, báró Bánffy Ferencz Karácsonyfalva, Máár Zoltán Alattyan, Rakovszky Antal Kocsóc, Epstein Sándor Jászkarajenő, Szintay Kálmán Érendréd, Machmer János Pusztá-Rastovác, Razgha Ernő Hontkiskér, Pannonhalmi főapátság Kismegyér, Buttykay László Mikola, Kohner Alfréd Munkács, báró Sennyey Béla Bély, gróf Degenfeld József Szinna, dr. Mesterházy Ernő Nagygeresd, dr. Goszthony Mihály Bárdibükk, gr. Pejacsevics Tivadar Nasicze, M. kir. állami ménesbirtok Bábolna, Gazd. Akadémia Debreczen, gr. Serényi Bela Putnok stb.

Szabadalmazva az összes államokban.
Német- és Oroszország részére gyártási engedély adva: **Heinrich Lanz** cégnek, Mannheim.

Eladás

Réti széna

Néhai gróf Pálffy János hagyatékához tartozó, Diószeg mellett fekvő Tárnokpusztán 30 vagon idei réti széna eladó.

Közelebbi adatokkal szolgál Néhai gróf Pálffy János központi irodája Pozsony, Szilágyi-Dezso-utca 21. 1458

Tejgazdasági Zsebnaptár az 1912. évre.

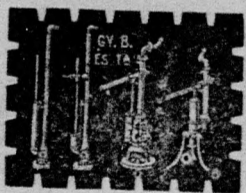
Szerkeszti **JESZENSZKY PÁL** az OMGE. ügyvezetőtitkára.

A tejgazdasággal (állattenyésztés, állategészségügy, takarmányozás, tejkezelés, vaj- és sajtákszítés) kapcsolatos minden kérdést felölel. Tejgazdasággal foglalkozóknak nélkülözhetetlen a

„Tejgazdasági Zsebnaptár“

Bolti ára 4 korona. A „Patria“ r.-t. könyvkereskedésében (Budapest, IX., Üllői-ut 25.) vagy a „Tejgazdasági Zsebnaptár“ kiadóhivatalánál megrendelve ajánlott küldéssel 3 kor. 65 fill.

Trágyalészivattyúk

Trágyaléghordók Trágyaléosztók

legjobban szállíthatnak Győző Béla és Társa szivattyú és fecskendő speciálisták 1418 **BUDAPEST, V., Báró Aczél-utca 3.**

KUBIČEK FERENCZ

földbirtokos, Cellechovitz, bei Prossnitz, an der Hanna, ajánl tavaszi vetésre 6039

eredeti Hanna-vetőárpat

Minta ingyen és bérmentve.

Préselt búzaszalmát és zabszalmát

szállít elsődrendű minőségben és legolcsóbban **Ehrenreich Béla ZOMBOR** (Bácska).

A legkiválóbb fajta nemesített

gyümölcsfák

kapthatók **Hoffmann Ignác Szeged**

ujszegedi 50 kat. hold területen levő gyümölcsfaiskolájában. 1131

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Vadászoknak! Az apróvad vadászata. A legújabb úri passzió a vadászati, csak akkor tökéletes, ha a vadás: ismeri annak minden titkát. Ez irányban kimerítően tájékoztal Diezel-Mika **Az apróvad vadászata** című pompás díszműve, melynek második bővített kiadása most jelent meg. Tisztelet szíves, busz nyomában teljes és kétszázötvennégy szövegkép díszíti ezt a maga nemében egyedül álló munkát, amely közel 800 oldalon tárgyalja az apróvad vadászatanak minden tudnivalóját. Ára pompás díszkötésben 26 korona. — Megrendelhető a „Patria“ r.-t. könyvkereskedésében, Budapest IX., Üllői-ut 25.

ZISKA JÓZSEF

iroda és raktárhelyiség: Budapest, VI., Eötvös-utca 47. Ajánlja a legjobban kivitelezett és legmegbízhatóbb gabona mérlegű, tisztes és szabaddos, valamint gazdasági székér, hid és marhamérleg. A budapesti, fiamel és győri gabonaföldesek szállítója, ugyancsak számtalan nagy gazdaság és uradalom szállítója. Árjegyzék bérmentve. Használt mérlegek becsérelteknek és kaphatók, megbízható állapotban. Javítások elfogadottnak és pontosan eszközölköznek. Kíváratra uradalomba is küldök szerelőt. 860

RATTO Phosphor-pasta patkányok

teljes kipusztítására szavatosság mellett fivegekben 1 kor., 2 korona és 4 korona. **DETSINYI FRIGYES** Budapest, V., Váci-körút 6.

PALMA A VALÓDI KAUCSUK CZIPÓSAROK

Nagyszemű prima lenmagot vetési czélokra a budapesti állomáshoz szállítva prompt a legolcsóbban ajánl: 1454

Krausz Hugó terményüzlete Budapest, V., Falk Miksa-u. 15. Mintát kíváratra küldök!

MARX MÉREI

tudományos műszerek gyára **BUDAPEST, VI., Bulevar-utca 7** Telefon 21-66. 5219

Gyártanak: fessmérőt, lég-ürmért, vízzinmérőt, 6-rellenőrző órákat, hőmérőt, KÖLÖN osztályú Eszköz és laboratoriu-mi műszerek gyártására 16 HP 60 munkák.

Maier Rikárd és Félix kincstári szállítók **Wien, II., Kaiser Josefstr. 30.** **Vesznek és eladnak minden állománál bármily mennyiségű szénát, szalmát, burgonyát.**

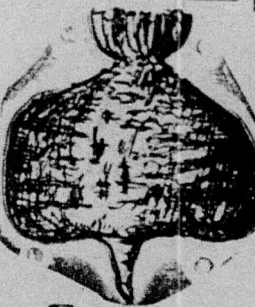
Préselt sajt és legmodernebb gépessékek. — A legnagyobb szolgáltatóképességű cég. 1290

Lótenyésztés

és a hadsereg lóállományának kiegészítése Forróságban, Magyarországon, Ausztriában a Beszta-Herzegovinában.

Írta: Prihradny Elek. **Ára 6 korona.**

Megrendelhető a „PÁTRIA“ r.-t. gazdasági könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Sarga oberndorfi répmag

jóállású a fajlisztásra és kifizető csiraképesre, eladó ab vasutállomás Bleske vagy Székesfehérvár, 100 kilónként 250 K-ért zsákosból n.án.érellel **GR. ESTERHÁZY GAZDASÁGÁBAN, Csákyár.** 5212

KELL ÖNNEK FEGYVER? vadászati, sport, kerti használatra vagy védelemre? Akkor rendelje meg azonnal a 88. sz. Árlapot **Antonitsch A. fegyvergyárostól, Ferlach** (Karinthia). Ingyen küldöm! Werndl gyalogasági fegyver vadászatra K 7-90, ugyancsak levágya karabély-formára és belőve K 12-—, ugyancsak sűrűre 28 kaliberről K 13-60. Töltények hozzá a legolcsóbban. 1376

Mindennemű ruganyos kocsik szőlő kivételben ARMBRUST LAJOSNÁL GYÖR.

Szabadalmazott oldalt járó gírgéjum utólehetően előnye az eddigiekkel szemben, hogy teljes egyensúlyban fut, minden hirtetésnél nélküli, és az által a lovat sem terheli. A legrosszabb utakon kellemes utazást nyújt. Kifogástalan kiállítás, könnyű és feldíszítést védett.

Vesz — elad szénát, szalmát, mindenféle takarmányokat valamint vetőmagvakat, terményeket, terményhulladékokat **GUTFREUND és HERSROVICS** takarmánygyártók és terménybizom-nyosok **Budapest, V., Ügynök-u. 17.** Telefon 170-76.

Saját raktár. Lipótvárosi telephely. Budapesten a Gódor-utca-ból Telefon 156-34. 14637

Vétel

Tejtermelők figyelmébe! Bármely mennyiségű tejet és vaját veszek évi szerződésre legmagasabb árral, óvadék mellett. Fleischmann tejgazdasági vállalat, Budapest, Akácfa-u. 13. sz. 195

Hidmászati, hacsánlat, tej-csuk gyármányt vennék. H. Basch Soma, Csantavércen. 293

Veszek szénát és szalmát

minden mennyiségben; szállítom préselve és fuvarmentesen minden vasuti állomásra. **Böhm Arnold** takarmánygyártó **Budapest, VI. ker., Hegedűs-Sándor-utca 23. szám.** Telefon 141-80. 903

Birtok, 1000-2000 hold, magterhelve, vét-ire keresettek. Ajánlatokat szívesen ből tovább: Dr. Stambberger S., Visegrádi-utca 11a. 819

ARANKAMENTES luczerna-, lóhere-, szeradella-, biborhere- továbbá: oszlágfűrt-, lóbab-, fehermustár-, mohar-, köles-, borsó-, búkköny-

vetőmagot vesz mintázott árajánlat alapján **SASS BÉLA** gazdasága **SASS-SZALLÁS, u. p. ZALAGALSA.** 168

Földbirtokot, fővárosi házat felket veszek és földbirtokosokat finanszírozok. **LEVAI G., Budapest, VII. ker., Lövöldetér 2 a ll. em. 17. ajtó.**

Megvételre keres ve eshagymát, fejeskaposztát

legmagasabb napi-áron, közvetlen termelőktől, nagyobb mennyiséget. — Szíves ajánlatokat kér 760

HOPPE ANTAL RÁKOSPALOTA, Pest m.

A „HANGYA“

országos szövetkezeti központ budapesti fiókja a **„HÁZTARTÁS“** fogyasztási szövetkezetnek szüksége van még napi

500-600 liter teljes tejre, melyet Budapesttől nem messze fekvő tejgazdaságokból kívánna beszerezni. Érdeklődő levelekre azonnal válaszol. Cím: „Háztartás“ fogyasztási szövetkezet, Budapest, IX. ker., Boráros-tér 6. Interurbán telefon 103-18. 1328

Bérlet 800-1200 holdas birtokot keresek bérletre, saját részemre építéssel lakással. Ügynök nem díjaztatik. Cím: Oswald Mikály gazdasági, Kőváros, u. p. Csermerye, Zemplén m. 281

Bérbirtokot, 150-200 kat. házzal és szőlővel gazdasági építéssel óriási ártólra keresek. Ajánlatokat tulajdonosoktól „Gardall-ut 25“ jelge alatt a kiadóhivatal továbbít. 250

Keresek 100-200 hold jó birtokot mokrirtokot megf. 1-15 építéssel hasznosít. Címem Ifj. Piko Béla urad. intéző, Enyence, Szabolcs m. 268

Bérlet keresetek. Bérletre 80-100 holdig szerződés birtok. Vas-, Zala-, Veszprém vagy Győr megyében, lehetőleg vasúthoz közel. Cím a kiadóhivatal. 274

MEGJELENT AZ 1912. ÉVI SZAKKÖNYVJEGYZÉK

INGYEN KÜLDI

a „Patria“ r.-t. gazd. szakkönyvkereskedés, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám (Köztelek). 32

Legmagasabb áron vásárolunk

lóhere-, luczerna-, baltaczim-stb. gazdasági magvakat. Mintázott ajánlatokat kérnek

Kálai

Sándor és Fia magnagykereskedők **Budapest, VI., Király utca 14. sz.** Telefon 154-76.

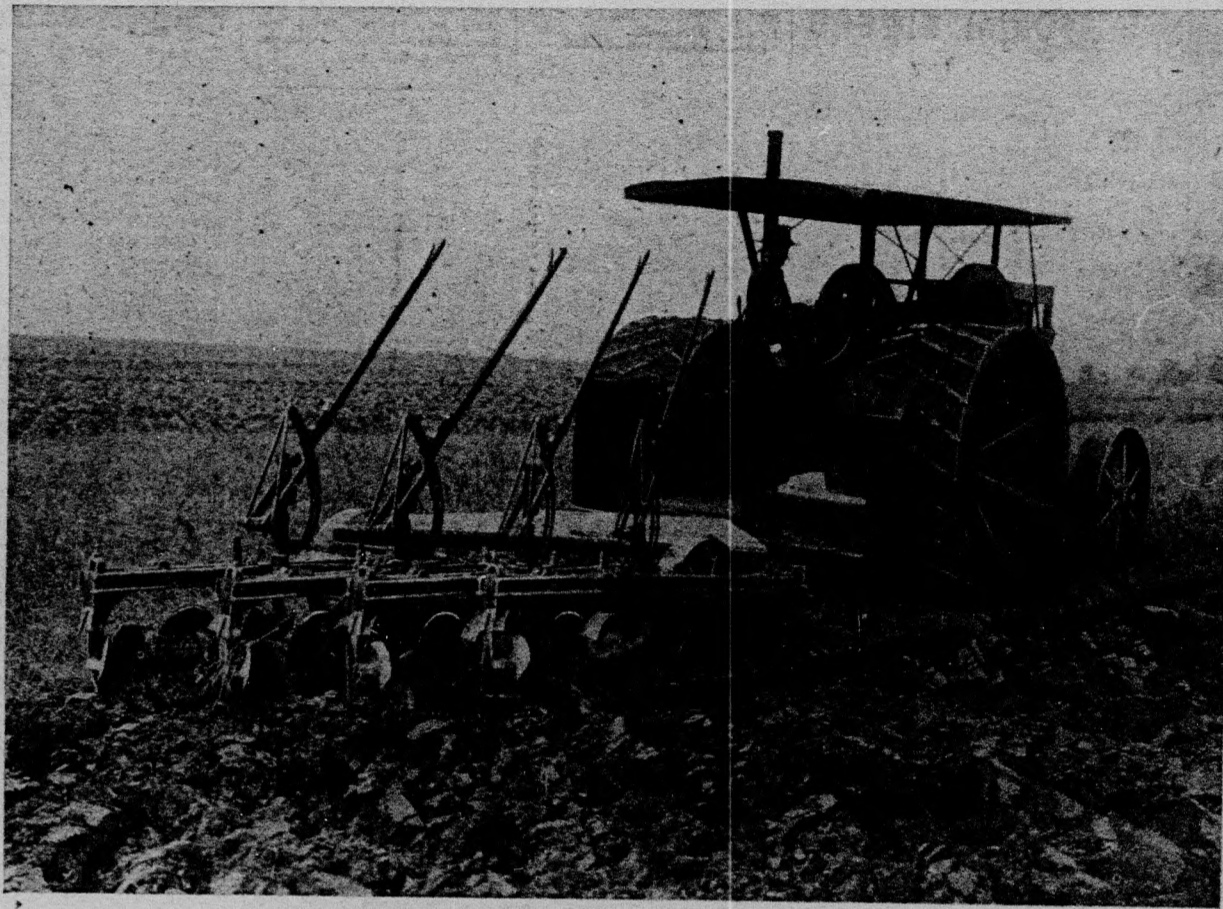
Bérlet

800-1200 holdas birtokot keresek bérletre, saját részemre építéssel lakással. Ügynök nem díjaztatik. Cím: Oswald Mikály gazdasági, Kőváros, u. p. Csermerye, Zemplén m. 281

Bérbirtokot, 150-200 kat. házzal és szőlővel gazdasági építéssel óriási ártólra keresek. Ajánlatokat tulajdonosoktól „Gardall-ut 25“ jelge alatt a kiadóhivatal továbbít. 250

Keresek 100-200 hold jó birtokot mokrirtokot megf. 1-15 építéssel hasznosít. Címem Ifj. Piko Béla urad. intéző, Enyence, Szabolcs m. 268

Bérlet keresetek. Bérletre 80-100 holdig szerződés birtok. Vas-, Zala-, Veszprém vagy Győr megyében, lehetőleg vasúthoz közel. Cím a kiadóhivatal. 274

25 lóerős benzinmagánjáró 4 vasu ekével nehéz magyar talajban.

A szántási üzemköltség holdanként a minimumra redukálódik.
Biztos üzem! Szén- és vízfűvarozás feleslegessé vált.

Referenciákkal és ajánlattal szívesen szolgál!

International Harvester Company of America, Budapest, V., Váci-ut 98.

Az I. H. C. amerikai BENZIN- MAGÁNJÁRÓ

(Tractor)

a legolesőbb szántógép,

mely 20, 25 és 45 tény-
 leges lóerőben készül.

20 HP tractor 3—4 vasu

25 HP tractor 4—5 vasu

45 HP tractor 7—8 vasu

amerikai ekével

a legideálisabb szántógép.

Számos garnitúra már két
 év óta működik Magyar-

országon és mindenhol
 kitűnően bevált. :: Benzin-

magánjárónk a legalkal-

masabb gép szántásra,
 cséplésre és nehéz terhek

:: :: vontatására. :: ::

Számok beszélnek!

EGY MILLIÓ

Alfa Laval Separator

az egész világon használatban.

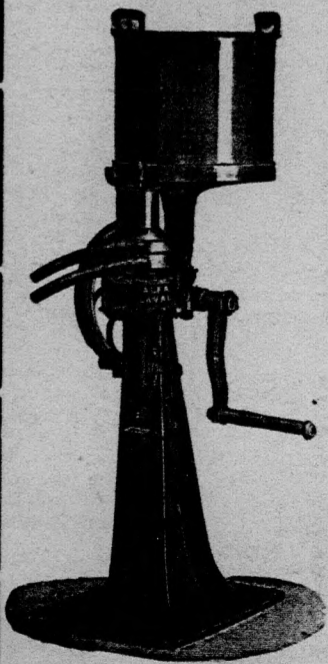
850 első díj! Mult évi eladás 110.000 darab.

Több mint 60.000 idegen földözögép lett eddig
 „ALFA LAVALRA” beoszerélve.

Az „ALFA” Separatorok, tejgazdasági eszközök és gépek,
 valamint a világhírű „ASTRA” gépek biztosítják egyedül a
 tejgazdaság legnagyobb jövedelmezőségét.

Felvilágosítással szolgál az

ALFA SEPARATOR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
 BUDAPEST, V 56.

Hazai gyártmányu manila kévekötfonal

sok száz gazda által kipróbált és ma már a **verseny által**
is a **külföldivel egyenrangunak** elismerve.

Ajánljuk oly árban, mely majdnem

az egész 12 koronás vám összegével olcsóbb a külföldinél.

A t. gazdaközönség tehát **HAZAI GYÁRTMÁNYT**
megbízható minőségben majdnem az egész vámmal,
vagyis **12 koronával 100 kg.-ként olcsóbban**
vásárolhat mint a külföldről.

Szegedi Kenderfonógyár Részvénytársaság.

Magyar Gazdák Hitelintézete Részv.-Társ.

Mezőgazdasági termény- és áruosztálya

Telefon 143-05. Budapest, V., Rálmán-utca 15. Sürgőnyezim: 64-54. „AGRICOLA“

Alaptőke egy millió korona.

Ajánl tavaszi szállításra:

Magvakat:
Ia Államilag ólomzárolt lóhere- és luczernamagot. Ugyanezek
Ia búkkönymagot, hámozott és hámozatlan vétele a
baltazimet, fehérherét, nyulszapukát és külön- legmaga-
leges fűmagkeverékeket, répmagokat eredeti eladás, vétel- és
fajtiszta és garantált északnémetországi szár- sabb napi
mazés. (Kivánatra mintákkal szolgálunk.) áron.

Takarmánycikket:

Korpát, konkolyt, repce és napraforgópogácsát, répaszele-
teket, száraz mosiék, melasset stb.
„Kincsem“, valamint „Lacta“ erőtakarmányt
(míg készletünk tart) a legjutányosabb áron.

Mütrágyák:

tavaszi és őszi szállításra kartellen kívül (szuperfoszfát, ohili-
salétrom, thomassalak, csontliszt, kainit és kálsó).

Bankosztályunk kölcsönöket nyújt gazdasági befektetésekre, finan-
szíroz mezőgazdasági üzemeket, igen előnyös fel-
tételi jelzálogos köl- elvállal birtokokat
Gazdasági osztályunk eladás, vétel- és
parcellázásra, valamint birtokbérleteket közvetít. (Állandóan
számos birtok és bérlet van nyilvántartva.)

Egyeztető osztályunk

elvállalja földbirtokosok
és bérlők hitelügyeinek
rendezését. Kivánatra a
helyszínrre küldjük szak-
közlegünket.

Az általunk alapított és
helyiségeinkben működő

Magyar Ertek és
Terménybank részv.-társ.
elfogad megbízásokat ugy-
készáru, valamint határ-
időüzletekre.

Eladó saját termésünkből továbbá a kitűnően
első osztályu **dus- bevált magántermő,**
gyökérzetű bor- és csemégefajtájú **fás szőlőoltvány,** fehér bort adó
piros Delaware-ből sima és gyökeres vessző, fajtisztaságáért való szava-
tolással. Árak mérsékeltek. Kivánatra árjegyzékkel szolgálunk.
Rendes és Komlós szőlővessző- és szőlőoltványtermelők
Székeltyhid, Bihar megye. 1338

Eladó birtokok

Bihar megyében 680 hold többnyire erdő kevés szántófölddel, 12 szobás
szép kastélylyal, parkkal, 165.000 korona.
Borsod megyében 1000 hold gazdaság és vágható erdő, szép urilakkal,
parkkal, felszereléssel együtt 400.000 korona.
Fejér megyében 1850 hold-sik gazdaság dohánytermeléssel, tejgazda-
sággal, megfelelő jó épületekkel. Ára 1.200.000 korona.
Győr megyében 2800 hold prima sik gazdaság, cukorrépatermeléssel,
igen intenzív kezelés alatt. Ára 2 és 1/2 millió korona.
Hont megyében 1400 hold gazdaság, nagyon jó épületekkel, kastélylyal,
parkkal, felszereléssel együtt. Ára 735.000 korona.
Kolozs megyében 630 magy. hold gazdaság, nagyon jó épületekkel,
szép kastélylyal. Ára 340.000 korona.
Nógrád megyében 1640 magy. hold, igen intenzíven kezelt gazdaság,
nagyon jó épületekkel, szép kastélylyal, ára: egy millió korona.
Pest megyében 1150 magy. hold gazdaság, fele fekete tengeri talaj, fele
homok, szőlőtermelésre igen alkalmas. Ára 520.000 korona.
Pozsony megyében 500 hold prima szántóföld szeszgyárral, nagy
állattenyésztéssel, szép bojsósággal, felszereléssel 500.000 korona.
Sáros megyében 680 magy. hold szántóföld, rét és legelő, tejgazda-
sággal, megfelelő jó épületekkel, urilakkal, ára: 235.000 korona.
Szatmár megyében 650 magy. hold sik gazdaság, nagyon jó kezelés
alatt, megfelelő épületekkel, urilakkal ára 380.000 korona.
Ugocsa megyében 1000 magy. hold sik gazdaság, elegendő épületekkel
400.000 korona.
Vas megyében 1200 magy. hold gazdaság, és erdő igen jó épületekkel,
szép kastélylyal, parkkal, felszereléssel ára 650.000 korona.
Zala megyében 1720 magy. hold prima gazdaság, szép épületekkel,
szeszgyárral, urilakkal, parkkal ára 980.000 korona.
Zemplén megyében 1000 magy. hold legprimább gazdaság, nagyon jó
épületekkel, urilakkal, felszereléssel ára 800.000 korona.

BEYER KAROLY, Budapest, V., Báthory-u. 5. 5218 Telefon 12-85.

Alapított 1850-ben.

EREDETI FOWLER-féle GÖZEKÉK páratlanok

munkafeljesztésben, tartósságban és az üzemben való takarékosságban.

JOHN FOWLER & CO.

Telefon 42-50. BUDAPEST-KELENFÖLD a vasútállomásnál szembejKEMÉNY és FISCHER
féle szabadalmazott

dobkosár betétléczek.

Egyszerű és megbízhatóság tekintetében minden eddigi ismert dobkosár betétlécset felülmúl. Nem szabad hiányosítania ezen dobkosár betétlécnek ma már egyetlen cséplőgépről sem, mert ezek annak nélkülözhetetlen kiegészítő részét képezik. Ezen szabadalmazott betétlécsek derékaság alakban mindkét oldalán rovátholva, éles sarkokkal készülnek, úgy hogy a rendez kosárlécz éles szélrel is pótolva vannak általuk. Egyedeltársítás

KEMÉNY MANÓNAL, Budapest, V., Rudolf-rakpart 7. szám.

Telefon 159-02.

748

Istállók és magtárak részére
tűzmentes valamint
sodronybetétes üveg melegágyi üvegtábla
minden vastagságban.

Állandóan raktáron van:

Táblaüveg minden vastagságban.

Tetőüveg (reczés, bordázott).

1440

Angol ornamentüveg fehér és színes.

Patent Falkonnier üvegtábla.

Tetőcserepek.

Egyszerű és duplavastag foncsorozott tükör.

Atlátszó tükörüveg.

Üvegágó gyémántok.

Ablaktapasz (kitt).

Aránjattal és
bővebb felvilágo-
sítással szolgál:

IFJ. WEISZ GYULA tábla- és tükörüveg
nagykereskedő
Budapest, V., Vadász-u. 29.

MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

A MEZŐGAZDASÁG ÖSSZES ÁGAIT TÁRGYALÓ ILLUSZTRÁLT
HAVI FOLYÓIRAT A MAGYAR AGRÁRKULTURA TERJESZTÉSÉRE

SZERKESZTIK: eneszl DORNER BÉLA és ifj. RÖSZLER KÁROLY

XXXXXX XXX. évfolyam XXXXXX

A művelt magyar gazdaközönség közkedvelt szakfolyóirata.

Előfizetési díj egy évre 12 korona

Mutatványszámot küld a kiadóhivatal

ARAD, Gróf Apponyi-utca 12. szám

Uetőmaagszükséglete

beszerzése előtt kérjen
mintázott ajánlatot

Szemere és György

gazdasági magkereskedéséből

Budapest, V., Széchenyi-utca 7.

Birtokvételek, Birtokeladások, Bérletek

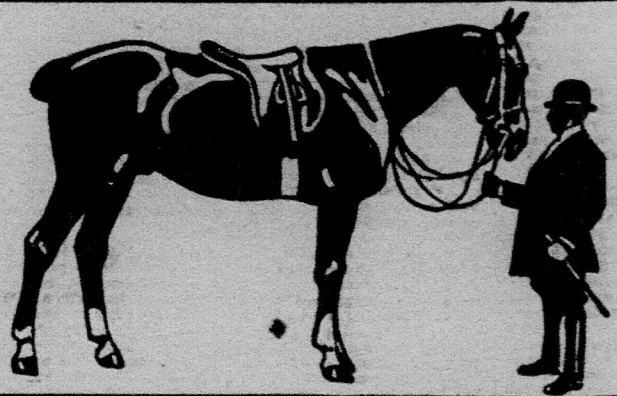
legelőnyösebben és legmegbízhatóbban

Röjtöki BAUER ANTAL

földbirtokközvetítő irodája által

Budapest, VIII., Haros-utca 4.

csaközvetítőknek. TELEFON 106-66.

Vegye meg
csak az én **uj gyorsnyirógépet,**
golyós-esapágygal. Ara 70 korona csomagolással együtt. Lovak, szarvas-
marhák és kutyák nyírására kiválóan alkalmas.

RUDOLF KRÁSA, WIEN, VII., KIRCHENGASSE 29/177.

Manila
aratógéphez.
Kévekőtelek.
Dohányzsinórok.

Mindennemű zsák és ponyva

a legjobb minőségben FISCHER-féle zsák- és ponyvagyárban, Buda-
és legjutányosabban a FISCHER-pest, Nádor-u. 31-33. szereshető be.
A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan pony-
vák nagy strapa mellett is eltartanak 10-12 évig. A 29 év óta fennálló Fischer-
féle zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmainak szállítója.
Pontos, szolid PONYVAKÖLCSÖNZŐ INTÉZET.
kiszolgálás. Tessenek
ajánlatot
kérni.